

BEHEERPLAN

GEMEENTELIJKE EN OCMW-BOSSEN

STAD PEER

Ontwerptekst deel 1 en 2

BEHEERPLAN

GEMEENTELIJKE EN OCMW-BOSSEN

STAD PEER

Ontwerptekst

Versie juli 2003

**Opgesteld: ir. F. Janssens,
c.v. Limburgse Intercommunale voor Milieubeheer**

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING 1

1. IDENTIFICATIE	3
1.1 Eigendom en identiteit van het bos	3
1.2 Kadastraal overzicht	7
1.3 Administratieve en geografische situering	7
1.4 Bestemming volgens het gewestplan en volgens de bijzondere plannen van aanleg	7
1.5 Erfdienstbaarheden	8
1.6 Situatieplan	20
1.7 Historiek	21
1.8 Kenmerken van het vroegere beheer	26

2 ALGEMENE BESCHRIJVING 27

2.1 Beschrijving van de standplaats	27
2.1.1 Reliëf en hydrografie	27
2.1.2 Bodem	28
2.2 Beschrijving van het biologisch milieu	33
2.2.1 Flora	33
2.2.2 Fauna	38
2.2.3 Bestandsbeschrijving	50
2.2.4 Boomsoortensamenstelling en leeftijdsverdeling	55
2.2.5 Bestandskaart	56
2.3.1 Bosinventaris	57
2.3.2 Opbrengsten en diensten	60

3 BEHEERDOELSTELLINGEN 61

3.1 Bosfuncties	61
3.1.1 Economische functie	63
3.1.2 Sociale en educatieve functie	64
3.1.3 Milieubeschermdende functie	66
3.1.4 Ecologische functie	67
3.1.5 Wetenschappelijke functie en bosreservaten	69
3.2 Beheerdoelstellingen	70

4 BEHEERRICHTLIJNEN	77
4.1 Boomsoortenkeuze	77
4.2 Technische aspecten van het beheerplan: bedrijfsvorm, kapbaarheid, verjongingswijze, omlooptijd, beheerindeling	79
4.3 Kapregeling	80

5 BIJZONDERE BEHEERRICHTLIJNEN 85

- 5.1 Bosbouwkundige werken 85
 - 5.1.1 Bosverjongingsprogramma 88
 - 5.1.2 Bebossings- en herbebossingswerken 88
 - 5.1.3 Omvormingen 88
 - 5.1.4 Bosbehandelings- en verplegingswerken 89
 - 5.1.5 Werken ter preventie van bosbranden (art. 100 van het Bosdecreet) 91
 - 5.1.6 Andere 91
- 5.2 Werken die de fysieke toestand van het bos wijzigen
(art. 20 en art. 90 van het Bosdecreet) 92
 - 5.2.1 Reliëf 92
 - 5.2.2 Wegenaanleg 92
 - 5.2.3 Drainage 92
 - 5.2.4 Regime van de waterlopen 92
 - 5.2.5 Ingrijpende bodembewerkingen 92
 - 5.2.6 Andere 92
- 5.3 Werken die het biologisch milieu van het bos wijzigen
(art. 20 en art. 96 van het Bosdecreet) 93
 - 5.3.1 Strooiseluitbating 93
 - 5.3.2 Bemesting 93
 - 5.3.3 Flora 93
 - 5.3.4 Fauna 93
- 5.4 Richtlijnen met betrekking tot de ecologische functie
(art. 19 van het Bosdecreet) 94
- 5.5 Richtlijnen met betrekking tot de sociale functie en recreatieve functie
(art. 10 van het Bosdecreet) 97
 - 5.5.1 Toegankelijkheid 97
 - 1 Plan wegennet - opengestelde boswegen 97
 - 2 Gebruik - aanduiding speelzones 97
 - 5.5.2 Recreatieve infrastructuur 98
 - 5.5.3 Specifieke maatregelen ter bescherming van flora, fauna, bosverjonging
m.b.t. de bosrecreatie 98
 - 5.5.4 Richtlijnen m.b.t. de jacht 98
 - 5.5.5 Andere (o.a. het gebruik van prikkeldraad art. 97 van het Bosdecreet)
98
- 5.6 Richtlijnen met betrekking tot de milieubescherpende functie 99
- 5.7 Richtlijnen met betrekking tot de wetenschappelijke functie
99

6 OPENBAARHEID VAN HET BEHEERPLAN 100

DEEL I

DEEL II

INLEIDING

Een **bosbeheerplan** dient uitgewerkt te worden voor alle gemeentelijke en OCMW-eigendommen vallend onder het bosdecreet, met inbegrip van het bosarboretum van Wijchmaal waarvoor reeds een bosbeheerplan werd uitgewerkt.

De opmaak van een bosbeheerplan werd verplicht gesteld in het bosdecreet. Het bosdecreet van 13.06.1990 (art. 43, §2 gewijzigd bij decreet van 18.05.1999) legt de verplichting op om voor alle openbare bossen een bosbeheerplan op te stellen.

De Vlaamse regering bepaalt de vorm, de inhoud, de termijn, het inzagerecht en de procedure voor de consultatie en voor de indiening en goedkeuring van een beheerplan en de beroepsprocedure (art 43, §4).

De opmaak van het bosbeheerplan wordt (voorlopig nog) geregeld door het Besluit van de Vlaamse Executieve van 04.12.1991. Art. 4 §1 stelt dat de eigenaar van een openbaar bos, ander dan een domeinbos, een ontwerp-bosbeheerplan opmaakt, dat ten minste de gegevens bevat van bijlage I van dit besluit, en dat het ontwerp-bosbeheerplan voor advies zal voorgelegd worden aan de bevoegde woudmeester.

Art. 43, § 6 van het Bosdecreet stelt dat wanneer een openbaar bos in het Vlaams Ecologisch Netwerk gelegen het beheerplan voor advies voorgelegd aan de administratie bevoegd voor het natuurbehoud.

Voor de opmaak werd rekening gehouden met de criteria voor duurzaam bosbeheer, zoals geadviseerd door Milieu- en Natuurraad (MiNa-raad) van Vlaanderen (06.10.1998). Deze criteria werden verder uitgewerkt in de Beheervisie Bos en Groen voor de Domeinbossen, andere openbare bossen en bossen gelegen in het VEN, opgemaakt in 2000. Deze beheervisie werd als leidraad gebruikt voor de uitwerking van het beheer.

Ook wordt voor alle in dit beheerplan voorziene maatregelen een financiële vertaling uitgewerkt.

Het beheerplan wordt opgemaakt voor een periode van 20 jaar.

Het bij het bosbeheerplan horende toegankelijkheidsreglement werd reeds eerder opgemaakt en goedgekeurd door de gemeenteraad in 1999.

Het hierbij horende plan wordt enigszins aangepast, aangezien een aantal bosbestanden hierin nog niet waren opgenomen. Het bosbeheerplan, samen met het

toegankelijkheidsreglement en aan-gepast toegankelijkheidsplan, wordt na advies van de woudmeester ter goedkeuring voorgelegd aan het gemeentebestuur en het bestuur van het OCMW.

Het beheerplan kadert in de uitvoering van acties van het Gemeentelijk Natuurontwikkelingsplan: actie: opmaak van een natuurgericht bosbeheerplan.

Δε οπμαακ παν εν βοσβεηερπλαν ωερδ οπγενομεν ιν δε γεμεεντελιφκε μιλιευφααρπρο γραμμασ εν ηετ μιλιευβελειδσπλαν 2002–2006.

Bos wordt in het bosdecreet (art. 3, §1) gedefinieerd als volgt: grondoppervlakten waarvan de bomen en houtachtige struikvegetaties het belangrijkste bestanddeel uitmaken, waartoe een eigen fauna en flora behoren en die één of meer functies vervullen.

Wordt eveneens als bos beschouwd (vallen onder het bosdecreet, cfr. art. 3, §2):

- kaalvlakten, voorheen met bos bezet, die tot het bos blijven behoren;
- niet-beboste oppervlakten die nodig zijn voor het behoud van het bos, zoals de boswegen, de brandwegen, de aanpalende of binnen het bos gelegen stapelplaatsen, dienstterreinen en ambtswoningen;
- de bestendig bosvrije oppervlakten of stroken en recreatieve uitrustingen binnen het bos;
- de aanplantingen die hoofdzakelijk bestemd zijn voor houtvoortbrengst, onder meer die van populier en wilg.

Openbare bossen behouden steeds het statuut van openbaar bos, tenzij bij erkenning als natuurreservaat overeenkomstig het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Het bosdecreet stelt verder dat het beheer van bossen tot doel heeft het bosareaal te bewaren en elk afzonderlijk bos te brengen of te behouden in een bestendige staat van veelzijdige functies. Deze functies zijn onder meer economische, sociale, educatieve, wetenschappelijke, ecologische organismebeschermende en milieubeschermende functies.

Bossen worden beschermd door het bosdecreet (art. 90bis ingevoegd door het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, art. 69): ontbossing is verboden, tenzij in functie van werken van algemeen belang, in zones met bestemming woongebied of industriegebied of gelijkgestelde zones en in niet-ervallen verkavelingen, mits compensatie.

1. IDENTIFICATIE

1.1 Eigendom en identiteit

De oppervlakte van de bossen, waarvoor het bosbeheerplan opgemaakt werd, bedraagt **242,6 ha**.

De oppervlakte bos in eigendom van de stad Peer, incl. Arboretum, bedraagt **220,2 ha**.

De oppervlakte van de bossen in eigendom van het OCMW bedraagt **22,4 ha**.

Hiervoor werd de kadastrale oppervlakte gebruikt met aanpassing voor een aantal percelen, die slechts ten dele bebost zijn. Deze laatste oppervlakten werden, aan de hand van digitale (ingescande) kadastrale plannen en intekening in een GIS (Geografisch InformatieSysteem), via dit GIS berekend.

Aan deze kadastrale oppervlakte werden ook de beboste of te bebossen oppervlakten en boswegen gelegen op openbaar domein toegevoegd: het openbaar domein niet in gebruik als doorgangsweg (openbare wegen ingericht voor het gewone, gemotoriseerde verkeer) werd eveneens opgenomen in de oppervlaktes behandeld in dit beheerplan.

De Atlas der Buurtwegen werd geraadpleegd voor de breedte van het openbaar domein.

Het GIS berekende een oppervlakte van 223,8 ha gemeentelijk bos en 22,3 ha OCMW-bos.

Voor de aflijning (bepaling) van de (delen van) kadastrale percelen en openbaar domein die onder het bosbeheer vallen en die door dit bosbeheerplan dienen behandeld te worden, werd navraag gedaan bij de afdeling Bos en Groen en bij gedeeltes van kadastrale percelen op terrein opgemeten.

Bij de opmaak van de lijst van beboste percelen werd gebruik gemaakt van recente uittreksels uit de kadastrale plannen.

Volgende bossen van de stad Peer werden in het bosbeheerplan opgenomen:

- Peer: Molhemmerijstraat, Molenbemdems, Goudenberg, Aan de Wasput, Aan de Vreenen,
Aan de Vreenweg, Boven de Panhoven, Aan Moors;
- Kleine Brogel: Breeuwerheide en Kolisheide;
- Wijchmaal: Begijnvijver heide - Aen de diester baen - Luizelheuvel - Bollesche;
- Grote Brogel: Broekheide, Bosschellerheide, Goolderheide, Laarderheide en Waartheide.

Volgende bossen van het OCMW van Peer werden in het bosbeheerplan opgenomen:

- Peer: Molhemmerijstraat, Kloosterhoef, In de leemkuilen, In de bossen;
- Kleine Brogel: Straatveld;
- Grote Brogel: Kievelden, Bocholterbossen, Waartlaarderheide en De Kampert.

In het bosbeheerplan werd ook het arboretum van Wijchmaal opgenomen. Hiervoor werd in opdracht van Afdeling Bos en Groen, Brussel in 1999 een bosbeheerplan opgemaakt. Oppervlakte 6,5 ha, waarvan 4,5 ha effectief bebost is (Econnection, 1999).

In het bosbeheerplan werden geen parken opgenomen

Het bosareaal van de stad en het OCMW Peer is sterk versnipperd: in totaal kunnen 33 aaneengesloten kleine bossen tot grotere boscomplexen onderscheiden worden. Het geheel kent een sterke beïnvloeding van buiten uit. In totaal heeft de 243 ha bosoppervlakte een externe (bos)rand van

43,0 km. Slechts over 7,6 km grenzen de gemeentelijke en OCMW-bossen aan andere particuliere of bossen van de diverse kerkfabrieken. Het aangrenzend bodemgebruik is dus over het algemeen agrarisch.

De eigenlijke externe bosrand (bos grenzend aan een ander bodemgebruik) bedraagt 146 m / ha bos.

Bosdecreet art. 4bis, §2, 1:

Park: een groene ruimte waarbij de aanleg, de inrichting en het beheer sociaalrecreatieve en/of esthetische overwegingen overheersen en waar gelijktijdig verschillende andere functies kunnen worden vervuld, zoals recreatieve, educatieve, economische, cultuurhistorische, landschappelijke, wetenschappelijke, ecologische, organismebeschermende en milieubeschermende functies. Zij bestaan naast open gedeelten waaronder waterpartijen, grasvelden, bloemperken, wandelwegen en andere infrastructuren, uit een afwisseling van bosgedeelten en/of gedeelten begroeid met bomen, heesters en kruidachtige gewassen.

De oppervlakte openbaar bos op grondgebied van de stad Peer kan geraamd worden op ca. 280 ha.

Buiten de openbare bossen van de stad en het OCMW Peer betreft het bossen van:

- de Vlaamse Gemeenschap: 17 ha
- OCMW Bocholt: 2 ha
- Kerkfabrieken van Kleine Brogel: 1 ha, van Linde: 10 ha, van Peer: 22 ha en van Reppel: 2 ha.

Bosdecreet, art.45 (Gewijzigd bosdecreet van 18.05.1999, art. 41):

“§ 1. Onverminderd artikel 34, § 2, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, worden alle openbare bossen beheerd door het Bosbeheer.

In de openbare bossen, andere dan de domeinbossen, omvat dat beheer enkel de technische aspecten van het bosbeheer, die de praktische uitvoering van het beheersplan betreffen. De Vlaamse regering bepaalt wat onder die technische aspecten moet worden verstaan.

De eigenaar van een openbaar bos kan het volledige of gedeeltelijke beheer door een overeen-komst aan het Bosbeheer overdragen.

§ 2. Onverminderd de bepalingen van § 1 kan de eigenaar van een openbaar bos het uitvoeren van beheersmaatregelen, in uitvoering van een goedgekeurd beheersplan of wanneer ze gemachtigd zijn door het Bosbeheer, toevertrouwen aan een natuurvereniging.

In afwijking van de bepalingen in § 1, kan de eigenaar van een openbaar bos het beheer aan een natuurvereniging overdragen ten behoeve van het beheer van het bos als bosreservaat of als natuurreservaat. De eigenaar zendt onverwijld een afschrift van de overeenkomst aan het Bosbeheer. De bedoelde bossen behouden het statuut van openbaar bos en het beheer wordt gevoerd overeenkomstig de bepalingen van dit decreet, tot op het ogenblik dat het bos wordt erkend als natuurreservaat overeenkomstig de procedure van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en het beheersplan, dat overeenkomstig artikel 47 van dit decreet werd opgemaakt, wordt goedgekeurd.

Vanaf dat ogenblik wordt het bos beheerd overeen-komstig de bepalingen in het beheersplan dat overeenkomstig artikel 47 van dit decreet werd opgemaakt en zijn voor de erin voorziene werken en beheersmaatregelen geen machtigingen van het Bosbeheer vereist. Wanneer binnen een periode van drie jaar na het afsluiten van de overeen-komst het bos niet als bosreservaat of als natuurreservaat wordt erkend, vervalt de overeenkomst tussen de openbare eigenaar en de natuurvereniging en wordt het beheer van de betrokken bossen opnieuw gevoerd overeenkomstig § 1 van dit artikel.

§ 3. ...

Bosdecreet, art. 47:

“... voor bossen gelegen in natuurreservaten, bedoeld in het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, wordt één beheersplan per natuurreservaat opgemaakt, overeenkomstig dit decreet.”

Voor de gegevens inzake eigendom: zie bijlage 1.2.

De openbare bossen zijn beschermd door het bosdecreet van 13 juni 1990 en ook door het nieuwe decreet natuurbehoud van 21 oktober 1997.

Voor openbare bossen gelden volgende regelingen:

Bosdecreet art. 51

“In de openbare bossen mogen geen gebruiksrechten, van welke aard ook worden verleend, behoudens machtiging van de Vlaamse regering. Rechtshandelingen waarbij dergelijke rechten verleend worden zonder machtiging van de Vlaamse regering, zijn nietig.”

Bosdecreet, art. 90:

“Alle andere openbare onroerende goederen, die onder toepassing van het decreet vallen, kunnen niet vervreemd worden zonder machtiging van de Vlaamse regering.”

De totale oppervlakte bos op het grondgebied van de stad Peer kan geraamd worden op 1.038 ha (oppervlakte bossen, cfr de BWK-versie 2, excl. gedeeltelijk gekarteerde bossen op militair domein). Hierbij werd als bos alle ecotopen en ecotoopcomplexen genomen waarvan de hoofdgroep (eerste letter ecotoop of ecotoopcomplex) behoort tot de bossen en aanplantingen. Recreatiedomeinen, als Erperheide (Uv: Recreatiezone), en populierenaanplanten in bv. rietlanden (Mr + pop) worden bij deze interpretatie niet als bos beschouwd.

Zie hiervoor ook kaart 1.3 Bossen Peer (excl. militair domein) volgens ecotoopgroep.

Karteringseenheden (-complexen) BWK	oppervlakte
Populierenaanplant (L...)	73 ha
Andere loofhoutaanplanten (N...)	17 ha
Dennenaanplanten (P...)	695 ha
Eikenbossen (Q...)	217 ha
Vallei-, moeras- en Veenbossen (V...)	33 ha
Totale oppervlakte bos in de gemeente Peer (excl. militaire domeinen)	1.038 ha

Voor alle bossen geldt het volgende:

Decreet natuurbehoud, art. 69:

“Aan het bosdecreet van 13.06.1990 wordt een nieuw artikel 90bis toegevoegd, dat luidt als volgt:

Ontbossing is verboden. Ontbossing is wel mogelijk in functie van werken van algemeen belang of in zones met bestemming woongebied of industriegebied of gelijkgestelde zones en in niet-vervallen verkavelingen, mits compensatie.

Ontheffing van het verbod tot ontbossing kan verleend worden op individueel en gemotiveerd verzoek van de vergunningsaanvrager, mits naleving van de voorschriften van de wetgeving op de ruimtelijke ordening en de stedenbouw en na advies van het bosbeheer. Met het oog op het behoud van het bosareaal werd in het besluit van de Vlaamse regering van 26 november 1999 wijze van compensatie bepaald.”

Verder geldt voor elke ingreep de zorgplicht:

Decreet natuurbehoud, art. 14 :

“Iedereen die handelingen verricht of hiertoe de opdracht verleent, en die weet of redelijkerwijze kan vermoeden dat de natuurelementen in de onmiddellijke omgeving daardoor kunnen worden vernietigd of ernstig geschaad, is verplicht om alle maatregelen te nemen die redelijkerwijze van hem kunnen worden gevergd om de vernietiging of de schade te voorkomen, te beperken of te herstellen.”

Zie hiervoor ook kaart 1.1 Openbare en particuliere bossen

Opmerking: particuliere bossen volgens hoofdecotoop BWK, versie 2

1.2 Kadastraal overzicht

Bijlage 1.2 geeft een overzicht van de kadastrale gegevens van de bospercelen, eigendom van de stad Peer en eigendom van het OCMW.

De kadastrale gegevens (kadastrale plans) werden digitaal bekomen van de gemeente (Kadscan, GIS-Vlaanderen, 1998-1999).

1.3 Administratieve en geografische situering

Alle bossen, eigendom van de stad Peer en eigendom van het OCMW, zijn gelegen op grondgebied van de stad Peer, administratief arrondissement Hasselt, gerechtelijk arrondissement Hasselt, provincie Limburg.

Het bosbeheer valt onder het toezicht van de Administratie Milieu, Natuur-, Land- en Waterbeheer, Afdeling Bos en Groen, Inspectie Limburg, houtvesterij Bree.

De stad Peer is in het noorden van de provincie Limburg gelegen. Een situering van de bosterreinen op een kaart op schaal 1/50.000 is te vinden in bijlage 1.6.

1.4 Bestemming volgens het gewestplan en volgens de bijzondere plannen van aanleg

De bestemming volgens het gewestplan **Neerpelt-Bree** van 22.03.1978, diverse malen gewijzigd, wordt weergegeven in navolgende tabel.

Voor het gewestplan wordt verwezen naar kaart 1.4 in bijlage.

De meest voorkomende bestemming is Bosgebied (179,6 ha of 72,8%), gevolgd door Natuurgebied (47,1 ha of 19%) en Agrarisch landschappelijk waardevol gebied (14,5 ha of 5,8%). De andere bestemmingsgebieden beslaan minder dan 2,5 % van de oppervlakte bos.

Het gewestplan geeft geen aanvullende stedenbouwkundige aanduidingen in overdruk weer ter hoogte van de gemeentelijke en OCMW-bossen.

Tabel 1.4: Verdeling van de gemeentelijke en OCMW-bosoppervlakte over de diverse bestemmingszones
Bron: Berekening L.I.M.

Bestemming	Gemeentelijke bosoppervlakte	%	OCMW bosoppervlakte	%
Agrarische gebieden	1,0	0,5	1,0	4,5

Agrarische landschappelijke waardevolle gebieden	11,0	5,0	3,5	15,7
Bosgebieden	165,0	74,2	14,6	65,5
Gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen	1,0	0,5		
Natuurgebieden	44,1	19,8	3,0	13,5
Ontginningsgebieden	0,1	0,0		0,0
Gebieden voor dagrecreatie	0,0	0,0	1,0	4,5
Woongebieden met een landelijk karakter		0,0	1,0	4,5
Militaire gebieden	0,4	0,2		

1.5 Erfdienstbaarheden

Zie hiervoor kaarten 1.5.

Een erfdienstbaarheid is een last op een erf gelegd tot gebruik en tot nut van een erf dat aan een andere eigenaar toebehoort (BWB art. 637).

Bosdecreet, art. 51:

In openbare bossen mogen geen gebruiksrechten, van welke aard verleend worden, behoudens machtiging van de Vlaamse Regering

Buurtwegen en voetpaden

De boswegen (cfr. Bosdecreet art. 4, 9: alle wegen of gedeelten van wegen gelegen in het bos, met uitzondering van de openbare wegen die ingericht zijn voor het gewone, gemotoriseerde verkeer en die in hoofdzaak bestemd zijn als doorgangsweg) werden onafhankelijk van hun juridisch statuut opgenomen in de bosoppervlakte en in dit bosbeheerplan.

In de Atlas der buurtwegen van Peer, Kleine Brogel, Grote Brogel en Wijchmaal (dd. 1845) zijn een aantal buurtwegen ('chemins') en voetpaden ('sentiers') opgenomen, die doorheen of langsheen gemeentelijke en OCMW-bospercelen lopen. Hiervoor werd ook de digitale versie van de atlassen gebruikt.

Een deel hiervan is in de loop van de jaren in onbruik geraakt en beplant of spontaan bebost.

Volgende buurtwegen zijn opgenomen als openbaar domein op de kadasterplannen en zijn bebost:

- Grote Brogel: Chemin 8, Weg naar Reppel (breedte 10 m, lengte 165 m), Goolderheide t.h.v. het Nelishof.

Volgende buurtwegen en voetpaden zijn enkel ingeschreven in de atlas der buurtwegen, maar zijn geen openbaar domein en zijn bebost:

- Peer: Chemin 73 (breedte 5 - 8 m, lengte 360 m), doorheen percelen Molhemmervrijstraat;
- Grote Brogel: Chemin 1, Weg naar Bocholt (breedte 8 - 9 m, lengte 270 m), Bocholter Bosschen (weg werd verlegd);
- Grote Brogel: Chemin 30 (lengte 140 m) doorheen de percelen Kievelden en Bocholterbossen;
- Grote Brogel: Chemin 38 (lengte 135 m) doorheen de percelen Goolderheide;
- Grote Brogel: Sentier 31 (breedte 1 m, lengte 240 m), doorheen percelen op Bosschellerheide;

- Grote Brogel: Sentier 32 (breedte 1 m, lengte 480 m) en Sentier 42 (breedte 1 m, lengte 90 m)
doorheen percelen Laarderheide.

Volgende buurtweg is enkel ingeschreven in de atlas der buurtwegen, is voor de helft gelegen op gemeentelijk eigendom en is als weg nog in gebruik:

- Peer: Chemin 114 (lengte 60 m), voor de helft op het perceel Boven de Panhoven,

Een aantal wegen gelegen op openbaar domein en niet ingeschreven in de atlas der buurtwegen zijn bebost of als bosweg in gebruik:

- Wijchmaal: 2 bebouwingswegen, de Oude Diesterbaan en een weg ter hoogte van Bollesche;
- Grote Brogel: een bebouwingsweg op Laarderheide.

Een strook openbaar domein (niet meer bestaande waterloop) is gelegen op de Waartheide

Openbaar domein, niet meer in gebruik als weg of waterloop en begroeid met een bosvegetatie, werd mee in het beheerplan opgenomen (oppervlakte 0,59 ha).

Recht van doorgangen

Geen recht van doorgang werd verleend aan bepaalde (achterliggende) grondgebruikers.

Landbouwverpachting

Geen enkel bebost of begroeid perceel, in eigendom van de stad, is verpacht aan landbouwers.

Beheerovereenkomsten aan natuurverenigingen

Eigenaars van een openbaar bos kunnen het uitvoeren van beheermaatregelen, in uitvoering van een goedgekeurd beheerplan of wanneer ze gemachtigd zijn door het Bosbeheer, toevertrouwen aan een natuurvereniging (Bosdecreet art. 45 §2).

Er werden voor de gemeentelijke en OCMW-bossen geen beheerovereenkomsten met natuurverenigingen afgesloten.

Erkende natuureservaten en uitbreidingsgebieden (recht van voorkoop)

De gemeentelijke en OCMW-bossen gelegen in Grote Brogel, zuidelijk van de Bocholterweg, zijn gelegen in een voorkooprechtperimeter in uitvoering van het ministerieel besluit van 22.07.2002 (erkenning natuureservaat A-beekvallei). De VLM (Vlaamse Landmaatschappij) is cfr. art. 5 van het natuurdecreet gemachtigd om het voorkooprecht uit te oefenen. De VLM beheert de eigendomsrechten namens de Vlaamse regering. De gebruiksrechten worden toegewezen aan de afdeling Natuur. Op voorstel van de afdeling Natuur kunnen de gebruiksrechten ook toegewezen worden aan afdeling Bos en Groen, aan een openbaar bestuur of aan een terreinbeherende natuurvereniging.

Voor het natuureservaat Dommelvallei, in beheer bij Natuurpunt vzw, gedeeltelijk aangrenzend aan de gemeentelijke bossen, is een beheersplan en een erkenningsdossier in opmaak.

Jachtverpachtingen

De jacht op de volgende gemeentelijke en OCMW-bospercelen wordt verpacht (opp. bos: 158,3 ha).

JACHTVER PACHTING	BEGINDATU M	EINDDATU M	LOCATIE	JACHTGROEP
----------------------	----------------	---------------	---------	------------

1989 stad Peer	01.07.1989	onbepaald	Broekheide, Bosschellerheide, Golderheide, Waertheide	vzw Brogel Jagers
1998 Lot 1 stad Peer	01.09.1998	31.08.2007	De kolis heide Breeuwer heide	WBE De Korhaan
1998 Lot 2 stad Peer	01.09.1998	31.08.2007	Aan den vreenweg,	WBE De Korhaan
2002 Lot 1-2 +bijkomend lot stad Peer	15.10.2002	15.10.2011	Beginenvijverheide Molhemmer vrijstraet	WBE De Korhaan
2002 Lot 12 OCMW	15.10.2002	15.10.2011	De Kampert	Schalley

Ander gebruik zonder overeenkomst

Geen bossen, eigendom van de stad Peer of het OCMW, worden gebruikt zonder overeenkomst met de eigenaar.

Exploitatievergunningen en milieuvergunningen

Geen enkele exploitatievergunning in het kader van het ARAB en milieuvergunning in het kader van het VLAREM werd verleend voor de gemeentelijke en OCMW-bospercelen.

Grondwaterwinningsvergunningen, waterwingebieden en beschermingszones

Geen enkele grondwaterwinningsvergunning werd verleend voor de gemeentelijke en OCMW-bospercelen.

Transportleidingen

Doorheen de gemeentelijke percelen is geen doorgang verleend voor ondergrondse of bovengrondse transportleidingen.

Beschermde landschappen, stads- en dorpsgezichten

De bossen, eigendom van de stad Peer en het OCMW Peer, zijn voor 13,0 ha, respectievelijk voor 2,8 ha gelegen in het bij Ministerieel Besluit van 29.12.1987 gerangschikt landschap: "Vallei gevormd door Dommel en Bollisserbeek" (totale oppervlakte 412 ha, waarvan 256 ha in Peer).

Het betreft de bossen Aan de Voort, Molhemmervrijstraat (deel westelijk van Molhemstraat) en de Molen Bemdens. Voor situering zie kaart 1.5 in bijlage.

De bepalingen van het Decreet van 16.04.1996 houdende de Bescherming van Landschappen en uitvoeringsbesluit van 03.07.1997 houdende o.a. de algemene beschermingsvoorschriften zijn hierbij van toepassing.

Dit M.B. stelt o.a. dat:

Art 2. Voor de behartiging van het nationale belang worden volgende beperkingen aan de rechten van de eigenaars worden opgelegd:

A. Het is verboden:

- ...
- 10. *Het verharden van wegen en paden met homogeen materiaal, zoals asfalt en beton.*
- ...
- 13. *Het aanplanten van aan het milieuvreemde soorten, inzonderheid Amerikaanse eik, Amerikaanse en Virginische vogelkers, Krenteboompje, coniferen, Canada- en balsempopulieren, derwijze dat ze de oorspronkelijke begroeiing verdringen;*
- 14. *Om het even welke activiteit die de rust en de stilte van het gebied zou kunnen verstoren, inzonderheid het houden van testen, oefenritten en wedstrijden met mechanische voertuigen, het kleiduijschieten, het gebruik van modelvliegtuigen met afstandsbediening, het bedrijven van ruitersport.*

B. Behoudens voorafgaande en schriftelijke toestemming vanwege de Gemeenschapsminister of zijn gemachtigde, is verboden:

- ...
- 4. *Het vellen, ontwortelen of beschadigen van bomen en heesters, inbegrepen het wegnemen van gesteltakken of hoofdwortels. Bovenstaande bepaling is niet van toepassing op dode en windvallige bomen. Onderhoudswerken zoals snoeien, knotten of kappen van hakhoutbestanden zijn toegelaten, mits het oordeelkundig gebeurt. ...*

Verder is het Besluit van de Vlaamse Regering van 03.06.1997, in uitvoering van het Landschappendecreet van 16.04.1996, houdende o.a de algemene beschermingsvoorschriften, van toepassing, voor zover niet strijdig met voorgaande specifieke voorschriften.

Onderafdeling E. Voorschriften betreffende de bossen en bosexploitatie

Art.9. Onverminderd de toepassing van art. 3 is betreffende de bossen en bosexploitatie verboden:

1° het vellen, ontwortelen of beschadigen van bomen en heesters ;

Onderhoudswerkzaamheden zoals dunningen en normaal onderhoud van hakhoutbestanden zijn toegelaten, mits ze oordeelkundig worden uitgevoerd.

2° het kweken van dieren.

Art.10. Er mogen bij bosexploitatie geen tractoren en andere tuigen gebruikt worden die omwille van hun gewicht, hun afmetingen of hun werkwijze overmatige schade aan het bosbestand veroorzaken.

Sporen van meer dan 20 cm diepte moeten systematisch hersteld worden.

Grachten die tijdens de exploitatie beschadigd of onderbroken worden, moeten worden hersteld. Het is verboden uit te slepen doorheen bronbeken.

De bossen omvatten geen beschermd monument, stads- of dorpsgezicht.

Archeologisch patrimonium

De gemeentelijke oppervlaktes zijn niet opgenomen in een ontwerprijst of lijst van beschermde archeologische goederen, cfr. het decreet van 30.06.1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium.

Vogelrichtlijngebieden

De bossen eigendom van de stad Peer en het OCMW zijn gedeeltelijk gelegen in een EU-vogelrichtlijngebied (Vogelrichtlijngebied "gebieden gelegen te Peer en te Hechtel-Eksel", oppervlakte 10.015 ha, waarvan 6.141 ha in Peer) in uitvoering van de 79/409/EEG-richtlijn:

- 158,7 ha van de bossen van de stad Peer;
- 12,9 ha van de bossen van het OCMW.

De aanduiding gebeurde omwille van de volgende vogelsoorten:

- Ijsvogel,
- Nachtzwaluw,
- Ortolaan,
- Blauwborst,
- Wespandief.

Voor situering zie kaart 1.5 in bijlage.

Habitatrichtlijngebieden

De Europese Richtlijn 92/43/EEG heeft het behoud van de biodiversiteit tot doel en streeft naar instanthouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna die hiervan deel uitmaken. Als uitvoeringsmaatregel dienen door elk land speciale beschermingszones (Special Areas of Conservations) te worden aangeduid. Hierbij

moet rekening gehouden worden met de in bijlagen opgegeven criteria (habitattypes, soorten, ...). Elke lidstaat is verplicht voor de aangeduide gebieden de nodige instandhoudingsmaatregelen te treffen.

De aanduiding gebeurde bij Besluit van 24 mei 2002 van de Vlaamse regering tot vaststelling van de gebieden die in uitvoering van artikel 4, lid 1, van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna aan de Europese Commissie zijn voorgesteld als speciale beschermingszones.

In uitvoering van het Decreet van 19 juli 2002 worden alle bossen in het habitatrictlijngebied onderworpen aan onderworpen aan artikel 19 (ecologische functie) van het Bosdecreet.

De gemeentelijke bossen zijn voor een oppervlakte van 4,4 ha gelegen in het als BE2200029 aan-gemerkte gebied, bekend onder de naam " Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden ", gelegen in de gemeenten Beringen, Hechtel-Eksel, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Leopoldsburg, Lommel, Overpelt en Peer (totale oppervlakte 8.251 ha, waarvan 358 ha in Peer).

Het betreft de percelen Aan de Voort, Molen Bemdens, Goudberg, Aan de Wasput, de westelijke randzone van de Begijnenvijverheide en een groot deel van Bollesche. Voor situering zie kaart 1.5 in bijlage.

De aanduiding van deze habitatrictlijngebieden gebeurde omwille van het voorkomen van een aantal Europees te beschermen vegetaties.

Zie hiervoor bijlage 1.5 Habitats.

Landschapsrelicten en Ankerplaatsen

(bron: Nieuwe impulsen voor de landschapszorg, De Landschapsatlas baken voor een verruimd beleid, Afdeling Monumenten en Landschappen, Atlas van relicten van de traditionele landschappen en 2001)

De indeling van traditionele landschappen (Antrop, 1985) is een poging om de regionale verscheidenheid van historisch gegroeide landschappen, van voor de grootschalige veranderingen op kaart te brengen

Volgende voor de gemeentelijke en OCMW-bossen relevante (traditionele) landschappen worden in Peer onderscheiden:

- Bekken van de Warmbeek,
- Land van Peer-Meeuwen,
- Vallei van de Dommel,
- Vallei van de Zwarte Beek.

Volgende relictelementen komen voor:

- Relictzones

Gebieden waarin de landschappelijke structuren van bewoning, wegen, kavels of perceelsbeplanting van de traditionele landschappen op een herkenbare manier bewaard zijn gebleven:

- Oude landbouwlandschappen langs de Dommel,
- Grote Brogel,
- Vallei van de boven- en middenloop van de Abeek,
- Bovenloop van de Zwarte Beek.

- Lijnrelicten

Lijnvormige landschapelementen die drager zijn van een cultuurhistorische betekenis:

- Bolisserbeek, Dommel, Warmbeek, Abeek,
- Stadsrand Peer,
- Ontginningspatroon te Linde.
- Puntrelicten:

Afzonderlijke objecten met hun onmiddellijke omgeving, dikwijls bouwkundige elementen met een bijzondere erfgoedwaarde, zoals monumenten:

- Hoeve Tichelhoven,
- Schans te Kleine Brogel,
- St.-Trudokerk te Grote Brogel.

Ankerplaatsen

Het decreet van 16 april 1996 houdende de bescherming van landschappen definieert Ankerplaatsen als: "de meest waardevolle landschappelijke plaatsen die bestaan uit complexen van gevarieerde erfgoedelementen die een geheel of ensemble vormen. Ze zijn uitzonderlijk inzake gaafheid of representativiteit of nemen ruimtelijk een plaats in die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving."

Volgende ankerplaatsen zijn aanwezig in Peer:

- Valleien Dommel en Bollisserbeek tussen Wijchmaal, Peer en Kleine Brogel,
- Vallei van de Abeek stroomopwaarts van Bocholt.

Ruilverkaveling

De bospercelen zijn niet gelegen binnen de blokgrenzen van de ruilverkavelingen.

Landinrichting

De bospercelen zijn niet gelegen binnen een landinrichtingsproject.

Vlaams Ecologisch Netwerk

Op 19 juli 2002 keurde de Vlaamse Regering het ontwerpplan van de eerste fase van de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk of het VEN goed. Het VEN bestaat uit een selectie van zeer waardevolle en gevoelige natuurgebieden en is vooral bedoeld om de natuur en open ruimte nog beter te beschermen en te ontwikkelen. Het ontwerpplan wordt definitief na het openbaar onderzoek dat liep tot 21 november 2002. In de eerste fase van het VEN werd ongeveer 86.740 ha afgebakend.

Het VEN wordt opgebouwd uit 'Grote Eenheden Natuur' (GEN's) en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling (GENO's). Enkel gebieden met een 'groene' bestemming op het gewestplan, zoals groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden kunnen aangewezen worden als GEN of GENO. Gebieden met een 'lichtgroene' bestemming op het gewestplan, zoals agrarische gebieden met een ecologische of bijzondere waarde en ontginningsgebieden met een groene nabestemming kunnen aangewezen worden als GENO.

Voor de stad Peer werd in de eerste fase 394 ha VEN afgebakend als Grote Eenheid Natuur (GEN).

Volgende Grote Eenheden Natuur werden in Peer afgebakend:

- 451 Dommelvallei,
- 452 Abeekvallei.

Oppervlaktes

VEN-gebied	deel in Peer	Gemeentelijke bossen	OCMW-bossen
451	638 ha	306 ha	29,5 ha
452	589 ha	88 ha	0 ha
			2,8 ha
			0

De gemeentelijke bossen van Molhemmervrijstraat (deel westelijk van de Molhemstraat: bestanden 303, 304 en 305), van de Molen Bemdens (bestanden 318 en 319), van de Luizelheuvel-Begijnvijverheide (westelijk deel: bestanden 110, 111, 112a, 113a, 114a, 115, 117, deels 118 en 120), Bollesche (grotendeels bestand 121) zijn gelegen binnen het VEN (GEN Dommel-vallei).

Ook het OCMW-bos (bestand O-05) gelegen op Molhemmervrijstraat is in het VEN (GEN Dommelvallei) gelegen.

Voor situering zie kaart 1.5 in bijlage.

In het VEN gelden voor het bosbeheer o.a. de volgende algemene regels:

- de criteria duurzaam bosbeheer worden voor iedereen verplicht,
- het is verboden om niet-inheemse planten, struiken of bomen te introduceren, behalve als dit opgenomen is in het goedgekeurd beheerplan,
- bemesting en gebruik van bestrijdingsmiddelen is verboden, behalve als dat opgenomen is in het goedgekeurd beheerplan,
- het huidig waterpeil en de structuur van waterlopen binnen het VEN mag niet veranderd worden.

In het ontwerp-besluit betreffende de beheerplannen van bossen van de Vlaamse Regering (momenteel voor advies bij de Raad van State) is de verplichting opgenomen dat beheerplannen voor openbare bossen en privébossen in het VEN dienen te voldoen aan de criteria voor duurzaam bosbeheer.

Voor de criteria voor duurzaam bosbeheer wordt naar 3. Beheersdoelstellingen

Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen werd bij besluit van de Vlaamse regering van 23 september 1997 definitief vastgesteld.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen geeft de gewenste ruimtelijke structuur van Vlaanderen aan als kader waarin de ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden en waaraan maatregelen met een ruimtelijke implicatie worden getoetst. Het is een referentiekader waarbinnen de verschillende maatschappelijke actoren zich ruimtelijk dienen te ontwikkelen en vindt zijn juridische verankering in het planningsdecreet van 24 juli 1996.

Voor het formuleren van de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen wordt duurzame ruimtelijke ontwikkeling als uitgangspunt aangenomen, waarbij de stabiliteit van structuren en systemen (economie, ecologie, ...) worden afgewogen tegen de noodzaak aan veranderingen en vernieuwingen. Een tweede visie-element voor de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen wordt gevat in de metafoor 'Vlaanderen, open en stedelijk'. Er wordt gekozen om in de delen met een stedelijk karakter een 'stedelijk gebiedsbeleid' te voeren met specifieke maatregelen en in de delen met een buitengebiedkarakter, waaronder de stad Peer valt, een 'buitengebiedbeleid'.

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen heeft onder meer als doelstelling de schaarse open ruimte in Vlaanderen veilig te stellen voor de toekomst. Vanuit de noodzaak om de nog resterende bos en natuur te beschermen en ontwikkelingskansen voor bosuitbreiding en natuurontwikkeling mogelijk te maken is in de ruimtebalans van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen voorzien in uitbreiding van de oppervlakte van gebieden met een bestemming bos of natuur. In totaal moeten er bijkomend 38.000 ha natuurgebieden en 10.000 ha ecologische bosuitbreiding worden gerealiseerd, waarbij ruiling mogelijk is tussen verschillende bestemmingscategorieën volgens te formuleren kwalitatieve criteria. Deze bepalingen zijn bindend. Verder is ook voorzien in 10.000 ha bosuitbreiding binnen de agrarische structuur.

Ruimtelijk Provinciaal Structuurplan Limburg

Op 12 maart 2003 trad het Ruimtelijk Structuurplan Provincie Limburg (RSPL) in werking.

De ruimtelijke ontwikkeling wordt georiënteerd in twee richtingen. Enerzijds is er de doelstelling om de bestaande open ruimte te behouden en te ontwikkelen en anderzijds moeten economische ontwikkelingen in de stedelijke gebieden en netwerken worden aangemoedigd.

Het belangrijkste open ruimtegebied is de Vlake van Peer waar vooral de agrarische functie belangrijk is. Het PRS erkent dit gebied als een landbouwgebied van provinciaal belang.

In de bindende bepaling wordt de vlakte van Peer als een van de 13 deelruimten geselecteerd.

De deelruimten vereisen een specifiek en samenhangend ruimtelijk beleid.

In de bindende bepalingen worden volgende elementen, relevant voor de (gemeentelijke en OCMW-)bossen in Peer geselecteerd:

- natuur en beekvalleien van provinciaal belang: Dommel en Bollisserbeek, Abeek
- droge natuurverbingsgebied: nr. 6 KLE en bosjes in het landbouwgebied "Breeuwerheide" en omgeving, tussen Dorperloop en de vallei van de Warmbeek, ten noorden van de bossen van het militair domein Kleine Brogel.
- natte verbingsgebied: nr. 73 Dommelvallei ten zuiden van de woonkern Peer tot tegen de Donderslagse heide.

Volgende maatregelen worden voorzien in verband met voorgaande afbakeningen:

- De provincie zal in ruimtelijke uitvoeringsplannen natuurverbingsgebieden afbakenen op basis van de geselecteerde natuurverbingsgebieden. Zij doet dat in overleg met de betrokken gemeenten en belanghebbende partijen.
- De provincie zal aan de Vlaamse overheid de exclusieve bevoegdheid vragen om natuurverbingsgebieden als deel van het IVON af te bakenen en hiervoor natuurrichtplannen op te maken.

Voorontwerp Ruimtelijk Gemeentelijk Structuurplan Peer

In navolging van de structuurplannen op de hogere beleidsniveaus (gewest en provincie) wordt een structuurplan voor de stad Peer opgemaakt. Het is de bedoeling dat de gewenste gemeentelijk ruimtelijke structuur wordt vastgelegd binnen de krijtlijnen van het RSV en het PRS.

In de hierna volgende tekst wordt een overzicht gegeven van de visie en bepalingen vervat in het richtinggevend gedeelte (werktekst juli 2003) en bij de bindende bepalingen (voorontwerp juli 2003) van het structuurplan, voor zover deze welke verband houden met de bosstructuren in de gemeente.

In het richtinggevend gedeelte (werktekst) wordt vooreerst geopteerd voor herkenbare deelruimten. In de deelruimte Brogel (noordelijk deel van Peer) dient het gemeentelijk landschapsbeleid zich te enten op de oorspronkelijke kenmerken van het landschap en zal in de mate van het mogelijke deze proberen te herstellen. Zo kan o.a. in deze deelruimte gezocht worden naar mogelijke ruimte voor beperkte bosuitbreidingen en vooral het afwerken van bestaande bossen. Er kan overwogen worden om de bosgordel rond Grote Brogel meer sluitend te maken (vervat in de ruimtelijke visie op de ontwikkeling van hoofdorpen en woonkernen).

Als herkenbare deelelementen worden als bakken (herkenningpunten of oriëntatiepunten, met meestal een bepaalde erfgoedwaarde) o.a. de grafheuvels (voorkomend in de bossen van Molhemmer Vrijstaat) aangehaald.

Ook de bosstructuur (aangehaald in het deel Natuurlijke en bosstructuur) wordt behandeld.

Gezien Peer een landbouw- en natuurgemeente is, worden geen initiatieven genomen om de lage bebossingsindex van de gemeente te verhogen. De bestaande bossen blijven behouden. Bij herbebossing van gemeentebossen zal de gemeente omschakelen naar streekeigen plantesoorten.

(Particuliere) bebossingsinitiatieven zullen negatief geadviseerd worden als het gaat over goede landbouwgronden en zeker in de deelruimte van het Zuidelijk Landbouwgebied.

Eventuele nieuwe bossen kunnen best conflictvrij met de landbouw aansluiten op gronden van mindere kwaliteit, naast de bestaande bossen en in natuurgebieden. De aandachtszone ligt hier vooral rond Grote Brogel waar een aantal bosgebiedjes met elkaar zouden kunnen verbonden worden om een groter bosgebied te creëren. In functie van het beheer van de bossen wordt een bosbeheerplan opgesteld.

In de bindende bepalingen van het voorontwerp Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan (versie juli 2003) zijn volgende bepalingen in verband met de bosgebieden eigendom van de stad Peer of het OCMW opgenomen:

Selectie omtrent deelruimten en bepalende landschapselementen:

- bepaling 2: Selectie van bakens: ..., grafheuvels, ...

Strategische projecten:

- bepaling 44: Opstellen bosbeheerplan

De gemeente stelt een bosbeheerplan op. Hierin wordt de mogelijkheid onderzocht voor de

realisatie van een speelbos per woonkern en hoofddorp.

Structuurschets Noord-Limburg, 1999

De Structuurschets Noord-Limburg (opgemaakt door IML in opdracht van het Streekplatform Noord-Limburg in 1999) is een beleidsverkenkend document op bovengemeentelijk niveau zonder juridisch bindende waarde.

De voorgestelde concepten voor de ruimtelijke ontwikkeling van het landelijk gebied zijn:

- Versterking van de landbouwfunctie;
- Versterking van de landschappelijke identiteit van de regio;
- Uitwerking van een samenhangende groenstructuur;
- Differentiatie van de toeristische ontwikkeling i.f.v. het stedelijk gebied en het buitengebied.

Streekvisie Noord-Limburg, 2000

In de Streekvisie Noord-Limburg, "Van een vergeten grensregio naar een dynamische contactzone" (eindversie februari 2000), opgemaakt door het Streekplatform Noord-Limburg,

wordt ten aanzien van de stedelijke ontwikkeling, landschap, natuur & milieu zijn onderstaande opties geformuleerd:

- Uitwerking van een streekeigen plattelandsbeleid dat economische kansen geeft aan het buitengebied
- Uitwerking stiltegebied "Noordoost-Limburg"

Studie Open Ruimtegebied Noord-Limburg, 2002

In de studie Open Ruimtegebied Noord-Limburg (opgemaakt door de Universiteit van Gent, Faculteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen en door K.U.Leuven, Vakgroep Landbouweconomie, Divisie Sadl (Spatial Applications Division Leuven) wordt de "met de landbouw samenhangende open ruimte" doorgelicht. Dit om de reeds aanwezige algemene visie over de ruimtelijke ontwikkeling te toetsen en waar nodig te differentiëren zodat elementen worden aangereikt die de betrokken gemeenten moeten toelaten om in hun Gemeentelijk Ruimtelijke Structuurplannen grensoverschrijdende consistentie m.b.t. de open ruimte in te bouwen.

Een van de verwachtingen is dat op basis van leeftijd, bedrijfsstructuur en opvolgingsperspectieven wordt verwacht dat zowat 700 landbouwbedrijven actief blijven tegen 2015. Het betekent dat ongeveer 400 bedrijven de activiteit zouden stopzetten. De resterende bedrijven zullen het grootste deel (+ 75%) van de oppervlakte die vrijkomt bij de wijkers (ongeveer 3.600 ha) nodig hebben om op duurzame wijze de landbouwactiviteit en het beheer van de open ruimte te kunnen verder zetten. Het betekent dat zowat 1.000 ha in Noord-Limburg vrijkomt, die kan aangewend worden om de verweving van landbouw met andere open ruimtegebruikers zoals natuur, recreatie en toerisme te versterken.

De met de landbouw samenhangende open ruimte in Noord-Limburg is relatief groen. Op kwantitatief vlak is geen inhaalbeweging nodig. Wat betreft de versterking van de milieu- en landschappelijke kwaliteit zijn in een aantal deelgebieden maatregelen aangewezen. Verdere vergroening moet steeds afgewogen worden tegenover de economische duurzaamheidsvoorwaarde, in de eerste plaats in termen van inkomsten uit de landbouw maar ook in termen van financiële en maatschappelijke kosten voor onderhoud en toegankelijkheid van de

Gemeentelijk milieubeleidsplan 2001 - 2005 Stad Peer, 2001

Milieubeleidsplannen dienen opgesteld te worden volgens de bepalingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (B.S. 03-06-1995). Dit decreet omvat naast algemene doelstellingen en beginselen over het te voeren milieubeleid in Vlaanderen ook de manier waarop de milieubeleidsplanning op het gewestelijke, provinciale en gemeentelijke niveau wordt uitgevoerd.

Het Gemeentelijk milieubeleidsplan kaderde in het Milieuconvenant 2000-2001 (optie 1) ondertekend door de stad Peer op 8 februari 2000.

Voor de cluster Natuurlijke entiteiten, onderdeel bos, werden volgende acties voor uitvoering voorgesteld:

- Actie 7.25: Opmaak bosbeheersplan voor de gemeentelijke bossen
- Actie 7.26 : Herbebossing verdwenen particuliere bossen en opwaardering particuliere bossen via bosgroepen
- Actie 7.27 : Verwijderen Amerikaanse vogelkers en aanplanten van bosgoed op enkele bospercelen
- Actie 7.28 : Streven naar een grotere ecologische diversiteit en waarde van de gemeentebossen

De gemeentebossen (ca. 220 ha) bestaan nagenoeg volledig uit naalddhout.

- Actie 7.29 : Toepassing van het toegankelijkheidsreglement voor de openbare bossen (stad Peer, kerkfabrieken, OCMW's, Intercommunale Rustoord) en verdere toepassing van het reglement op de subsidieregeling voor bosgroeperingen, opmaak bosbeheersplan en ecologisch bosbeheer door particulieren
- Actie 7.30 : Informeren over subsidiëring bebossing van landbouwgronden in het kader van de Europese verordening 20/80

Gemeentelijk Landbouwontwikkelingsplan stad Peer, 2000

In het Gemeentelijk Landbouwontwikkelingsplan stad Peer (GLOP) werden volgende visie- elementen geformuleerd :

- Het buitengebied in Peer kent een verscheidenheid wat betreft landschappelijke verschijningsvorm en morfologie. Deze verscheidenheid is een kwaliteit en moet bevestigd worden;
- Binnen de landschappelijke verscheidenheid moet ook de ruimtelijke verscheidenheid van de landbouw erkend worden door een versterking en differentiatie van de landbouweenheden, rekening houdend met de landbouwkundige, landschappelijke en ecologische potenties van de 3 deelgebieden.

De daaruit gedistilleerde kwaliteitsobjectieven stellen dat:

- Een economisch en ecologisch duurzame ontwikkeling van de land- en tuinbouwactiviteiten dient nagestreefd te worden in evenwicht met de ruimtelijke draagkracht van elk deelgebied en in evenwicht met de andere structuurbepalende functies van het buitengebied (bos, natuur,...);
- Voldoende grote en aaneengesloten gebieden gereserveerd moeten worden voor professionele grondgebonden land- en tuinbouwactiviteiten van vandaag en morgen.
- De open ruimte moet maximaal behouden worden door nieuwe agrarische bebouwing te bundelen rond bestaande kernen van bebouwing.
- Verdere versnippering van de gebieden die aangeduid worden als ruimtelijkfunctioneel samenhangend en structuurbepalend voor de agrarische structuur moet vermeden en tegengegaan worden door (permanent) zonevreemd landgebruik te weren;
- In gebieden die aangeduid worden als belangrijk voor het ecologisch functioneren van de ruimte (beekvalleien, bosstructuren, ...) moeten landbouwactiviteiten optimaal verweven worden met de aanwezige natuur- en landschapswaarden;
- Recreatief medegebruik van agrarische gebieden mag de ruimtelijke draagkracht van het agrarisch gebied niet overschrijden;
- Het cultureel-historisch erfgoed in het landelijk gebied dient te worden behouden en beschermd.

Samenwerkingsovereenkomst Duurzame Ontwikkeling (2002-2006): uitwerking Cluster Natuurlijke Entiteiten, 2003

In de huidige samenwerkingsovereenkomst stimuleert het Vlaams Gewest via de Cluster Natuurlijke entiteiten de gemeenten om creatieve projecten uit te voeren in de natuur-, landschaps-, groen- en bossfeer. Een extra prikkel hiervoor is het subsidie-instrument.

De stad Peer ondertekende niveau 2, wat inhoudt dat men de verschillende acties zoveel mogelijk afstemt op het ruimtelijke beleid en overkoepelende milieubeleid en dat het GNOP herwerkt wordt. Volgende subsidies voor acties zijn voorzien: 65 % op basis van bewezen kosten en 85 % in aandachtsgebieden.

Na een analyse van de huidige toestand (knelpunten en kansen) werd een visie en doelstellingen uitgewerkt en verwerkt in een actieprogramma .

In het thema "Bos en groen, paars-en-groene stapstenen doorheen het landschap, stad en bebouwde omgeving: plan huismus" werden januari 2003 volgende acties voorgesteld:

2.5 Aanleg speel- en doe-bos met bosleerpad, Resterheide en het creëren van bijkomende speelbossen dichtbij de wijken

Timing 2003 -2006 Prioriteit 1

Omschrijving en verantwoording

1. Resterheide: dit wordt een speel- en doe-bos, met doe-dingen om de hoogte van bomen te meten, enz. Het bestaande arboretum wordt behouden, maar toegankelijk gemaakt voor speciale doelgroepen. Een samenwerking met het onderwijs wordt voorzien om ideeën uit te werken. De landschapskwaliteiten van de omgeving kunnen mee in dit project bekeken worden.

2. Speelbossen bevinden zich veraf van sommige wijken. Een overeenkomst met privé-boseigenaars voor privé-bossen die dicht bij gelegen zijn, kan hiervoor een oplossing bieden.

Fasering

- 2003

- werkgroep samenstellen om ideeën concreet uit te werken. De werkgroep bestaat o.a. uit afgevaardigden van Bos en Groen, dienst leefmilieu en de jeugddienst.

- De werkgroep stelt een inrichtingsplan op voor het gebied Resterheide.

- De werkgroep onderzoekt of PPS (publiek-private-structuren) mogelijk zijn, vb met landbouwers.

- De werkgroep bekijkt welke stappen genomen kunnen worden in verband met de privé-bossen, die idealiter als speelbos bestemd worden.

- Opnemen in MJP

- 2004-2006

- Start van inrichting en aanleg Resterheide

- Overleg i.v.m de nieuwe speelbossen (privé-eigenaar; advies vragen afdeling Bos en Groen, overleg met afdeling Natuur (want in Vogelrichtlijngebied)). De speelzones moeten opgenomen zijn in een goedgekeurd toegankelijkheidsreglement.

Financiering: 85 % financiering van uit cluster natuurlijke entiteiten in aandachtsgebied voor:

- aanleg en herinrichting van boszones met medefunctie speelzone. De gemeente laat een inrichtingsplan voor

2.6 Bossen in Peer

Timing: 2004 -2006 Prioriteit 2

Omschrijving en verantwoording

Momenteel wordt er een bosbeheersplan opgemaakt. Hieruit zullen acties vloeien gericht op een duurzaam bosbeheer en bossen met een grotere ecologische diversiteit en waarde. Bijkomend kunnen acties gepland worden voor het realiseren of herwaarderen van open ruimtes in bossen (vb. poelen, zie eerdere actie) en voor het opwaarderen van houtkanten langs bossen (verwijs naar vorige actie).

Particuliere eigenaars zullen gestimuleerd worden om aan te sluiten bij de werking van de bosgroepen. Ze zullen ook gestimuleerd worden om exoten te bestrijden.

Doelstelling: Duurzaam beheer van bossen

Fasering

2003: bosbeheersplan beëindigd. Opstellen van acties.

2004: inventaris verdwenen particuliere bossen. Opwaardering particuliere bossen via bosgroepen

2005:

- Heraanplant verdwenen particuliere bossen.

- Voortzetting actie: verwijderen Amerikaanse vogelkers en aanplanten van bosgoed op enkele bospercelen.

- Toepassing van het toegankelijkheidsreglement voor de openbare bossen en verdere toepassing van het reglement op de subsidieregeling voor bosgroeperingen, opmaak bosbeheersplan en ecologisch bosbeheer door particulieren stimuleren. (gebiedsgericht beleid)- Informeren over subsidiëring bebossing van landbouwgronden in het kader van de Europese verordening 20/80

Financiering: via bosdecreet

Sensibilisering: van bouseigenaars via het gemeentelijk infoblad

Bosgroep Noordoost-Limburg

De stad Peer is aangesloten bij de bosgroep Noordoost-Limburg. Deze bosgroep is werkzaam in de gemeenten Peer, Bree, Kinrooi en Meeuwen-Gruitrode.

Bosgroepen zijn vrijwillig samenwerkingsverbanden tussen openbare en privé-boseigenaars. Het werkingsgebied van een bosgroep strekt zich uit over een bosoppervlakte van 4.000 tot 10.000 ha.

De coördinatoren van de bosgroepen (zullen) trachten om zoveel mogelijk de samenwerking tussen de eigenaars te stimuleren en om het bosbeheer en de kwaliteit van de bossen te verbeteren. Natuurgericht bosbeheer, kwalitatieve en ecologisch verantwoorde houtproductie en recreatief gebruik staan centraal in de doelstellingen van de bosgroepen.

Aangesloten leden kunnen deelnemen aan gezamenlijke houtverkopen, het gezamenlijk aankopen van bosplantsoen en het gezamenlijk uitvoeren van bosbeheer- en natuurbeheerwerken. Op deze wijze kan efficiënt en kostenbesparend gewerkt worden.

Voor de bossen van Erpekom (bossen van en rond Erperheide) werd de werking (opmaak van een gezamenlijk bosbeheerplan) aangevat.

1.6 Situatieplan

Kaart 1.6 (1/100.000) geeft de ligging van de gemeentelijk en OCMW-bosgebieden weer.

Voor meer detaillering wordt verwezen naar Kaart 2.2.5: Bosbestanden, schaal 1/10.000.

1.7 Historiek

De recente evolutie van de gemeentelijke bossen en van hun omgeving werd afgeleid uit historisch kaartmateriaal: Kaart van de Zuidelijke Nederlanden van Ferraris ca. 1775, de Atlassen der Buurtwegen en de kaart van Vander Maelen ca. 1845, stafkaarten van 1880, 1939-1950, 1971, 1986 en de orthofotoplannen van 1971, 1984 en 1995.

Verwezen wordt naar kaarten 1.7 in bijlage.

Een deel van de recente informatie werd overgenomen van Martens N., 1991, Honderd jaar Houtvesterij Bree 1891 - 1991.

Na de laatste ijstijd, zowat tienduizend jaar geleden, ontwikkelde zich op de zandige matig zure bodem een loofbos: een eikenbos met veel berken op de drogere gedeelten en elzen- en wilgenbroeken in de natte valleien. In dit landschap zwierven de eerste jagers-verzamelaars. Hun invloed op het landschap was gering. Op grondgebied van de stad Peer werden in de huidige gemeentebossen van Molhemmervrijstraat 5 prehistorische grafheuvels met lijkurnen en crematieresten uit het Neolithicum, de Bronstijd en de IJzertijd gevonden. De grafheuvels zijn cirkelvormig tot ovaal en maximaal één meter hoog, de doormeter varieert van 4,5 m tot 12 m. Ook ter hoogte van de Urnestraat in Grote Brogel zijn 70-tal grafvelden uit prehistorische IJzer- en Bronstijd gevonden.

Sporen van een bewoning in de Gallo-Romeinse tijd (1ste - 4de eeuw na Chr.) werden tot op heden niet gevonden.

Het volgende tijdvak van de grote volksverhuizingen werd de streek bewoond door Frankische en Germaanse volksstammen. Deze waren in de eerste plaats veetelers, die nabij water permanente nederzettingen stichtten. In de periode 5de - 8ste eeuw ontstonden naast Peer, ook Wijchmaal, Kleine Brogel, Grote Brogel en Erpekom. Bij deze vroeg-middeleeuwse landname werd het natuurlijk eikenberkenbos rond de woonkernen systematisch geroid en omgezet in met houtkanten omzoomde akkertjes. Verder van de woonkernen veranderde het bos in een uitgestrekte heidevlakte, extensief begraasd door schapen en runderen. In de late Middeleeuwen ontstonden nog twee nieuwe nederzettingen Linde en Wauberg ('Hoeve Wabergh').

Het Edict van Albrecht en Isabella van 1617 beperkte de vele gebruiksrechten en was een eerste stap naar de bescherming van bossen. Open plaatsen in het bos diende gedurende 10 jaar vrijgehouden te worden van begrazing. Een nieuw Edict van 1724 beval dat open plaatsen in bos moesten beplant worden met eik of beuk. Een ordonnantie van Maria-Theresia uit 1754 verplichtte kaalliggende gemeentegronden, die aan de buitenkant van bossen lagen en die in de loop van de voorbije 40 jaar bos geweest waren, opnieuw moesten bebost worden. Een nieuwe ordonnantie van 1772 bepaalde dat wie heide omzetten in bos of akker, gedurende 30 jaar vrijgesteld werd van belastingen, gevolgd door 30 jaar met een halve belasting.

De Grove den werd tegen het einde van de 17de eeuw opnieuw in bosverband 'ingevoerd'.

De in de Oostenrijkse tijd (rond 1775) opgemaakte Kaart der Zuidelijke Nederlanden van Ferraris geeft nog bijzonder weinig bossen weer. De bosoppervlaktes zijn beperkt tot

het restanten van Kloosterbos - In de Bossen in Peer en bossen op Laar, het Cluysenaers Bosch en De Bos in Grote Brogel.

De toenmalige, op de kaart van Ferraris weergegeven, oppervlakte bos op het huidige grondgebied van Peer kan geraamd worden op 185 ha.

Het landschap bestond hoofdzakelijk uit heidevlakten: meer dan de helft van de oppervlakte werd ingenomen door een heidebegroeiing. Heide was een essentieel onderdeel van het landbouwbedrijf: het leverde voer, wild, strooisel, plaggen en zoden. De akkers rond de dorpen en gehuchten waren omgeven door houtkanten. In de valleien kwamen hooilanden voor. Moerassen kwamen enkel voor in de Warmbeekvallei (Het Broek). Vennen kwamen voor in het zuidelijk deel van Peer (Wauberg) en Wijchmaal. Vijvers (afdamningsvijvers) kwamen meer voor, zoals de Begijnenvijvers (toebehorend in de Middeleeuwen aan het Agnetendalklooster) en 'Etang de Lobrouck'. De huidige bosoppervlakten, momenteel in eigendom van de stad Peer en het OCMW maakten eind 18 eeuw deel uit van heidevlakten. Uitzondering hierop zijn de bestanden Kievelden en Kloosterhoef: akkers en de bestanden gelegen in de Dommelvallei: hooilanden.

Enkel Boven de Panhoven en In de bossen lagen onder bos (totale oppervlakte bos: 3 ha).

De kaart van Vander Maelen van ca. 1845 en de tabellen bij de Buurtwegenatlassen van ongeveer dezelfde periode geven een eerste bosaanleg (verbossing) weer.

De oppervlakte bos op grondgebied van Peer bedroeg, volgens kadastrale gegevens van 1842-1844 vermeld in Bos en heide in Limburg van F. Dufrane, 1.165 ha (13 %) van de totale oppervlakte. De oppervlakte woeste gronden of heide was nog meer dan het drievoudige van de oppervlakte bos: 3.743 ha of 43 % van de totale oppervlakte van het huidige Peer.

Enkel in Grote Brogel was er iets meer bos: 21 % van de gemeentelijke oppervlakte in vergelijking met 12 à 13 % voor Kleine Brogel en Peer en 4 % voor Wijchmaal.

De verdeling over de verscheidene deelgemeenten en aard van de bossen is terug te vinden in onderstaande tabel.

Tabel 1.7.a: Oppervlakte bos en heide (woeste gronden) volgens kadastrale gegevens van 1842-1844, vermeld in Dufrane 1985.

	Loofhout	Dennenb os	Struweel	Heide	Totale oppervlakte
Grote Brogel	128	260	38	685	2.001
Kleine Brogel	57	60	8	455	971
Peer	180	352	33	2.065	4.541
Wijchmaal	35	11	3	538	1.1192

De huidige gemeentelijke en OCMW-bossen kennen volgens de kaart van Vander Maelen nog grotendeels een heidebegroeiing.

Ten opzichte van vorige kaart zijn de bossen Kloosterhoef, Waartlaarderheide (deel OCMW), de Kampert, Goolderheide (deel zuidelijk van buurtweg ...) bijkomend bos. De totale oppervlakte bos (nu eigendom stad Peer en OCMW én bos) is te ramen op: 17 ha.

De Belgische Staat vaardigde in 1847 een ontginningswet uit, waarbij “de Staat het recht had de woeste gronden in eigendom van de gemeente te verkopen, te onteigenen of te verhuren met het oog ze winstgevend te maken”. De gemeente kon de ontginning of de bebossing in eigen beheer uitvoeren of de gronden verkopen aan particulieren die deze binnen een termijn van 3 jaar diende te ontginnen. In 1870 reglementeerde de provincie het heideplaggen.

In 1854 wordt een voor die tijd zeer vooruitstrevende boswet goedgekeurd.

Door de ineenstorting van de wolindustrie rond 1870, de Kempische steenkoolmijnen vanaf 1900 en door het gebruik de kunstmeststoffen deden de heide haar betekenis verliezen. Deze heidevlakten worden grotendeels omgevormd tot bossen en landbouw.

Rond 1895 wordt in Limburg het grootste bosareaal bereikt: 42.391 ha komende van 18.185 ha in 1842 en afnemend naar 32.448 ha in 1930.

De stafkaart van ca. 1890 toont deze maximale bosuitbreiding voor de stad Peer. Enkel de bossen Begijnvijversheide, Waartheide (deel stad), een groot deel van Broekheide, waren nog niet bebost.

De bebossing in Wijchmaal blijft achter in vergelijking met de overige deelgemeenten van Peer: slechts 6 % van de oppervlakte van Wijchmaal was bebost, ten opzichte van een gemiddelde van 24 %.

Tabel 1.7.b: Oppervlakte bos en heide (woeste gronden) volgens Waters en Bossen in 1880, vermeld in N. Martens, 1991

	Bos	% bos	Heide	% heide	Totale oppervlakte
Grote Brogel	734,3	36,8	342,1	16,1	1.997
Kleine Brogel	255,8	23,3	286,7	38,0	968
Peer	1.258,9	27,7	854,0	18,8	4.541
Wijchmaal	78,18	6,6	476,9	40,0	1.192

De omgeving van de Begijnenvijvers-Diesterbaan werd vanaf 1884 bebost. In 1904-1906 voerde het Proefstation van Waters en Bossen de eerste aanplantingen uit op het proefterrein in Wijchmaal. In 1918 volgde een tweede fase met de aanplant van nieuwe soorten en het herstel van in de eerste wereldoorlog vernielde percelen. Nadien werden regelmatig nieuwe naaldhoutaanvullingen uitgevoerd zodat 76 vakken ingevuld werden.

Een belangrijke omzetting van heide en meer nog van bos was de ontginning van Siberië in 1909. Met nivellering van het duinen- en vennenreliëf en de creatie van een damvormig wegenpatroon en een uitgebreid slotennet. Een modelhoeve van 580 ha werd er opgericht en hield stand tot na de tweede wereldoorlog.

Tabel 1.7.c: Bebossingen vóór 1891, bron N. Martens, 1991

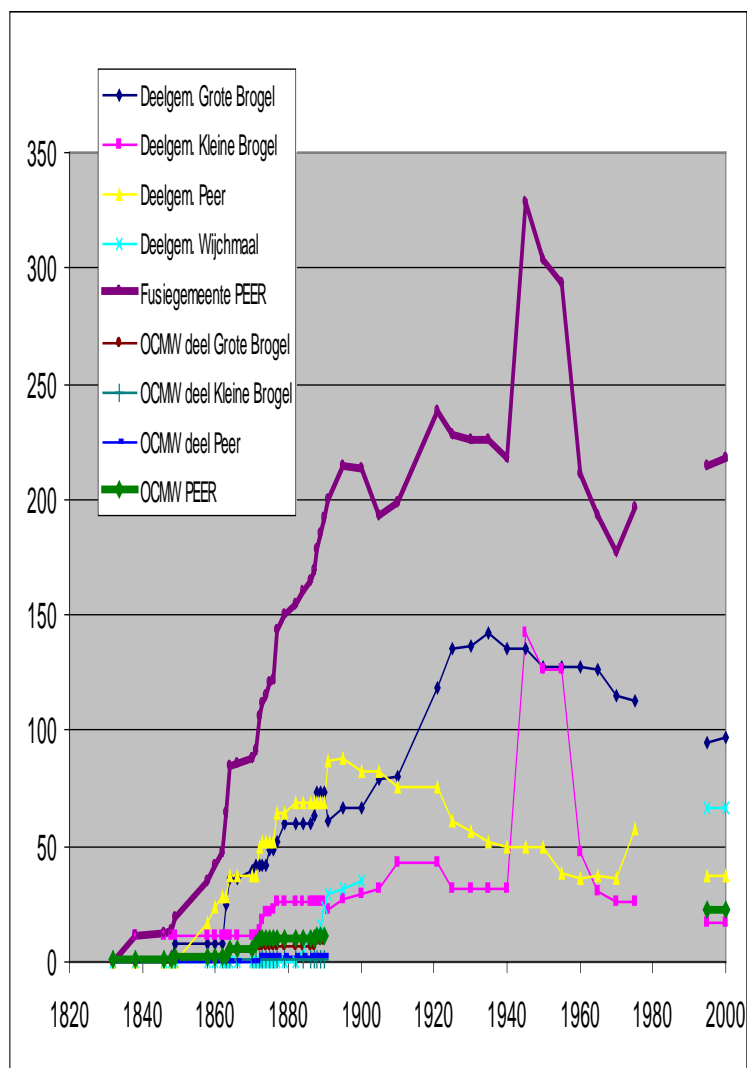
Openbare eigenaar	Plaats	Opper vlakte in ha	Jaar aanleg
Kleine Brogel OCMW	Campert	0,58	1832
Kleine Brogel gemeente	Galgehoef	8,20	1838
Kleine Brogel gemeente	Breeuwerheide	3,06	1838
Grote Brogel gemeente	Laarderheide	0,86	1846
Grote Brogel OCMW	Bocholterheide	1,12	1848
Grote Brogel gemeente	Broekheide	5,41	1849
Peer gemeente		16,69	vóór 1858
Peer gemeente	Maarlo	6,52	1860
Peer gemeente	Molhemervrijstraat	5,42	1862
Grote Brogel gemeente	Broekheide	13,54	1862+1864
Grote Brogel gemeente	Bocholterheide	3,98	1863

Grote Brogel gemeente	Erpekom	1,52	1864
Grote Brogel gemeente	Waartheide	2,04	1864
Grote Brogel gemeente	Laarderheide	3,87	1864
Grote Brogel OCMW	Bocholterheide	3,48	1864
Peer gemeente	Molhemmerheide	9,17	1864+1865
Grote Brogel gemeente	Bocholterheide	0,50	1866
Grote Brogel OCMW	Wartlaarderheide	2,64	1870
Grote Brogel gemeente	Broekerheide	3,04	1871
OCMW Peer	In de Bossen	2,04	1872
Kleine Brogel gemeente	Breeuwerheide	2,77	1872
Peer gemeente	Aan de Vreenen	12,00	1872
Kleine Brogel gemeente	Grote Heide	12,16	1873+1877
Peer gemeente	Molhemmervrijstraat	15,47	1873+1877+1882
Grote Brogel gemeente	Broekheide	6,03	1875
Grote Brogel gemeente	Erpekom	4,32	1877
Peer gemeente	Gemeentestraat	3,83	1877
Grote Brogel gemeente	Broekheide	7,10	1879
Wijchmaal gemeente	Luisheuvel	13,25	1884+1890
Wijchmaal gemeente	Diesterbaan	10,17	1886+1889
Grote Brogel gemeente	Erpekom	1,60	1887
Grote Brogel gemeente	Laarderheide	2,41	1887
Grote Brogel gemeente	Bosschellerheide	2,00	1888
Grote Brogel gemeente	Goolderheide	1,00	1888
Grote Brogel gemeente	Broekheide	3,00	1888
Grote Brogel gemeente	Waartheide	1,00	1888
Grote Brogel gemeente	Laarderheide	1,00	1888
Grote Brogel gemeente	Erpekom	1,75	1888

Recent, na 1950, neemt het areaal gemeentebossen af ten gevolge van de aanleg van de luchtmachtbasis Kleine Brogel, woningbouw en de aanleg van het recreatiecentrum Erperheide.

Enkel in een strook tussen het vliegveld en de bossen van Broekheide wordt nog een loofbos aan-geplant in de periode 1996-2000. Grafiek 1.7 geeft een globale evolutie van het gemeentelijk - en OCMW-bosareaal.

Grafiek 1.7: Evolutie van de oppervlakte gemeentelijke en OCMW-bossen sinds 1840-2002,

bron gegevens 1820-1980 N. Martens, 1991
BOSSEN KAARTEN

1.8 Kenmerken van het vroegere beheer

Naaldhoutbossen

Periode vóór 1900

Tot 1850 werden bossen op een sumiere en elementaire wijze aangelegd: bijna altijd werd er gezaaid na afbakening van het terrein met een gracht. De natuurlijke vegetatie werd gekapt of verbrand. Het zaad, met de hand gezaaid, werd overschoten met grond voortkomende uit geïsoleerde gaten of uit kleine grachten in zogenaamde panden of bedden. Deze bossen waren weinig productief. Om de gemeenten te stimuleren verleende Waters en Bossen vanaf 1861 een staatssteun van 30 % (50 % vanaf 1886) voor de bebossingswerken. Na 1850 wordt stilaan meer de voorkeur gegeven aan het aanplanten van bossen.

Bijna uitsluitend wordt Grove den (*Pinus sylvestris*) gebruikt. Het zijn meestal bezaaiingen met zaad, herkomstig uit de omgeving. Geen enkele bemesting werd gegeven.

Periode 1900-1950

Nog steeds werd bijna uitsluitend Grove den gebruikt, doch geleidelijk aan werd meer geplant i.p.v. zaaien. De plantafstand was echter zeer kort: 0,6 x 0,8 m tot max. 1 x 1 m. Corsicaanse den wordt vooreerst aan geplant in het OCMW-bos Kloosterhoef in 1935 en in het gemeentelijk bos Aan de Vreenen.

Periode 1950-1980

Er werd minder Grove den aangeplant. Corsicaanse den (4/7 van de nieuwe aanplantingen) breekt door. De Corsicaanse den werd als tweejarig plantsoen geplant: 1 x 1 tot maximum 1,5 x 1,5 m.

Lork wordt vooreerst aangeplant op Broekheide (8 ha) in 1967.

De grond werd steeds bewerkt; ofwel met volle ploegen gevolgd van schijfeggen ofwel voren ploegen.

Periode 1980-2001

In de periode na 1980 werd in de gemeentelijke bossen nog slechts kleinschalig (max. 7 ha aanliggende bosbestanden) gekapt en terug aangeplant. Het betrof 50 tot 70 jaar oude dennenbestanden van matige kwaliteit. In totaal 32,5 ha (nu nog in eigendom van de stad en OCMW) gemeentelijke en 9,5 ha OCMW-bossen werden gekapt en terug opgeplant.

Na kaalkapping of sterke dunning werd er praktisch overal kunstmatig verjongd. De basis van deze verjonging bleef Corsicaanse den. Op een enkele plaats (Broekheide) werden ook lork en douglas ingebracht.

In totaal werden ca. 8 ha bijkomende (nieuwe) aanplantingen (Laarderheide, rand spoorweg Begijnenvijver, randzone Broekheide en Aan de Wasput) uitgevoerd met loofhout (voornamelijk met zomereik, Amerikaanse eik, berk en tamme kastanje).

2 ALGEMENE BESCHRIJVING

2.1 Beschrijving van de standplaats

2.1.1 Reliëf en hydrografie

De topografie van Peer wordt bepaald door de insnijding van een aantal belangrijke valleien (Bollisserbeek, Dommel, Abeek en Gielisbeek) op de rand van het Kempisch Hoogplateau.

De hoogte varieert tussen 50 m ter hoogte van de bossen gelegen op Kolisheide, Bosschellerheide, Broekheide en Breeuwerheide en 72 m ter hoogte van de bossen Aan de Vreenen.

De gemeentelijke en OCMW-bossen zijn gelegen in de volgende hydrologische zones:

- VHA-zone 104 Zuid Willemsvaart van afsplitsing Albertkanaal tot Kanaal Bocholt-Herentals,
- VHA-zone 921 Abeek,
- VHA-zone 923 Lozerbroekbeek,
- VHA-zone 931 Warmbeek,
- VHA-zone 935 Dommel.

De gemeentelijke en OCMW-eigendommen liggen binnen de afwateringsbereiken van de volgende geklasseerde waterlopen:

- (Zuid-Willemsvaart)
 - Balkenloop, 3 categorie;
- (Abeek 1 categorie)
 - Reppelerbeek, 3 categorie;
- (Lozerbroeksbeek, 2 categorie)
 - Goolderbeek, 3 categorie;
- Warmbeek, 1 categorie,
 - Dorperloop, 3 categorie,
 - Kleine Broekbeek, 3 categorie,
 - Broekheideloop, 2 categorie;
- Dommel 1 en 2 categorie,
 - Peerderloop, 2 categorie,
 - Klein Beek, 2 categorie,
 - Houterstraatloop, 3 categorie,
 - Bolisserbeek, 2 categorie,
 - Hoeverwijerloop, 3 categorie.

De bosbestanden Molen Bemdens en De Goudenberg grenzen aan de Dommel (2 categorie), bosbestanden Begijnvijverheide en Bollesche aan de Bolisserbeek (2 categorie) en een bosbestand Broekheide aan de Warmbeek.

Een gracht (recent uitgediept) komt voor in en langs de bossen op Waartlaarderheide. Meerdere grachten komen voor in en langs de percelen Bollesche. De bestanden Begijnevijverheide en Bollesche staan (periodiek) gedeeltelijk onder water.

De bosbestanden zijn gedeeltelijk gelegen binnen de wateringen:

- De Dommelvallei (Molen Bemdens, De Goudenberg, Aan de Wasput, en klein deel van de Begijnevijverheide, Bollesche, opp 4,0 ha)
- De Vreenebeek (gedeelte van Broekheide en Waarheide, opp. 7,0 ha).

De hydrografie is te vinden op kaart 2.1.1 (schaal 1/40.000) in bijlage.

2.1.2 Bodem

De gegevens inzake bodem zijn afkomstig van de Bodemkaart van België, kaartbladen en verklarende teksten bij de kaartbladen 47 E Peer, 62E Houthalen en 63 W Gestel, alsook van de digitale Bodemkaart van GIS-Vlaanderen.

Peer omvat een 4-tal bodemkundige landschappen:

- Stuifzand/dekzandgebieden: kleinere holocenen duinzanden op dekzandafzettingen,
- Dekzand/terrasgrindafzettingen: vlakke en convexe (lemig-)zandgebieden,
- Valleigebieden, met sedimentatie en veenvorming in de midden- en benedenlopen,
- Plaggengebieden, voorkomend bij oude nederzettingen.

De gemeentelijke en OCMW-bossen komen nagenoeg volledig voor op de Dekzand/terrasgrind-afzettingen.

De OCMW- en gemeentelijke bossen bevinden zich op voornamelijk zandgronden (Z.. = 87,3 % van de oppervlakte bos). Slechts 11,3 % van de oppervlakte komt voor op lemig zand (S..) en 0,2 % op veen (V).

Volgende drainageklassen komen voor:

- .b.: droge gronden: 30,7 %,
- .c.: matig droge gronden: 50,6 %,
- .d.: matig natte gronden: 14,6 %,
- .e.: natte gronden: 2,5 %,
- .f.: zeer natte gronden: 0,2 %.

Volgende profielontwikkelingen:

- ..f: gronden met weinig duidelijke humus en/of ijzer B horizont: 48,2 %,
- ..g: met duidelijke humus- of/en ijzer B horizont: 49,2 %,
- ..m: met diepe antropogenen humus A horizont: 0,3 %,
- ..p: gronden zonder profielontwikkeling: 0,9 %.

Een grindsubstraat (t...) beginnend op geringe of matige diepte komt voor 55,7 % van de oppervlakte bos voor.

Een veensubstraat (v...) beginnend op geringe of matige diepte komt voor in één klein bosperceel (De Goudenberg) met een oppervlakte van 0,67 ha of 0,3% van de totale bosoppervlakte.

Kaart 2.1.2 in bijlage geeft de bodemtypes weer van de gemeentelijke en OCMW-bospercelen

De gegevens inzake bodemgeschiktheid werden overgenomen uit 'BOBO' (De Vos, B. 2000. BOBO versie 1.0 - Bodemgeschiktheid voor bomen. Computerprogramma. Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer. Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.). In dit programma wordt voor elke combinatie van bodemserie en boomsoort op basis van de 'bestaande kennis' een geschiktheidsscore toegekend die varieert van 1 (= zeer geschikt) tot 5 (= niet geschikt). De waarde 9 is toegevoegd voor 'onbepaalde'

combinaties (vb. vergraven terreinen). Het programma is gebaseerd op geschiktheidsmatrices die de huidige kennis inzake de relatie die er is tussen het bodemtype en de groeiverwachting van diverse boomsoorten synthetiseren (geschiktheidsmatrices van Baeyens, de gegevens uit de Fichier écologique van o.a. Weissen en het Nederlands onderzoek inzake groeiverwachting van boomsoorten (Paasman / Stiboka)).

Op de bestandsbeschrijvingsfiches wordt voor elk bosbestand afzonderlijk de bodemgeschiktheidsscore gegeven van de hier voorkomende bodemtypes voor de boomsoorten die het hoofdbestand van dit bosbestand uitmaken.

Tabel 2.1.2.a: Bodemtypes voorkomend bij de gemeentelijke en OCMW-bossen

Bodemtype	Gemeentebossen (ha)	%	OCMW-bossen (ha)	%
OB(M)	2,9	1,30		
Scf	3,0	1,34	0,7	3,17
t-Scf	0,0	0,02	1,7	7,52
Scg	0,6	0,28		
t-Scg	4,6	2,03		
Sdg	7,9	3,52		
t-Sdg	4,4	1,94	0,3	1,31
Seg	3,2	1,42		
t-Seg	0,7	0,32		
t-Sem	0,1	0,03		
v-Sep	0,7	0,30		
Zbf	26,3	11,69	8,7	38,29
t-Zbf	36,7	16,34	0,7	2,94
Zbg	3,3	1,45		
Zbm			0,2	1,07
Zcf	24,9	11,10	5,6	24,73
t-Zcf	8,2	3,65	2,7	12,10
Zcg	5,8	2,60		
t-Zcg	65,8	29,28	1	4,49
Zcm	0,2	0,10		
Zdg	11,3	5,03	1,0	4,34
t-Zdg	10,4	4,63		
Zdp	1,0	0,47		
Zeg	0,9	0,39		
t-Zeg	0,5	0,20		
Zem	0,2	0,11		
Zgp	0,4	0,19		
V	0,5	0,24		

Codering bodemtypes zie verder.

Hierna worden een aantal bodemtypes besproken, welke over minimaal 1 ha voorkomen.

1. Zandgronden (Z)

Zbf: droge zandgronden met weinig duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Zbf vertoont een zwak ontwikkelde B met hoofdzakelijk accumulatie van humus. De C is grijs-geelachtig en glauconietarm. Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 125 cm.

Waterhuishouding: Zbf heeft een te sterke inwendige ontwatering, waardoor hij reeds vroeg te droog wordt in de lente of in het begin van de zomer. Onbedekte gronden kunnen oppervlakkig sterk uitdrogen in het voorjaar (oostenwind) en stuiven gemakkelijk.

Voorkomen: 72,3 ha - groot deel van de noord-oostelijk gelegen bosbestanden: De Kievelden, Bocholterbossen, De Eilandsvelden en verder grote delen van Broekheide, Bosschellerheide, Laarderheide, Goolderheide, Waartheide, Waartlaarderheide, De Kampert, Breeuwerheide en Over den Peerderloop.

Zbg: droge zandgronden met duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Droge humus-ijzerpodzol, heidepodzol. De A₁ is een zeer donkerbruin humus zand, rustend op een sterk uitgeloopte grijze tot grijsbruine A₂. De humus B is zwart, de humus ijzer B donker roodbruin.

De C is bleekgeel en vertoont op meer dan 90 cm diepte roestverschijnselen; gebleekte vlekken wijzen op waterstuwing.

Waterhuishouding: Zbg is een droge grond. In de zomer droogt hij sterk uit, vooral wanneer de B sterk verkit is.

Voorkomen: 3,3 ha - noordelijk deel van Aan de Vreenen en een deel van het meest noordelijk perceel van Aan de Diesterbaan.

Zcg: matig droge zandgronden met duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Hydromorfe podzol met humus-ijzer B horizont.

Waterhuishouding: Zcg is nat in de winter, maar droogt uit in de zomer wanneer de verkitting van de humus B en van de gegleyificeerde ondergrond sterk uitgesproken is.

Voorkomen: 72,6 ha - grote delen van Luizelheuvel, Begijnvijverheide, Aan de Diesterbaan en Breeuwerheide, delen van Goolderheide en Waartheide en kleine delen van Bosschellerheide en Broekheide.

Zcf: matig droge zandgronden met weinig duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Zwak hydromorfe, bruine podzolachtige bodem. De morfologische kenmerken gelijken op die van Zbf. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm.

Waterhuishouding: Voldoende vochthoudend in het voorjaar en het najaar, maar te droog in de zomer. De winterwaterstand stijgt tot 60 tot 90 cm, de zomerwaterstand daalt tot meer dan 150 cm.

Voorkomen: 41,5 ha - Kloosterhoef, In de bossen, Aan de Moors en verder delen van Molhemmervrijstraat, Broekheide, Bosschellerheide, Aan de Vreenen, Waartheide, Laarderheide, Goolderheide.

Zdg: matig natte zandgronden met duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Hydromorfe podzol met humus-ijzer B horizont.

Waterhuishouding: Zdg is overdreven nat tijdens de winter en het voorjaar. De winterwaterstand komt tot op ongeveer 40 cm onder het maaiveld. De min of meer verharde B-horizon veroorzaakt watergebrek tijdens droogteperioden.

Voorkomen: 22,7 ha - Aen de Voort en verder delen van Luizelheuvel, Begijnvijverheide, Molhemmervrijstraat, Kolisheide en Broekheide.

Zdp: matig natte gronden op zand

Profiel: geen.

Waterhuishouding: zie Zdg (momenteel plaatselijk veel natter ter hoogte van de Bolisserbeek)

Voorkomen: 1,05 ha - Op Bollesche

Zeg: natte zandgrond met duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Sterke hydromorfe humus-ijzerpodzol. De A-horizont is zwartgrijs en soms veenachtig. De bruine B is diep ontwikkeld en gaat tussen 80 en 125 cm diepte over tot groenbruinachtig, gereduceerd fijn zand.

Waterhuishouding: Zeg is een permanent natte grond met een winterwaterstand tot aan het oppervlak en een zomerwaterstand tussen 80 en 125 cm. Kunstmatige ontwatering door middel van greppels en kavelsloten is vereist voor bosbouw.

Voorkomen: 1,34 ha - delen van Luizelheuvel, Begijnevijverheide, Laarderheide **en Bollesche**.

2. Lemige zandgronden (S)**Scf: matig droge lemig-zandgronden met weinig duidelijke humus of/en ijzer B horizont**

Profiel: Matig droge bruine podzolachtige bodem. Onder de Ap (A1) ligt een bruine humus B horizont waarin relatief weinig ijzer voorkomt. De C horizont vertoont roestverschijnselen tussen 60 en 90 cm diepte.

Waterhuishouding: Matig droge gronden, die in het voorjaar een gunstige vochttoestand hebben; in de zomer drogen ze te sterk uit.

Voorkomen: 5,5 ha - In de leemkuilen en Boven de Panhoven en delen van Aan de Vreenen, Waartlaarderheide en Laarderheide.

Scg: matige droge lemig-zandgronden met duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Zwak hydromorfe humuspodzol. Scg komt morfologisch overeen met Zcg.

Waterhuishouding: Scg is een droge grond, vooral wanneer de podzolhorizont sterk ontwikkeld is en de verkittening sterk uitgesproken is. In het voorjaar is hij vochthoudend, maar droogt vlug uit in de zomer.

Voorkomen: 5,2 ha - Aan de Vreenweg en een klein deel van Aan de Vreenen.

Sdg: matig natte lemig-zandgronden met duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Hydromorfe humuspodzol. Donkergrijze Ap die rust op een uitgeloopte grijze A₂. De podzol B is diffuus en reikt tot meer dan 80 cm diepte. De C horizont vertoont weinig of geen roestverschijnselen; hij is grijs tot groenachtig.

Waterhuishouding: Sdg heeft een goede waterhuishouding tijdens de zomer, alhoewel de oppervlaktelagen boven de B-horizont kunnen uitdrogen. Hij lijdt van wateroverlast in de winter en het voorjaar, zodat kunstmatige ontwatering vereist is (open greppels en bedden).

Voorkomen: 12,6 ha - delen van Aan de Vreenen, Begijnevijverheide, Molhemmervrijstraat, Aan de Vreenweg en Kolisheide.

Seg: natte lemig-zandgronden met duidelijke humus of/en ijzer B horizont

Profiel: Sterke hydromorfe humuspodzol. De zwartgrijze Ap horizont is dikwijls veenachtig en bevat veel afgeloopte kwartskorrels, afkomstig van de A₂ die ermee verwerkt is.

De B horizont, hoofdzakelijk een humusaccumulatie, is zeer diffuus; hij gaat 80 en 125 cm diepte over tot een grijsgroenachtige, gereduceerde G horizont.

Waterhuishouding: Seg is een permanent natte grond met winterwaterstand boven het maaiveld en zomerwaterstand op 80-125 cm. Kunstmatige ontwatering is nodig; hij blijft echter zeer vochthoudend in de zomer en is bij sterke neerslag volledig verzadigd met water.

Voorkomen: 3,9 ha - delen van Aan de Vreenen.

3. Niet gedifferentieerde terreinen

V: Veengronden

Profiel: complex van gronden met minimaal 30 % organisch materiaal tot minimaal 30 cm diepte, vaak meer dan 1 m.

Waterhuishouding: De watertafel ligt normaal tot aan of boven het maaiveld. In de zomer kan de watertafel tijdelijk dalen.

Voorkomen: 0,5 ha - delen van Molen Bemdens en De Goudenberg.

4. Kunstmatige gronden

De kunstmatige gronden zijn zodanig door de mens beïnvloed, dat de textuur, de draineringsklassen en de profielontwikkeling niet meer kunnen bepaald worden.

OB: bebouwde zone

Deze groep wordt ingenomen door de woningen, tuintjes, industriële gebouwen, dorpskernen en gehuchten.

Voorkomen: 2,9 ha - grotendeels noordelijk deel van Breeuwerheide (vermoedelijk verkeerdelijk gekarteerd)

Humustype

Het meest voorkomend humustype is mohr (weinig verteerd organisch materiaal dat weinig of niet vermengd is met de minerale onderlinge horizont).

Mull-humus (goed verteerde humus, zeer geleidelijk overgaand naar de onderlinge horizont) komt zeer beperkt voorkomt bij bossen op veengrond en gronden met veensubstraat.

2.2 Beschrijving van het biologisch milieu

2.2.1 Flora

Natuurtypen

Een typologie voor de gedetailleerde beschrijving van alle habitats en ecosystemen is voor Vlaanderen in opmaak. De typologie dient herkenbare 'eenheden' te beschrijven, die gevormd worden door de interactie tussen flora, fauna en de abiotische omgeving.

Een eindrapport voor de beschrijving van de bostypes werd in juli 2000 gepubliceerd. Universiteit Gent, 2000, Beschrijving van natuurtypen in Vlaanderen: Bossen, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Bij de bostypologie (13 types) ligt de nadruk op de vegetatie in plaats van op de struiken en bomen. Deze laatste zijn meestal aangeplant in tegenstelling tot de vegetatie die spontaan ontstaat.

Een bostype kan gedefinieerd worden als het van nature bij een groeiplaats in zijn natuurlijke toestand horend bos in zijn ontwikkelingsgang van pionierstadium tot climax. De climaxsituatie kan men aanduiden als de 'potentiële natuurlijke vegetatie' of PNV.

De gemeentelijke bossen en de OCMW-bossen van Peer behoren nagenoeg geheel tot het 'Zomereiken-berkenbos'-type, welk typisch is op droge, zeer zure, voedselarme zandgronden. Het type komt voor op droge tot natte zand- en lichte zandleemgronden met een zwakke tot duidelijke humus en/of ijzer-B-horizont. Het wordt tevens aangetroffen op duinen en op bodems met een duidelijke antropogene A-horizont. De meest constante soorten die in de kruidlaag voorkomen zijn Bochtige smele, Gewone braam, Zomereik en Pijpenstrootje. De soort die voornamelijk in de struiklaag voorkomt is Sporkehout. De meest algemene boomsoorten zijn Zomereik, Ruwe berk en Zachte berk. De boomlaag van de meeste Eiken-berkenbossen in Vlaanderen wordt door aanplantingen echter gedomineerd door Grove den en de van nature dominerende soorten zoals Zomereik, Ruwe berk en Zachte berk worden naar de achtergrond verdrongen. In Peer komt naast Grove den ook Corsicaanse den veelvuldig voor in deze bossen.

De grootte van het Minimum Structuur Areaal is voor dit bostype 50 ha. Enkel het boscomplex Begijnenvijverheide en Broekheide voldoen aan deze oppervlakte.

Naast bossen van het 'Zomereiken-berkenbos'-type behoren twee van de gemeentelijke bossen van Peer tot de een ander type, met name het 'Ruigt Elzenbroek'-type. Het betreft een perceel gelegen aan "De Goudberg" van 86 are welk beplant is met Populieren en een perceel van 28 are, beplant met elzen, welk gelegen is te Molenbemens.

Ruigt Elzenbos komt meestal voor op lichte zandleem, maar ook op klei- tot lemige zandbodems.

De kruidlaag wordt voornamelijk door Grote brandnetel en Gewone braam gedomineerd. Verder komen onder andere Ruw beemdgras, Moerasspirea, Kruijpende boterbloem, Gewone engelwortel Kleefkruid, Hondsdraf, Gewone hennepnetel, Kale jonker, Pitrus, Gestreepte witbol en Wolfpoot regelmatig voor in de kruidlaag. De meest voorkomende

soorten in de struiklaag zijn Gewone vlier, Hop, Zomereik, Boswilg en Zwarte els. De meest algemene soorten in de boomlaag zijn Zwarte els, Populier en Zomereik. De laatste twee zijn vaak aangeplant.

De grootte van het Minimum Structuur Areaal van dit bostype is 20 ha.

In het uiterste zuidwesten van het gebied “Begijnenvijverheide”, vlak bij de Begijnenvijvers, bevindt er zich een klein perceel (17 a) welk bestaat uit ‘Venig Berkenbos’. De boomlaag wordt gedomineerd door berk. In de kruidlaag komt onder andere Pijpenstrootje voor (bedekking tussen 25% en 50%) en in de moslaag komt met een even grote bedekking Veenmos voor. De berkenbroekbossen werden niet opgenomen in de lijst van bostypen in Vlaanderen.

De overige percelen, met in totaal een oppervlakte van 4 ha 20 a, behoren niet tot een van de bostypen. Meestal betreft het jonge aanplantingen in verruigde graslanden, waarbij de kruidlaag voornamelijk bestaat uit ruigtekruiden en niet uit bosplanten. Deze percelen komen onder andere voor in het westelijk deel van “Broekheide”.

Ecotopen

Voor een nauwkeurige(re) beschrijving van de vegetatie werd vertrokken van de bij de biologische waarderingskaart (BWK) gehanteerde karteringseenheden. Ieder bosbestand werd afzonderlijk gekarteerd om het vormen van complexen van verschillende karteringseenheden zo veel mogelijk te vermijden. Eén bosperceel, dat kan bestaan uit verschillende bosbestanden, kan bijgevolg ook meerdere BWK-karteringseenheden bevatten.

De ecotopen, behorend tot de vegetaties vernoemd in de bijlagen IV en V van het Besluit van de Vlaamse regering van 23 .07.1998, hoofdstuk IV “Voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen” werden in de tabel cursief en vet weergegeven . Voor deze vegetaties geldt geen verbod of vergunningsplicht, wanneer de activiteiten tot wijziging van vegetaties geregeld zijn in een beheerplan goedgekeurd met toepassing van het Bosdecreet van 13 juni 1990.

Volgende vegetaties vernoemd in bijlage IV en V komen voor in de bossen van de stad en het OCMW van Peer:

- Hf: natte ruigte met Moerasspirea;
- Ha: Struisgrasvegetatie op zure bodem;
- Vt: venig berkenbos;
- Ao: oligotroof tot mesotroof water.

Voor zover aan de zorgplicht voldaan is, geldt voor de overige ecotopen geen vergunningsplicht in het kader van het decreet op natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Volgende BWK-eenheden werden gekarteerd in afnemende oppervlakte of toenemende zeldzaamheid. Voor situering zie in bijlage kaart 2.2.1 Ecotopen.

Tabel 2.2.1.a: Ecotopen gemeentelijke bosbestanden, opname LIM, 2002

Ecotoop	Omschrijving	Oppervl. (ha)	Locatie
Ppmb	Oudere Grove dennenaanplant met ondergroei van hoge struiken	105,5	Komt voor in bijna alle grote boscomplexen
Pmb	Oudere naaldhoutaanplant met ondergroei van hoge struiken. Meestal betreft het aanplanten van Corsicaanse den, in enkele gevallen gaat het om Japanse lork.	32,1	Komt voor in bijna alle grote boscomplexen

Qb	Zeer arm, zuur eikenbos	11,9	Aan de Vreenweg, Bosschellerheide, Broekheide, Molhemmervrijstraat, Laarderheide, Molenbenden, Over den Peerderloop
Pi/Qb	Jonge naaldhoutaanplant van hoofdzakelijk Corsicaanse den, één perceel met Douglasspar, waarbij het oorspronkelijke vegetatietype, zijnde eiken-berkenbos nog herkenbaar is in de vegetatie	16,0	Goolderheide, Broekheide, Laarderheide
Pmh	Oudere naaldhoutaanplant van Japanse lork of Corsicaanse den met ondergroei van grassen en kruiden	12,4	Broekheide
Ppmb+ Pmb	Oudere naaldhoutaanplanten van Grove den en Corsicaanse den met ondergroei van hoge struiken	11,5	Aan de Diesterbaan, Broekheide
Pms	Oudere naaldhoutaanplant van Corsicaanse den of Japanse lork met ondergroei van lage struiken	10,9	Aan de Diesterbaan, Broekheide, Laarderheide, Aan de Vreenen
Ppi/Qb	Jonge Grove dennenaanplant waarbij het oorspronkelijke vegetatietype, zijnde zuur eikenbos nog herkenbaar is in de vegetatie	3,11	Broekheide, Aan de Vreenweg, Goolderheide
Khw	houtwal; de vegetatie bestaat hoofdzakelijk uit eiken-berkenbos.	3,32	langsheen fietspad Begijnenvijverheide - Luizelheuvel, Bocholter Bosschen, De Eilandsvelden
Pa	Gesloten naaldhoutaanplant van Corsicaanse den, Weymoutden, Fijnspar of Douglasspar	2,25	Bosschellerheide, Broekheide, Aan de Vreenweg, Broekheide
Qb°	zwak ontwikkeld eiken-berkenbos	1,23	Begijnenvijverheide, Aan de Voort
N/Hr	Loofhoutaanplant (Zwarte els en Haagbeuk) in een verruigd grasland	1,07	Broekheide
(Hr/Hp) b	verruigd soortenrijk hooiland met opslag van bomen (vnl. Berk)	0,40	Aan de Voort
Ppmb/ Qb	Oudere Grove dennenaanplant met ondergroei van bomen, struiken en kruiden die duidelijk wijzen op een evolutie naar eiken-berkenbos	0,92	Molhemmervrijstraat

N(Bet)/ Qb	Aanplant van Berk, waarbij het oorspronkelijke vegetatietype, zijnde eiken-berkenbos nog herkenbaar is in de vegetatie	0,88	Aan de Vreenweg
Lhb	Populierenaanplant op vochtige plaats met ondergroei van Zwarte els, Berk en Zomereik	0,85	De Goudenberg
N(Que) / Hr	Aanplant van Zomereik in een verruigd grasland	0,82	Broekheide
Pms+ N(bet)	Mozaïek van oudere naaldhoutaanplant van Corsicaanse den met ondergroei van lage struiken en van aanplant van berk	0,77	Begijnenvijverheide
Pmb/Q b	Oudere naaldhoutaanplant van Japanse lork met ondergroei van bomen, struiken en kruiden die duidelijk wijzen op een evolutie naar eiken-berkenbos	0,56	Molhemmervrijstraat
N(Acer) / Hr	Aanplant van Gewone esdoorn in een verruigd grasland	0,51	Broekheide
N(Til)/H r	Aanplant van Linde in een verruigd grasland	0,43	Broekheide
Qb+Pin s	eiken-berkenbos waarin Grove den is ingeplant	0,31a	Broekheide, Waartheide
N(alng) / Hf	Aanplant van Zwarte els in een natte ruigte met Moerasspirea	0,28	Molen Bemdens
N(Alni+ Bet)	aanplant van Grauwe els en Berk	0,24	Begijnenvijverheide
Qb+N)	eiken-berkenbos met aanplant van (Sorbus Wilde lijsterbes	0,24	Begijnenvijverheide
Qb+ Quer	eiken-berkenbos waarin Amerikaanse eik is ingeplant	0,24	Begijnenvijverheide
N(Cas)/ Qb	Aanplant van Tamme kastanje, waarbij het oorspronkelijke vegetatietype, zijnde eiken-berkenbos nog herkenbaar is in de vegetatie	0,20	Aan de Vreenweg
Hr	verruigd grasland	0,19	Aen de Wasput
Vt	Venig berkenbos	0,17	Begijnenvijverheide
Ao	oligotrofe tot mesotrofe plas (ven)	0,05 0,06	Begijnenvijverheide Breeuwerheide

Tabel 2.2.1.b: Ecotopen bosbestanden OCMW Peer, opname LIM 2002

Ecotoop	Omschrijving	oppervlak	Locatie
p		te	
Ppmb	Oudere Grove dennenaanplant met ondergroei van hoge struiken	7,5	Kloosterhoef, Bocholterbossen, Bosschellerheide, In de leemkuilen
Pmb	Oudere naaldhoutaanplant met ondergroei van hoge struiken. Meestal betreft het aanplanten van Corsicaanse den, in enkele gevallen gaat het om Japanse lork.	5,7	Waartlaarderheide, Kievelden, Bocholterbossen, Kloosterhoef
Qb	Zeer arm, zuur eikenbos	7,7	Molhemmervrijstraat, Bosschellerheide, In de bossen
Ppi/Qb	Jonge Grove dennenaanplant waarbij het oorspronkelijke vegetatietype, zijnde zuur eikenbos nog herkenbaar is in de vegetatie	0,64 a	Bosschellerheide
Pa	Gesloten naaldhoutaanplant van Corsicaanse den, Weymoutden, Fijnspar of Douglasspar	0,55 a	De Kampert
Qb/Hp+ K(Ha)	eiken-berkenbos met in de ondergroei relatief soortenarm grasland met op de perceelsranden elementen van struisgrasvegetaties op zure bodem	0,24 a	Straatveld

Wat betreft leeftijd en ondergroei (verticale en horizontale structuur) bestaat:

- 163,8 ha uit oudere naaldhout- en dennenaanplant met ondergroei van hoge struiken,
- 19,7 ha uit jonge naaldhoutaanplant,
- 12,4 ha uit oudere naaldhoutaanplant met ondergroei van grassen en kruiden,
- 11,7 ha uit oudere naaldhoutaanplant met ondergroei van lage struiken
- 2,9 ha uit gesloten naaldhout aanplant.

Loofhout is beperkt tot 21,1 ha eikenbos, 4,4 ha jonge loofhoutaanplantingen, 3,3 ha houtwal, 0,9 ha populierenaanplant en 0,2 ha venig berkenbos.

Hogere plantensoorten

Bij de bosinventarisatie werden de soorten in de kruid-, struik- en boomlaag geïventariseerd.

Plantenopnames werden gemaakt in 2002 (I. Plessers, F. Janssens, LIM). Voor de lokaties van de opnamen zie kaart.

Gedetailleerde gegevens zijn te vinden op de bestandsbeschrijvingsfiches.

In totaal komen er minstens 190 plantensoorten voor op de bospercelen in eigendom door het OCMW en de Stad Peer.

Geen van de waargenomen hogere plantensoorten komt voor op de Rode Lijst (Cosyns e.a., 1994, Statistiek van de wilde flora van Vlaanderen).

Minstens drie wettelijk beschermde plantensoorten werden waargenomen, met name Veenmos (*Sphagnum sp.*), Dopheide (*Erica tetralix*) en Brede wespenorchis (*Epipactis helleborine*)

Dopheide en veenmossen komen voor langsheen het ven op Breeuwerheide.

Veenmos neemt een grote bedekking in in het Venig berkenbos op de Begijnenvijverheide.

Brede wespenorchis werd gevonden in de houtwallen te Bocholterbosschen en langsheen het fietspad te Begijnevijverheide, in loofhoutbossen te Begijnevijverheide, te Bosschellerheide en Over de Peerderloop en in een ruigte met opslag van bomen Aan de Voort.

In de loofhoutbossen aangrenzend aan de houtwal te Begijnevijverheide, waar ook de Brede wespen-orchis gevonden werd, groeit ook de zeldzame Rozetsteenkers. Dit is een indicator voor (zeer) stikstofarme bodems.

In de populierenaanplant op de Goudenberg en in de jonge aanplanten van Zwarte els te Molen Bemdens, werden een aantal freatofyten waargenomen. Freatofyten zijn planten die afhankelijk zijn van hoge grondwaterstanden. Enkele soorten die hier voorkomen zijn Beekpunge, Gele lis, Bosbies, Egelboterbloem, Grote kattenstaart, Mannagras, Moerasspirea, Moerasvergeet-mij-nietje en Wolfspoot. Op de Goudenberg werd ook Bittere veldkers, een zeldzame freatofyt, gevonden.

De 10 meest voorkomende houtige plantensoorten in de struiklaag (0,5-5 m) van bossen zijn, in afnemende mate van voorkomen: Sporkehout, Wilde lijsterbes, Zomereik, Berk, Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Grove den, Hulst, Gewone vlier en Boswilg.

De 15 meest voorkomende plantensoorten in de kruidlaag (- 0,5 m) van bossen zijn, in afnemende mate van voorkomen: Gewone Braam, Wilde lijsterbes, Zomereik, Bochtige smele, Amerikaanse vogelkers, Sporkehout, Pijpenstrootje, Amerikaanse eik, Blauwe bosbes, Brede stekelvaren, Berk, Smalle stekelvaren, Wilde kamperfoelie, Struikhei en Wilgenroosje.

Soorten die het meest frequent als dominante soort in de kruidlaag van bossen voorkomen, zijn Gewone braam, Bochtige smele en Pijpenstrootjes. Voor de struiklaag zijn dit Grove den, Berk en Amerikaanse vogelkers.

Amerikaanse vogelkers komt voor in de struiklaag van 79 van de in totaal 149 bestanden (53% van de bosbestanden). In 46 bestanden (31% van het totaal) komt de soort voor met een bedekking kleiner dan 5%, in 25 bestanden (17%) is de bedekking tussen de 5% en de 25% en in 8 bestanden (5% van het totaal) ligt de bedekking tussen 25% en 100%.

Lagere plantensoorten

Voor de lagere plantensoorten (mossen, korstmossen en paddestoelen) waren geen bruikbare gegevens voorhanden. Deze soorten werden ook niet geïnventariseerd in het kader van bestandsopnames.

2.2.2 Fauna

1. Vogels

Vogels zijn, doordat ze zich hoog in de voedselpiramide situeren, goede indicatorsoorten voor de vegetatiestructuur, ontwikkelingsstadia en vegetatiedimensies (oppervlakte). Ze zijn daarenboven makkelijk waarneembaar en bijzonder mobiel, zodat ze zeer vlug reageren op veranderingen en verstoringen.

De vogelrijkdom (aantal individuen en soorten) wordt voornamelijk beperkt door twee factoren: voedselaanbod en nestgelegenheid. Verder speelt de aanwezigheid van schuilplaatsen en de rust, die er al of niet is, een rol.

Bosvogelpopulaties of -gemeenschappen worden in de eerste plaats beïnvloed door de bosstructuur: de hoeveelheid biomassa (begroeiing) en de verdeling in de ruimte. Bij toename van het aantal vegetatielagen neemt over het algemeen de soortenrijkdom toe, met dien verstande dat er een eerste maximum bereikt wordt in het dichtwasstadium (dichte fase), waarna de soortenrijkdom en dichtheid afneemt om dan in de boomfase een tweede, en duidelijk hoger maximum te bereiken. Het eerste maximum komt op rekening van struweelvogels (lijsterachtigen en kleine loofzangers). Deze groep neemt af in het staakhoutstadium. Het tweede maximum wordt gedomineerd door de holenbroeders en op de stammen foeragerende soorten, zoals spechten en mezen. Horizontale variatie (heterogeniteit in de vegetatielagen) bepaalt in loof- en gemengde bossen eveneens in belangrijke mate de vogeldiversiteit. In dennenbossen is de heterogeniteit en dus ook de vogeldiversiteit door de gelijkmatige dunning meestal gering.

Dood hout (dode bomen, afstervende bomen, en rottend hout binnenin levende bomen) zijn interessant als bron van voedsel en als nestgelegenheid. Dood hout is immers van fundamentele betekenis als indirecte voedselbron voor talrijke vogelsoorten. Tal van ongewervelden worden in dood hout aangetroffen. Een belangrijk deel van de broedvogelpopulatie in bossen, wordt gevormd door holenbroeders (Holenduif, Bosuil, Steenuil, Zwarte, Groene, Grote bonte specht, Roodborst, Gekraagde roodstaart, Grauwe en Bonte vliegenvanger, Matkop, Kuifmees, Koolmees, Pimpelmees, Zwarte mees, Boomklever, Boomkruiper, Ringmus, Spreeuw en Kauw). Spechten hakken actief

holen. Naarmate het aantal soorten spechten en het totaal aantal spechten toeneemt, stijgt de totale dichtheid van alle holenbroedende vogelsoorten.

Enkel spechten zijn in staat om holen te maken die langer dan 1 seizoen meegaan. Matkop en Kuifmees zijn in staat kleine nestholten uit te hakken in verrot hout. Deze holtes zijn daarom meestal het volgende seizoen niet meer te gebruiken. Voor deze soorten is vooral staand dood hout van grote waarde. Een grote variatie in vorm en grootte van de natuurlijke holen is van groot belang. Een ideale stam die de Zwarte specht verkiest om een hol uit te hakken heeft een diameter van 40 à 45 cm op 8 tot 12 meter hoogte. De nestboom bevindt zich daarenboven meestal nabij een open ruimte. Spechten kunnen meerdere jaren na elkaar op dezelfde plaats voorkomen. De Zwarte specht zelfs verschillende opeenvolgende generaties. Kleine bonte specht verkiest meestal dode zijtakken van populieren. Andere spechtsoorten kiezen meestal zachte houtsoorten of hakken hun nest uit ter hoogte van een dood takkoxel.

Boomdikte en stamoppervlakte, samenhangend met de leeftijd, is voor een aantal stamfoerageerders belangrijk.

Vanzelfsprekend is ook de boomsoortensamenstelling belangrijk, gezien de binding van sommige vogelsoorten aan naald- of loofhout en gezien het verschil tussen boomsoorten, wat betreft hun ondergroei, stamruwheid, houthardheid, aard van de holten en dergelijke. In bossen kunnen ook nog andere structurelementen voorkomen, die tot een verrijking van de avifauna leiden. Begroeiing van bomen met klimplanten, zoals Klimop, Hop, Kamperfoelie heeft een bijzondere positieve invloed op het voorkomen van bepaalde diergroepen door het bijzonder structureel effect (veilige nest-, schuil- of slaapplaats) en een specifiek voedselaspect (Klimop: bessen in de winter).

De vegetatie in de mantel en de zoom (struiklaag, resp. kruidlaag in een natuurlijke bosrand) vormt een natuurlijke overgangszone tussen bos en het aangrenzend open landschap. Deze overgangszone kan een belangrijke biotoop vormen voor sommige vogelsoorten. Zaadeters, als Geelgors en Kneu, die in het omliggende landbouwgebied foerageren, maken vaak gebruik van de mantelvegetatie van bossen om er in te broeden. Ook voor soorten van lichtrijke situaties, zoals voor de Nachtegaal, is een goed ontwikkelde bosrand van belang.

Waterelementen (grachten, beken, poelen, vijvers) in het bos zorgen eveneens voor een belangrijke verrijking van de (avi-)fauna, o.a. met Wilde eend.

In tabel 2.2.2.1 wordt een opsomming gegeven van al de broedvogelsoorten, die voorkomen in de km²-hokken waarin de gemeentelijke en OCMW-bossen gelegen zijn en die dus mogelijk ook voorkomen in de gemeentelijke en OCMW-bossen zelf.

De gegevens werden verkregen van LIKONA en van het Broedvogelatlas-project en hebben betrekking op:

- periode 1974-1983: 1x1 km² -hokken, waarin nu gemeentelijke bossen gelegen zijn;
- periode 1985-1991: 1x1km² -hokken waarin nu gemeentelijke en OCMW-bossen gelegen zijn.
- periode 2000-2003: 5x5 km²-hokken van de Vlaamse Broedvogelatlas (onvolledige gegevens).

In de eerste periode en tweede periode werden 60, resp. 62 broedvogelsoorten waargenomen.

4 soorten niet meer waargenomen in de tweede periode, terwijl bijkomend 6 'nieuwe' soorten in de tweede periode werden genoteerd.

Het totaal aantal broedvogelsoorten komt voor de km²-hokken waarin de gemeentelijke en OCMW-bossen en heiden gelegen zijn op 71 soorten (3 periodes samengenomen).

Tabel 2.2.2.1: De in de gemeentelijke bossen en de OCMW-bossen mogelijk voorkomende broedvogelsoorten, met aanduiding of deze soorten een zeldzame kensoort (1) of een kensoort (2) zijn voor de bostypes: Jonge naaldhoutaanplant, Oud naaldbos van Grove den, Oude naaldhoutaanplant, Eiken-berkenbos en zuur eikenbos en Populierenaanplant en voor de heidetypes: Droge heide en Natte heide.

1: de soort werd waargenomen tijdens de eerste inventarisatie van 1974 - 1983.

2: de soort werd waargenomen tijdens de tweede inventarisatie van 1985-1993

3: de soort werd waargenomen tijdens de derde inventarisaties van 2001-2002.

?: nog geen gegevens beschikbaar (dd. 16.05.2003) van de derde inventarisatieperiode

0: de soort werd tijdens resp. de eerste, tweede of derde inventarisatie niet waargenomen

w: waarschijnlijk broedgeval

Broedvogelsoort	Jonge naaldhoutaanplant	Oude grove dennenbossen	Andere naaldhoutaanplanten	Eiken-berkenbos en zuur eikenbos	Moerasbossen	Populierenaanplanten
Bonte vliegenvanger 0-2-3		1				
Boomklever 0-0-3				2		
Boomkruiper 1-2-3				2		2
Boomleeuwerik 1-0-3	1					
Boompieper 1-2-3	2	2		2		
Boomvalk 1-2-0		1			1	1
Bosrietzanger 1-2-3						2
Bosuil 0-2-3		2		2		
Braamsluiper 1-2-3						
Buizerd 1-2-3		2	2	2	1	1
Ekster 1-2-3						
Fazant 1-2-3						
Fitis 1-2-?	2			2		
Fluiter 0-2-0		1				
Gaai 1-2-3		2	2	2	2	
Geelgors 1-2-3	2					
Gekraagde roodstaart 1-2-3		2		2		
Glanskop 0-0-3		1		1		
Goudhaantje 1-2-?		2	2			
Goudvink 1w-0-3			1			
Grasmus 1-2-3	2					
Grauwe vliegenvanger 1-2-3						
Groene specht 1-2-3		2				2
Groenling 1-2-?			2			

Grote bonte specht 1-2-3		2		2	2	2
Grote lijster 1-2-?						2
Havik 1-2-3		2	2	1	1	1
Heggenmus 1-2-?						
Holenduif 1-2-?						
Houtduif 1-2-3						
Huismus 1-2-3						
Ijsvogel 1-2-3						
Kauw 1-2-?						
Kleine bonte specht 0-2-3					2	1
Kneu 1-2-3						
Koekoek 1-2-?						
Koolmees 1-2-?						
Kuifmees 1-2-3		2	2			
Matkop 1-2-3					2	2
Merel 1-2-?						
Nachtegaal 1-2-3					2	1
Nachtzwaluw 1w-0-0	1					
Pimpelmees 1-2-?						
Ransuil 1-2-3		2	2		2	2
Ringmus 1-2-3						
Roek 0-0-3						1
Roodborst 1-2-?						
Sperwer 1w-2-3		2	2			
Spotvogel 1-2-3						
Spreeuw 1-2-3						
Sprinkhaanrietzanger 1-2-3	1					
Staartmees 1-2-?						
Steenuil 1-2-3						
Tjiftjaf 1-2-?						
Torenavalk 1-2-3					2	2
Tortel 1-2-3	2					2
Tuinfluit 1-2-?						
Turkse tortel 1-2-?						
Vink 1-2-?						
Vuurgoudhaantje 1-0-3		1	2			
Waterral 1-2-?					2	
Wespendief 0-0-3		1	1	1	1	1
Wielewaal 1-2-3					2	2
Wilde eend 1-2 -3						
Winterkoning 1-2-?						
Zanglijster 1-2-?						
Zwarte kraai 1-2-3						
Zwarte mees 1-2-3		2	2			
Zwarte specht 0-2-3		1				

Zwartkop 1-2-3						
----------------	--	--	--	--	--	--

Bron: Atlas van de Broedvogels van Limburg 1985,
Broedvogelatlas van Limburg, 1994,

Voorlopige resultaten: gegevens van website <http://www.instnat.be>: Broedvogelatlas 2000 - 2003, gezamenlijk project van het Instituut voor Natuurbehoud, AMINAL Afdeling Natuur, Natuurpunt vzw, Vlavico, JNM, Likona, Ankona en de verschillende provincies, d.d. 16-05-2003)

De volgende soort heeft de rode lijst-status 'Bedreigd': Geelgors.
Boomleeuwerik, Gekraagde roodstaart, Ijsvogel, Nachtegaal, Sprinkhaanrietzanger en Wielewaal hebben als rode lijst-status 'Kwetsbaar'.

Populieraanplanten bevatten hoofdzakelijk algemene struweelsoorten en bosrandsoorten. Het aantal echte bosvogels is zeer klein. Enkel de Grote bonte specht en de Wielewaal zijn bosvogels die vrij veel tot haast exclusief in populieraanplanten broeden. Holenbroeders zijn enkel aanwezig bij aftakelingsfasen, die meestal ontbreken bij populieraanplanten.

Naast de algemene ecologische waarde is ook de verstoringsgevoeligheid van de aanwezige fauna, in het bijzonder van de avifauna, een belangrijk aandachtspunt. Verstoring wordt omschreven als de toestand die leidt tot vermindering van aantallen (soorten) broedvogels of zelfs de volledige verdwijning van soorten en dit ten gevolge van één of meer verstoringsfactoren.

Mogelijke verstoringsfactoren in het gebied kunnen zijn:

- aanwezigheid van recreatie onder verschillende vormen:
 - harde recreatie: motorvoertuigen, mountainbikes, recreanten met honden, radio's, ...
 - zachte recreatie: wandelaars, joggers, paardrijders, vissers, fietsers...
 Het onderscheid tussen beide recreatievormen is soms moeilijk te maken. De mate van verstoring door recreatie wordt beïnvloed door de intensiteit van de recreatievorm en het feit of deze recreatie beperkt is tot de vooraf afgebakende wegen of verspreid over het hele gebied.
- lawaaihinder: uit vele studies blijkt een relatie tussen broedvogeldichtheid en geluidsbelasting door verkeer.
- aanwezigheid van bewegende voorwerpen zoals auto's, motors, fietsers,... op een nabijgelegen weg, vliegtuigen, ballonvaart (te laag over open terrein), ...
- beheerwerken in natuur- en bosgebieden in, voor vogels, gevoelige periodes (broedseizoen).

De verstoringsgevoeligheid van vogels wordt in de eerste plaats bepaald door het type ecotoop en de mate van geslotenheid van de begroeiing:

- bosvogels, uitgezonderd roofvogels, zijn minder gevoelig voor verstoring dan vogels van open landschappen;

- vogels van verlandingsvegetaties, rietkragen e.d., zijn minder gevoelig voor verstoring dan vogels die in open water voedsel zoeken;
- vogels van lage vegetaties zijn minder gevoelig voor verstoring dan vogels van open terreinen.

In de tweede plaats wordt de verstoringsgevoeligheid van vogels beïnvloed door de omvang van hun territorium: vogels met een klein territorium zijn vaak minder gevoelig voor verstoring dan vogels met een groot territorium. Een hoge recreatiedruk over het hele gebied is zeer nadelig voor vogels met een groot territorium.

Tenslotte bepaalt ook de schuwheid van vogels hun verstoringsgevoeligheid: over het algemeen zijn zeer schuwe vogels verstoringsgevoeliger dan weinig schuwe vogels.

Van de genoemde soorten in de gemeenten en OCMW-bossen kennen de volgende soorten een:

- hoge verstoringsgevoeligheid: Buizerd;
- matige verstoringsgevoeligheid: Tortel, Wielewaal;
- geringe verstoringsgevoeligheid: Boomklever, Boomkruiper, Geelgors, Grauwe vliegenvanger, Groene -, Grote bonte -, Kleine specht, Matkop;
- zeer geringe verstoringsgevoeligheid: Gekraagde roodstaart, Grote lijster, Koolmees, Pimpelmees en Roodborst.

2. Zoogdieren

Volgens gegevens van de Zoogdieren - Inventaris van Vlaanderen (1976-'85), de Voorlopige atlas van de Vlaamse Zoogdieren, 1997 komen volgende zoogdiersoorten in de kilometerhokken voor waarin de gemeentelijke en OCMW-bossen gelegen zijn:

☐ Egel	☐ Dwergmuis
☐ Mol	☐ Bruine rat
☐ Bosspitsmuis	☐ Huismuis
☐ Dwergspitsmuis	☐ Eekhoorn
☐ Huisspitsmuis	☐ Konijn
☐ Veldspitsmuis	☐ Haas
☐ Rosse woelmuis	☐ Ree
☐ Aardmuis	☐ Wezel
☐ Veldmuis	☐ Hermelijn
☐ Ondergrondse woelmuis	☐ Bunzing
☐ Woelrat	☐ Steenmarter
☐ Muskusrat	☐ Vos
☐ Bosmuis	

Gegevens inzake vleermuizen zijn niet voorhanden.

In Vlaanderen zijn door het KB van 22-09-1980 een aantal (37 soorten) inheemse zoogdiersoorten volledig beschermd door de Wet op het Natuurbehoud van 12-07-1973. Volgende, eerder vernoemde en beschermde soorten komen in Peer voor: Bosspitsmuis, Dwergspitsmuis, Veldspitsmuis, Huisspitsmuis, Egel en Eekhoorn.

Onder het jachtdecreet vallen de volgende soorten in Peer voorkomende soorten:

- 'grof wild': ree;
- 'klein wild': haas;
- 'overig wild': konijn, wezel, hermelijn, bunzing, steenmarter en vos.

De reglementering op de plantenbescherming gebiedt de bestrijding van Bruine rat, Zwarte rat, Muskusrat en Veldmuis.

Internationaal zijn een aantal zoogdiersoorten beschermd door de Conventie van Bern (voor Peer: Egel, spitsmuizen en vleermuizen en Haas), de Conventie van Bonn (vleermuizen) en de Habitatrichtlijn 92/43/EEG (een aantal vleermuissoorten vernoemd Bijlage II).

Volgende van de genoemde soorten komen voor op de Rode lijst van Zoogdieren in Vlaanderen (Criel, D., red., 1994):

Categorie 4: Zeldzaam

- Veldspitsmuis

3. Amfibieën en reptielen

Volgens de atlas van Vlaanderen (Verspreiding van amfibieën en reptielen in Vlaanderen, Bauwens D., Claus K., 1996) en 'Amfibieën en Reptielen in Limburg', I. Schops, komen volgende amfibieën en reptielen voor in één of meerdere van de kilometerhokken waarin zich de gemeentebossen en de bossen van het OCMW van Peer bevinden:

- Alpenwatersalamander;
- Kleine watersalamander;
- Gewone pad;
- Bruine kikker;
- Groene kikker;
- Levendbarende hagedis.

De laatste soort werd tijdens de inventarisaties waargenomen in het noordelijk deel van de bossen te Broekerheide.

Volgende van de genoemde soorten komt voor op de Rode lijst van Amfibieën en reptielen in Vlaanderen (in Bauwens D., Claus K., 1996):

Categorie Z: zeldzaam

- Levendbarende hagedis

Knoflookpad werd waargenomen in enkele poelen (vennen) op de Begijnenvijversheide en Bomerhei (gegevens LIKONA, 2001), gelegen op enkele honderden meters van de gemeentelijke bossen.

4. Ongewervelden

Libellen

De libellen werden in de periode 1977-1992 door dhr. G. Jannis geïnventariseerd in een aantal Limburgse natuurgebieden, waaronder 1 gebied, met name de Begijnenvijvers te Hechtel, welk nabij het gemeentelijke bosgebied “Begijnenvijverheide” gelegen is. In totaal werden er in dit natuurgebied 21 libellensoorten genoteerd.

In Vlaanderen zijn alle libellensoorten sinds het KB van 22-09-1980 volledig beschermd door de Wet op het Natuurbehoud van 12-07-1973. Dit betekent dat het verboden is ze te bejagen, te vangen, te doden, maar ook dat het verboden is hun woon- of schuilplaatsen te beschadigen of met opzet te verstoren.

Internationaal zijn een aantal libellensoorten beschermd door de Habitatrichtlijn 92/43/EEG (Bijlage II).

Volgende soorten komen voor op de Rode lijst van libellen in Vlaanderen (De Knijf G, Anseling A., 1996):

Categorie 2, bedreigd:

- Gewone bronlibel (*Cordulegaster boltonii*), bedreigd door beekkanalisatie, ruimingswerken, vervuiling en biotoopvernietiging; bescherming door bevorderen van zuiver stromend water samen met een goede fysische structuur van de waterlopen en beperken van waterrecreatie;
- Tangpantserjuffer (*Lestes dryas*), gevoelig voor langdurige droogte en te grote schommelingen in de grondwaterstand; bedreigd door verlanding van ondiepe plassen en eutrofiëring; bescherming door het verwijderen van een deel van de vegetatie bij toenemende verlanding, aanleg van een netwerk van poelen en vijvers die een geschikt voortplantingsbiotoop vormen in de nabijheid van bestaande populaties;

Categorie 3, kwetsbaar:

- Metaalglanslibel (*Somatochlora metalica*), bedreigd door rechttrekking en vervuiling van langzaam stromende beken, bescherming door het tegengaan van voorgaande.

De opgesomde bedreigingen en aanwijzingen voor bescherming gelden eveneens in min of meerdere mate voor de libellen van de andere Rode lijst-categorieën.

De 7 op te volgen libellensoorten, vernoemd in Bijlage V van het uitvoeringsbesluit inzake erkenning van natuurreservaten en terreinbeherende verenigingen, zijn na 1990 niet (meer) waargenomen in Vlaanderen.

Tabel: 2.1.1 Libellen waargenomen in of nabij de bosgebieden te Peer met aanduiding van hun rode-lijst-categorie en hun zeldzaamheid, periode 1977-1992 Bron: Jannis G.

Rode lijst-categorieën:

1: met uitsterven bedreigd 2: bedreigd 3: kwetsbaar Z: zeldzaam N: niet bedreigd
Zeldzaamheid: verhouding tussen aantal waargenomen UTM-hokken (10x10 km) en het totaal aantal hokken (98) met waarnemingen in Vlaanderen.

Aantallen categorieën:

A: 1ex. B: 2 - 10 ex. C: 11 - 100 ex.

Libellen		Rode lijst	Zeldzaamh.	Begijnenvijvers
Blauwe glazenmaker	<i>Aeshna cyanea</i>		45	B
Bruine glazenmaker	<i>Aeshna grandis</i>		20	B
Venglazenmaker	<i>Aeshna juncea</i>	Z	12	B
Paardenbijter	<i>Aeshna mixta</i>		32	C
Grote keizerlibel	<i>Anax imperator</i>		52	B
Gewone bronlibel	<i>Cordulegaster boltonii</i>	2	6	B
Azuurwaterjuffer	<i>Coenagrion puella</i>		51	C
Plasrombout	<i>Gomphus pulchellus</i>		22	B
Lantaarntje	<i>Ischnura elegans</i>		83	C
Tangpantserjuffer	<i>Lestes dryas</i>	2	4	B
Gewone pantserjuffer	<i>Lestes sponsa</i>		38	C
Houtpantserjuffer	<i>Lestes viridis</i>		40	B
Platbuik	<i>Libellula depressa</i>		34	B
Viervleklibel	<i>Libellula quadrimaculata</i>		41	C
Breedscheenjuffer	<i>Platycnemis pennipes</i>		28	C
Vuurjuffer	<i>Pyrrhosoma nymphula</i>		35	C
Metaalglanslibel	<i>Somatochlora metalica</i>	3	16	B
Zwarte heidelibel	<i>Sympetrum danae</i>		33	C
Geelvlekheidelibel	<i>Sympetrum flaveolum</i>		11	B
Bloedrode heidelibel	<i>Sympetrum sanguineum</i>		42	C
Steenrode heidelibel	<i>Sympetrum vulgatum</i>		30	C

Dagvlinders

De gegevens van de dagvlinders zijn overgenomen uit de atlas Dagvlinders in Vlaanderen, Maes D., Van Dyck H., 1999. Hiervoor werden de UTM-atlasblokken 5 x 5 km : FS77C, FS77D, FS76A, FS66B en FS66D gebruikt. Enkele (zeldzame) soorten die voorkomen in deze atlasblokken, maar waarvan geweten was dat deze niet voorkomen in of in de omgeving van bossen, werden niet opgenomen in de navolgende tabel. In totaal komen 28 dagvlindersoorten in of in de omgeving van de Peerse bosgebieden voor.

In Vlaanderen zijn 6 dagvlindersoorten sinds het KB van 22-09-1980 volledig beschermd door de Wet op het Natuurbehoud van 12-07-1973. Internationaal zijn een aantal vlindersoorten beschermd door de Conventie van Bern (9 soorten), de Conventie van Bonn (1 soort) en de Habitatrichtlijn 92/43/EEG (9 soorten vernoemd Bijlage II). Geen van de in Peer voorkomende soorten komt voor op deze lijsten.

Wel komen volgende soorten, die werden waargenomen in hoger vernoemde UTM-atlasblokken, voor op de Rode lijst van dagvlinders in Vlaanderen (Maes D., Van Dyck H., 1996). Deze soorten zijn alle gebonden zijn aan heide- en bos(rand)biotopen.

Categorie 2: Bedreigd:

- Grote vos (*Nymphalis polychloros*), deze soort met zeer grote mobiliteit is vermoedelijk bedreigd door intensivering van het bosbeheer: verdwijnen van open plaatsen in bossen als van geschikte bosranden en door verdwijnen van hoogstamboomgaarden; bescherming mogelijk door geschikt beheer.

Categorie 3: kwetsbaar:

- Bruine eikenpage (*Satyrium ilicis*), wordt bedreigd door het intensiveren van het bosbeheer en het aanplanten van naaldhout ter vervanging van inheems loofhout (verlies van geschikte bosranden met jonge zomereiken en een voldoende groot nectaraanbod).
- Kleine ijsvogelvlinder (*Ladoga camilla*); intensivering van het bosbeheer, waardoor de open plekken in bossen en bosranden met kamperfolie in de halfschaduw verdwijnen, vormt de grootste bedreiging; geschikt bosbeheer waarbij open plekken en mantel- en zoomvegetaties met kamperfoelie ontstaan kan bijdragen tot behoud van deze soort.

De 3 bovengenoemde soorten, samen met de Eikepage, zijn de op te volgen aandachtsoorten, vernoemd in Bijlage V van het uitvoeringsbesluit inzake erkenning van natuurresevaten en terreinbeherende verenigingen.

Tabel: 2.1.2: Dagvlinders waargenomen in of nabij bosgebieden te Peer met aanduiding van hun biotoop, status rodelijst-categorie, zeldzaamheid, trend en aantal UTM-blokken (5x5 km) in de gemeente Peer

Bron: Dagvlinders in Vlaanderen, Maes D., Van Dyck H., 1999.

Rode lijst-categorieën:

- 1: met uitsterven bedreigd
- 2: bedreigd
- 3: kwetsbaar
- Z: zeldzaam

Zeldzaamheid:

- u(?)= (waarschijnlijk) uitgestorven zz= zeer zeldzaam z= zeldzaam
- vz= vrij zeldzaam va= vrij algemeen a= algemeen za= zeer algemeen

Trend:

- ... - - - - - = achteruitgang met 1 ... 5 frekwentieklassen(n)
- 0= status quo
- + ... + + + + + = vooruitgang met 1 ... 5 frekwentieklassen(n)

Dagvlinders		Rode lijst	Zeldz.	Trend	Uur-hokken
Vlinders van allerlei biotopen en trekvlinders					
Groot koolwitje	<i>Pieris brassicae</i>		za	++	6
Klein koolwitje	<i>Pieris rapae</i>		za	+	6
Boomblauwtje	<i>Celastrina argiolus</i>		a	0	5
Dagpauwoog	<i>Inachis io</i>		za	+	6
Distelvlinder	<i>Cynthia cardui</i>		za	++++	5
Atalanta	<i>Vanessa atalanta</i>		za	++	6
Kleine vos	<i>Aglais urticae</i>		za	+	5
Argusvlinder	<i>Lasiommata megera</i>		a	0	3
Bos- en struweelvlinders					
Groot dikkopje	<i>Ochlodes venatus</i>		a	0	6
Oranjetipje	<i>Anthocharis cardamines</i>		a	++	6
Klein geaderd witje	<i>Pieris napi</i>		za	0	6
Citroenvlinder	<i>Gonepteryx rhamni</i>		za	+	6
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	2	zz	-	1
Gehakkelde aurelia	<i>Polygonia c-album</i>		za	++	6
Landkaartje	<i>Araschnia levana</i>		a	++	6
Koevinkje	<i>Aphantopus hyperantus</i>		va	+	6
Oranje zandoogje	<i>Pyronia tithonus</i>		a	+	1
Bont zandoogje	<i>Pararge aegeria</i>		za	++	6
Eikenpage	<i>Neozephyrus quercus</i>				2
Bruine eikenpage	<i>Satyrrium ilicis</i>	3			3

Kleine ijsvogelvinder	<i>Limentitis camilla</i>	3			2
-----------------------	---------------------------	---	--	--	---

Grasland- en ruigtenvlinders					
Zwartsprietdikkopje	<i>Thymelicus lineola</i>		a	+	5
Geelsprietdikkopje	<i>Thymelicus sylvestris</i>		va	++	3
Kleine vuurvliinder	<i>Lycaena phlaeas</i>		a	0	4
Icarusblauwtje	<i>Polyommatus icarus</i>		a	0	5
Bruinzandoogje	<i>Maniola jurtina</i>		a	+	6
Koninginnepage	<i>Papilio machaon</i>				3

2.2.3 Bestandsbeschrijving

Voor de individuele beschrijving van de bosbestanden zie bijlage 2.2.3.a.:
Bestandsbeschrijvingsfiches.

De percelen van het arboretum werden, gezien de voorkomende soortenrijkdom, hierbij niet betrokken, met uitzondering van het tussenliggende Corsicaanse dennenbestand (arboretumbestand 3077 = bosbestand 102b).

Hoofdbestand

Tabel 2.2.3.a.: Oppervlakteverdeling per hoofdbestand

Hoofdbestand	Gemeentebossen (ha)	%	OCMW-bossen (ha)	%
aE + Be + zE			2,65	11,8
aE + zE			2,04	9,1
aE + zE + tK + Be	2,21	1,0		
Be	1,00	0,5		
Be + aE	0,48	0,2		
Be + Pc	0,78	0,4		
Be + zE			1,98	8,8
Be + zE + Lbs	0,24	0,1		
Be + zE + Po	0,67	0,3		
Be + zEI	0,17	0,1		
Bk + Ze + Be + aE	0,70	0,3		
braak	0,41	0,2		
Do	0,17	0,1		
Do + Be	1,22	0,6		
Ep	0,22	0,1		
jL	9,71	4,4		
jL + Be	0,89	0,4		
jL + zE	0,56	0,3		
LHBe	4,22	1,9		
Pc	54,64	24,9	5,64	25,2
Pc + Ps	1,54	0,7		
Pc + zE + tK + Be+aE	2,62	1,2		
Po	0,84	0,4		
Ps	106,79	48,6	8,29	37
Ps + Be	5,02	2,3		
Ps + Pc	7,14	3,3	0,59	2,6
Ps + zE	0,93	0,4		
Ps + zE + Be	0,14	0,1		
Ps + zE + LH	0,90	0,4		
Pstr	0,58	0,3		

tK	0,20	0,1	0,15	0,7
ven	0,45	0,2		
wE + Be	0,20	0,1		
wEI + Be	0,24	0,1		
zE	2,70	1,2	0,36	1,6
zE + Be	2,39	1,1	0,68	3
zE + aE	2,24	1,0		
zE + Ae + Be	0,90	0,4		
zE + Be + aE	2,82	1,3		
zE + Be + LH	0,08	0,0		
zE + Be + NH	0,71	0,3		
zE + LH	0,46	0,2		
zE + zEI + zK	0,28	0,1		
zEI	1,33	0,6		

Volgende afkortingen werden gebruikt bij de aanduiding van het hoofdbestand in de bestandsbeschrijvingsfiches:

Ae: Amerikaanse eik
 Be: Berk
 Po: Populier
 Do: Douglas
 jL: Japanse lork
 LH: Loofhout, gemengd
 NH: naaldhout, gemengd

Pc: Corsicaanse den
 Ps: Grove den
 Pstr: Weymouthden
 Po: Populier
 tK: Tamme kastanje
 wE: Wintereik
 zE: Zomereik

Gemengd = min. 20 % van het stamtal van de boomsoorten is een andere soort
 De aanduiding 'LH' en 'NH' werd gebruikt bij het voorkomen van 3 of meer
 hoofdboomsoorten.

Naaldhout-loofhoutverdeling

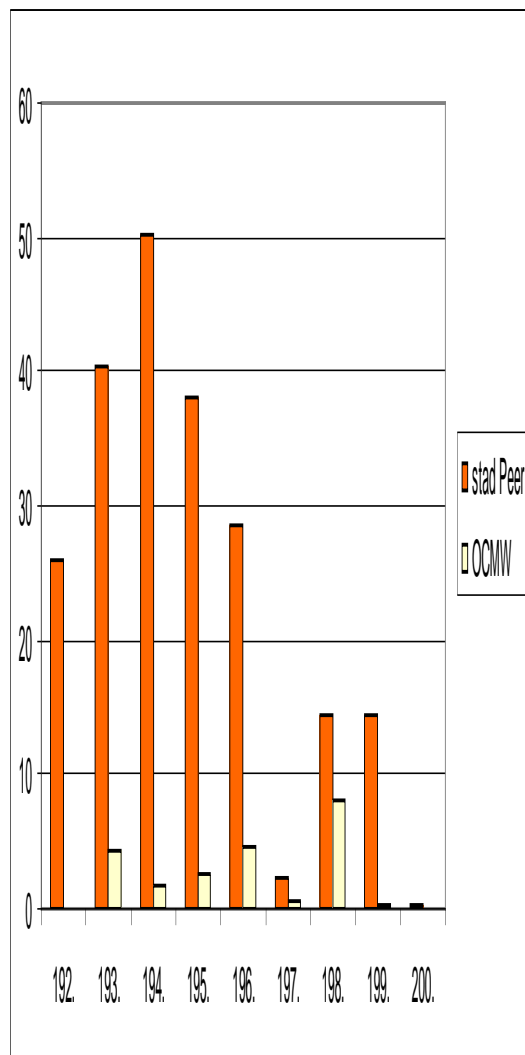
Het aandeel loofhout bedraagt, op basis van het hoofdbestand, 13,6 % van de bosoppervlakte, loofhout en naaldhout gemengd 5,4 % en zuiver naaldhout 80,8 %. Als hoofdbestand wordt aanzien de boomsoort of soorten die meer dan 20 % van de opperetege van het bos uitmaakt.

Tabel 2.2.3.b Oppervlakteverdeling bosbestanden volgens loofhout-naaldhout-indeling

Naaldhout - loofhout	Gemeentebossen		OCMW-bossen	
	(ha)	%	(ha)	%
Loofhout	25,1	11	7,9	35
Naald-loofhout gemengd	13,0	6		
Naaldhout	181,2	83	14,4	65

Inheems versus uitheems

Het aandeel inheems hout bedraagt, op basis van het hoofdbestand, 60,1 % van de bosoppervlakte, gemengd inheems-uitheems 9,9 % en uitheems 29,6 %.

Tabel 2.2.3.b Oppervlakteverdeling bosbestanden volgens inheems of uitheems karakter van de hoofdboomsoorten

Naaldhout - loofhout	Gemeentebossen (ha)	%	OCMW-bossen (ha)	%
Inheems	129,5	58,9	16,1	72,1
Uitheems-inheems gemengd	23,3	10,6	0,6	2,6
Uitheems	66,1	30,1	5,6	25,2

Jaar van aanleg

De leeftijd van de bosbestanden varieert van 1 tot maximaal 80 jaar. Voor bestanden met meerdere leeftijden (ongelijkjarig) werd een gemiddeld aanlegjaar (decennium) genomen.

Grafiek 2.2.3.b: Oppervlakteverdeling per decennium van aanleg

Tabel 2.2.3.b: Oppervlakteverdeling per decennium van aanleg

Decennium van aanleg	gemeentebossen (ha)	% OCMW-bossen (ha)		%
1921-1930	25,5	12		
1931-1940	40,2	18	4,4	20
1941-1950	50,1	23	1,7	8
1951-1960	38,0	17	2,6	11
1961-1970	28,6	13	4,7	21
1971-1980	2,8	1	0,6	3
1981-1990	15,8	7	8,0	36
1991-2000	17,5	8	0,3	1
2001-	0,2	0		

Opmerking: Voor ongelijkjarige bestanden werd een gemiddeld jaar, eventueel gemiddeld decennium van aanleg (ontstaan) genomen

Standplaatsgeschiktheid

De economische standplaatsgeschiktheid van bosbestanden hangt af van de aangeplante boomsoort(en) en van het bodemtype (textuur, vochthuishouding en profielontwikkeling).

Gebruik werd gemaakt van de geschiktheidsklassen voor houtsoorten van volgens de synthesesmatrix opgenomen in het computerprogramma van DE VOS, B. 2000, BOBO versie 1.0 - Bodemgeschiktheid voor bomen. (zie ook 2.1.2 Bodem), Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer.

Gezien bodems dikwijls als complex op de bodemkaart wordt weergegeven, gezien ook meerdere bodemtypes in een enkel bestand kunnen voorkomen en gezien ook bestanden gemengd voorkomen is de economische standplaatsgeschiktheid (bodemkundige geschiktheid) niet altijd eenduidig te bepalen.

Tabel 2.2.3.c.: Oppervlakteverdeling per geschiktheidsklasse

	Standplaatsgeschiktheid	gemeentebossen (ha)	%	OCMW (ha)	%
1	zeer goed geschikt	40,5	19	11,6	52
1-2	zeer goed tot goed geschikt	61,6	29	0,1	1
1-3	zeer goed tot matig geschikt	6,2	3		0
1-4	zeer goed tot geschikt	17,6	8	2,7	12
1-5	goed geschikt	7,8	4		0
2	goed geschikt tot geschikt	36,7	17		0
2-3	geschikt	25,1	12	2,8	13

2-4	geschikt tot matig geschikt	4,1	2	2,6	12
2-5	geschikt tot ongeschikt	1,7	1		0
3	matig geschikt	10,5	5	2,3	10
3-4	slecht geschikt	1,3	1	0,1	1

Sluitingsgraad

De sluitingsgraad van bosbestanden hangt af van de ontwikkelingsfase van de aanplant of de natuurlijke verjonging en van de ingrepen (dunningen), die eventueel uitgevoerd werden.

Tabel 2.2.3.d.: Oppervlakteverdeling per sluitingsgraad

Sluitingsgraad	ha	sluiting
gedrongen	100 -	% bedekking
normaal	80 - 100	% bedekking
licht	60 - 80	% bedekking
ijl	kroonafstand <	kroondiameter
ruim	kroonafstand =	kroondiameter
onvolledig	kroonafstand >	kroondiameter

Bedrijfsvorm

Alle bosbestanden hebben als bedrijfsvorm hooghout, met uitzondering van het grootste deel van het elzenbestand van Bollesche (1 ha), welk hakhout is (tenminste éénmaal gekapt).

Pleksgewijze kapping

Mengingsvorm

80 % van de bosbestanden zijn homogeen. Slechts 20 % is stamsgewijs gemengd.

Tabel 2.2.3.e.: Oppervlakteverdeling per mengingsvorm

Mengingsvorm	gemeentebossen (ha)	%	OCMW (ha)	%
groepsgewijs	0,4	0		
homogeen	178,7	81	14,4	64
stamsgewijs	40,2	18	8,0	36

Van de totale bosoppervlakte is 186,0 ha (78,6 %) homogeen naaldhout.

Bestandstype

De meeste bosbestanden (89%) zijn gelijkjarig. Slechts 11 % is ongelijkjarig te noemen.

Tabel 2.2.3.f.: Oppervlakteverdeling per hoofdbestand

Bestandstype	gemeentebossen (ha)	%	OCMW (ha)	%
gelijkjarig	193,2	88	21,8	97
ongelijkjarig	26,1	12	0,6	3

Kwaliteit

De kwaliteit van de individuele bomen in de bosbestanden is goed te noemen te noemen, op een 4-tal ha van de gemeentelijke bossen na, welke een matige kwaliteit hebben.

Gezondheidstoestand

Alle gemeentelijke en OCMW-bossen zijn momenteel gezond te noemen.

Toekomstverwachting

De toekomstverwachting hangt af van de in het hoofdstuk 4 Beheerrichtlijnen gesteld bedrijfsleeftijd en de in 4.2 Technische aspecten van het beheerplan vastgestelde kapbaarheid (eindleeftijden).

Ps + zE + Be					0,1			
Ps + zE + LH					0,9			
Pstr					0,6			
tK							0,4	
wE + Be							0,2	
wEI + Be						0,2		
zE		0,2	0,05	0,8	0,8		1,2	
zE + aE				2,2				
zE + Ae + Be				0,9				
zE + Be					0,2	2,9		
zE + Be + aE							2,8	
zE + Be + LH		0,08						
zE + Be + NH					0,7			
zE + LH					0,5			
zE + zEI + zK					0,3			
zEI							1,3	

2.2.5 Bestandskaart

Aan alle bosbestanden werd een volgnummer toegekend.
De volgorde van nummering is ongeveer deze van de vroegere bedrijfsregeling.
Het arboretum volgt een aparte nummering.

In bijlage is een bosbestandenkaart (kaart 2.2.5) op schaal 1/10.00 te vinden.

2.3 Statistische gegevens

2.3.1 Bosinventaris

In 2002 werd door de auteurs een bosinventaris uitgevoerd.

Alle bosbestanden (210,5 ha van de 237,2 ha bos) met bomen met een minimale omtrek van 20 cm werden door de auteurs samen met de boswachters opgemeten.

Van minimum 5 % van de oppervlakte werden de stamomtrek van de voorkomende bomen (met minimale stamomtrek van 20 cm) gemeten. Heterogene bestanden werden volledig opgemeten.

In het populierenbestand werden een aantal rijen opgemeten, met minimaal 25 % van het aantal bomen.

De percelen van het arboretum werden door de auteur niet opgemeten, met uitzondering van het tussenliggende Corsicaanse dennenbestand (arboretumbestand 3077 = bosbestand 102b). Voor meer gegevens inzake voorkomende soorten, aantallen en gemiddelde omtrekken, zie het beheerplan voor het Arboretum van Econnection.

De commerciële hoogte van een aantal bomen in de verschillende omtrekklassen werd opgemeten per bestand. De dominante hoogte werd gemeten eveneens opgemeten per proefvlak.

Het staand dood hout in de proefvlakken werd mee opgemeten.

Voor de individuele beschrijving van de bestanden, zie BESTANDSGEGEVENS in bijlage; voor gegevens van de proefvlakopnames bestandsopnames, zie PROEFVLAKGEGEVENS in bijlage.

De voornaamste besluiten uit deze bosinventaris (over een oppervlakte van 212,1 ha) zijn:

- het totaal volume aan hout kan geraamd worden op **45.325 m³** bij een grondvlak van **4.766 m²** en een stamaantal van **ca. 1.120.000 stuks**;
- de gemiddelde houtvoorraad van de geïnventariseerde oppervlakte bedraagt **214 m³ / ha**, bij een gemiddeld grondvlak van **22,5 m² / ha** en een gemiddeld stamtal van **566 stuks / ha**;
- het grootste deel van de gemeentelijke en OCMW-bossen wordt ingenomen door naaldhout: 62,4 % van het aantal bomen en 87,7 % van het volume; loofhout neemt 37,0 % van het aantal in en 12,1 % van het volume; het overblijvend deel wordt door dood hout ingenomen;
- de gemiddelde volume van het naaldhout bedraagt 0,53 m³ / boom, van het loofhout 0,12 m³ / boom, loofhout en naaldhout samen 0,38 m³ / boom;
- bij het naaldhout is het aandeel Grove den en Corsicaanse den 52,2 % resp. 40,9 % van het stamtal naaldhout en resp. 50,2 % en 34,2 % van het totaal volume naaldhout (andere naaldhoutsoorten komen zeer beperkt voor);
- het loofhout bestaat voornamelijk uit Berk, Zomereik en Amerikaanse eik (resp. 35 %, 32 % en 18 % van het totaal stamtal loofhout en resp. 21 %, 34 % en 27 % van het totaal volume loofhout);
- staand dood hout is zeer beperkt aanwezig: 0,6 % van het aantal bomen met omtrek meer dan 20 cm (gemiddeld 3 dode nog staande bomen per ha) en 0,2 % van het totaal houtvolume.

Meer gegevens inzake aantals-, grondvlak- en volumeverdelingen per boomsoort zijn te vinden in de navolgende tabel 2.3.1: Overzicht van aantallen, grondvlakken en volumes per soort, voor het totaal van de loofhout- en naaldhoutsoorten, dood hout en voor het globaal totaal.

De aantals- en volumeverdeling tussen de boomsoorten en per leeftijd (decennia van aanplant hoofdbestand) is te vinden in hiernavolgende grafieken. Deze werd bekomen uitgaande van gegevens van de proefvlakopnames.

In bijlage zijn verder volgende gedetailleerde gegevens te vinden:

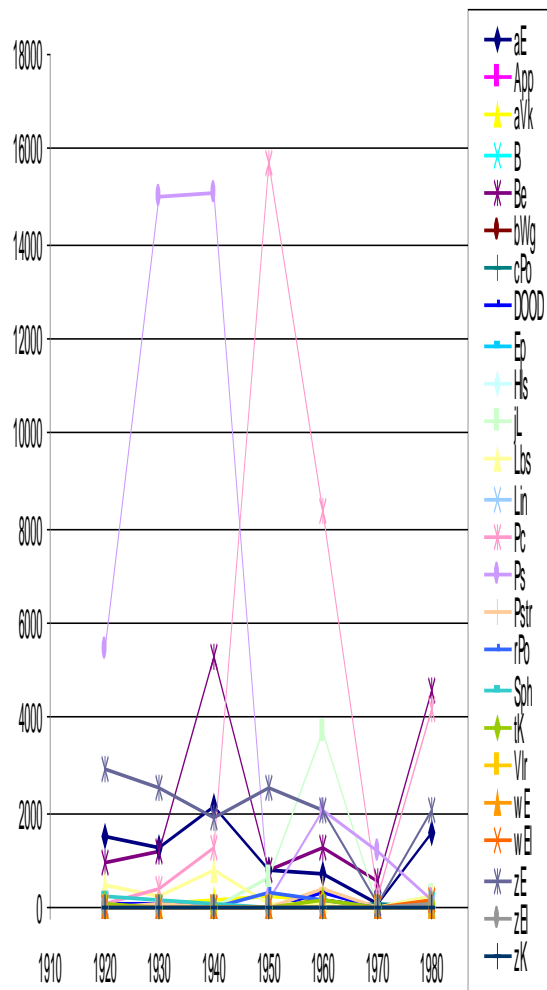
- overzicht gans boseigendom gerangschikt per perceel:
 - tabel met aantal stuks, grondvlak en volume per bestand (bijlage 2.3.1.a);
 - tabel met gemiddeld aantal stuks, grondvlak en volume per ha per boomsoort per bestand (bijlage 2.3.1.b);
 - tabel met totaal aantal stuks, grondvlak en volume per boomsoort per bestand (bijlage 2.3.1.c).
- overzicht gans boseigendom gerangschikt per omtrekklassse:
 - aantal stuks, grondvlak in m² en volume in m³ per soort per omtrekklassse (bijlage 2.3.1.d).

Tabel 2.3.1: Overzicht van aantallen, grondvlakken en volumes per soort, voor het totaal van de loofhout- en naaldhoutsoorten, dood hout en voor het globaal totaal (inventaris van bestanden met bomen met omtrek groter dan 20 cm)

Boomsoort	aantal in stuks	%	%	% grondvl. in m ²	%	%	% volume in m ³	%	%
Am. eik	8017	18,1	6,7	171	25,7	3,6	1460	26,7	3,2
Appel	48	0,1	0,0	0	0,0	0,0	2	0,0	0,0
Am. vogelkers	822	1,9	0,7	9	1,3	0,2	55	1,0	0,1
Beuk	130	0,3	0,1	2	0,3	0,0	13	0,2	0,0
Berk	15311	34,5	12,8	144	21,5	3,0	1146	21,0	2,5
Boswilg	252	0,6	0,2	5	0,8	0,1	35	0,6	0,1
Canadapopulier	85	0,2	0,1	13	1,9	0,3	144	2,6	0,3
Hulst	25	0,1	0,0	0	0,1	0,0	2	0,0	0,0
Lijsterbes	1747	3,9	1,5	12	1,7	0,2	84	1,5	0,2
Linde	9	0,0	0,0	0	0,0	0,0	1	0,0	0,0
Ratelpopulier	465	1,0	0,4	15	2,3	0,3	145	2,6	0,3
Sporkehout	530	1,2	0,4	3	0,4	0,1	16	0,3	0,0
Tamme kastanje	390	0,9	0,3	16	2,4	0,3	145	2,7	0,3
Vlier	5	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
Wintereik	12	0,0	0,0	0	0,0	0,0	1	0,0	0,0
Witte els	149	0,3	0,1	2	0,3	0,0	15	0,3	0,0
Zomereik	14080	31,7	11,7	235	35,3	4,9	1843	33,7	4,1
Zwarte els	2279	5,1	1,9	40	6,0	0,8	355	6,5	0,8
Zoete kers	9	0,0	0,0	0	0,0	0,0	2	0,0	0,0
LOOFHOUT	44365	100,0	37,0	666	100,0	14,0	5462	100,0	12,1
Fijnspar	102	0,1	0,1	1	0,0	0,0	7	0,0	0,0
Lork	4585	6,1	3,8	156	3,8	3,3	1342	3,4	3,0
Cors. den	30620	40,9	25,5	1525	37,3	32,0	15480	38,9	34,2
Grove den	39053	52,2	32,6	2380	58,3	49,9	22732	57,2	50,2

Weymouthden	443	0,6	0,4	24	0,6	0,5	191	0,5	0,4
NAALDHOUT	74803	100,0	62,4	4086	100,0	85,7	39751	100,0	87,7
Dood	775		0,6	14		0,3	112		0,2
TOTAAL	119943		100,0	4766		100,0	45325		100,0

Grafiek 2.3.1.a: Berekende aantalsverdeling per soort en per leeftijdsklasse
(decennium aanplant hoofdbestand)

Grafiek 2.3.1.b: Berekende volumeverdeling per soort en per leeftijdsklasse
(decennium aanplant hoofdbestand)

2.3.2 Opbrengsten en diensten

HOUTVERKOPEN

In de periode 1990-2002 werd een gemiddeld jaarlijks volume hout afgeleverd van 1.478 m³ (81.066 bomen).

De aflevering bedroeg gedurende deze periode gemiddeld 7,0 m³/jaar/ha, wat zeer behoorlijk is.

Het gemiddeld volume per boom bedroeg 0,22 m³/st.

De gemiddelde jaarlijkse opbrengst over deze periode bedroeg 20.283 € [822.219 BEF] of omgerekend per ha: 96 € [3.878 BEF] /jaar.

Per m³ hout werd een prijs bekomen van 14,8 €/m³ [598 BEF/m³].

Zie ook bijlage 2.3.2.

JACHTPACHT

De inkomsten van de jachtpacht van de gemeentelijke bossen bedragen, niet geïndexeerd, 2.775 € [111.928 BEF]; de inkomsten voor het OCMW-bos De Campers 126 € [5.100 BEF]

Gemiddeld wordt een prijs bekomen van 18,3 €/ha [739 BEF/ha].

3 BEHEERDOELSTELLINGEN

3.1 Bosfuncties

De bestemmingen van de bossen van Peer werden in het verleden grotendeels afgelijnd bij het opmaken van het gewestplan. De uitgewerkte zonering (bestemming) geeft/gaf de prioritaire functie weer die aan de gemeentelijke en OCMW-bossen van Peer gegeven werd. Zie hiervoor ook 1.4 Bestemming volgens het gewestplan. De bestemming is hoofdzakelijk bosgebied (73 %) en natuurgebied (19%). Agrarische gebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied nemen 12 % van de bosoppervlakte in.

De economische functie van de gemeentelijke en OCMW-bossen dient zeker niet uit het oog verloren te worden gezien de bestemming van 3/4 van het gemeentelijk bosareaal tot bosgebied. Rechtstreeks is de houtopbrengst en de jachtverpachting een bron van

inkomsten. Ondanks het feit dat de inkomsten uit de houtverkoop voor de gemeentebegroting relatief klein zijn, blijft het oogsten van hout binnen het kader van een multifunctioneel bosbeheer belangrijk voor de lokale economie, de zelfvoorziening van hout op Vlaams niveau en het voldoen aan internationale verplichtingen.

Onrechtstreeks vormen de inkomsten uit een toegenomen recreatie en toerisme een belangrijke bron van (gemeentelijke) inkomsten.

Ἡ δὲ γεμειντελιφκε μιλιευφααρπρογραμμα σ οπγεμαακτ δοορ δε σταδ Περ, ωορδτ γεστελδ δατ ηετ βοσβεηερ (χα. 220 ηα γεμειντεβοσσεν, ναγενοεγ πολλαεδιγ νααλδ–ηουτ), διεντ τε στρεπεν νααρ εεν γροτερε εχολογισχηε διπερσιτειτ εν ωααρδε.

In art. 5 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 bepaalt dat het bos gelijktijdig verschillende functies kan vervullen, onder meer economische, sociale, educatieve, wetenschappelijke, ecologische, organismebeschermende evenals milieubeschermende functies.

In art. 19 van het Bosdecreet van 13 juni 1990 wordt gesteld dat bij het beheer van openbare bossen steeds dient rekening gehouden te worden met de ecologische functie, zoals die in art. 18 (zie verder) werd vastgelegd. In uitvoering van het Decreet van 19 juli 2002 worden tevens alle bossen in het habitatrictlijngebied onderworpen aan onderworpen aan artikel 19 (ecologische functie) van het Bosdecreet.

Artikel 41 dat het beheer van de bossen tot doel heeft het bosareaal te bewaren en het te brengen of te behouden in een bestendige staat van veelzijdige functie zoals bepaald wordt in art. 5.

Verder bepaalt art. 41 van het bosdecreet dat de Vlaamse regering, na advies van de Raad, van de Vlaamse Hoge Raad voor het Natuurbehoud en van de Minaraad, de criteria voor duurzaam bosbeheer vastgesteld. De Vlaamse regering bepaalt, voor welke bossen die criteria gelden.

In het aan de Raad van State voorgelegde Besluit van de Vlaamse regering betreffende de beheerplannen van bossen wordt in art. 3. gesteld dat het beheerplan van een openbaar bos (en het beheerplan van een privé-bos gelegen in het VEN), moeten voldoen aan de criteria voor duurzaam bosbeheer, vastgesteld ter uitvoering van artikel 41 van het bosdecreet, voor zover ze betrekking hebben op de gegevens, vermeld in de bijlage I (Inhoudsopgave).

Het decreet op natuurbehoud en het natuurlijk milieu stelt, naast een verbod, dan wel een vergunnings- of meldingsplicht, ook een algemene zorgplicht voor milieu en natuur wordt door dit decreet (art. 14) ingesteld. In dit decreet wordt deze zorgplicht omschreven als volgt: *'Iedereen die handelingen verricht of hiertoe de opdracht verleent, ..., is verplicht om alle maatregelen te nemen om de schade aan natuur te voorkomen, te beperken of te herstellen'*.

De natuurvergunningsplicht voor het wijzigen van vegetatie geldt niet voor activiteiten opgenomen in een goedgekeurd beheerplan voor bossen.

De volgende criteria voor duurzaam bosbeheer werden door de MiNa-Raad (Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen) geadviseerd op 6 oktober 1998.

Duurzaamheidscriteria 'het waarborgen van de socio-culturele functies'

1. Naleving van de wettelijke instrumenten en regelingen
 2. Uitbouw van scholings-, gezondheids- en veiligheidsvoorzieningen
 3. Aandacht voor recreatieve en cultuurhistorische elementen
-

Duurzaamheidscriteria 'het waarborgen van de productie- en economische functies'

4. Behoud van het bos en van de standplaatskwaliteit
 5. Aandacht voor rendabiliteit en inkomstendiversificatie
 6. Voorkeur voor natuurlijke verjonging
 7. Voorkeur voor kleinschalige kappingen
 8. Verantwoorde bosbeheers- en exploitatievormen
 9. Voorkeur voor lange bedrijfstijden
 10. Beheer van niet-houtige bosproducten
-

Duurzaamheidscriteria 'het behoud en de bescherming van het milieu'

11. Zorgplicht voor het milieu
 12. Voorkeur voor een gesloten mineralenkringloop
 13. Tegengaan van verontreiniging
 14. Voorkeur voor biologische en milieuvriendelijke bestrijdingsmethoden
 15. Tegengaan van verdroging
-

Duurzaamheidscriteria 'het behoud en de bevordering van biodiversiteit'

16. Behoud en bescherming van waardevolle soorten en biotopen
 17. Ontwikkeling van waardevolle biotopen
 18. Voorkeur voor inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten
 19. Stimuleren van structuur- en soortenrijkdom
 20. Aandacht voor dood hout en oude bomen
-

Duurzaam bosbeheer slaat op het rentmeesterschap en het dusdanig gebruik van bossen op een manier en snelheid dat hun biologische verscheidenheid, hun productiviteit, hun regeneratiecapaciteit, hun vitaliteit en hun vermogen om nu en in de toekomst relevante ecologische, economische en sociale functies te volbrengen niet in het gedrang komt en dit zowel op lokaal, nationaal en mondiaal niveau. Dit duurzaam bosbeheer maakt het onderwerp uit van talrijke internationale beleidsinitiatieven. In de Bossenverklaring of de Bosbouwprincipes (United Nations Conference on Environment and Development. Rio de Janeiro, 1992) wordt het begrip gebruikt in de zin van het beheer, het behouden en de duurzame ontwikkeling van bossen. De laatste jaren evolueerde dit concept meer en meer naar 'de rol van bosbouw in de duurzame ontwikkeling van de maatschappij'. Ook in het Decreet houdende bepalingen inzake milieubeleid is dit principe opgenomen.

FSC-label

Sinds 1997 is het voorschrijven van FSC-gelabeld hout in bestekken opgenomen in de gemeentelijke milieuconvenanten en samenwerkingsovereenkomsten met het Vlaams Gewest.

Door de stad Peer en het OCMW Peer wordt de optie genomen om op termijn te komen tot een (groeps) certificering van de houtproducten voortkomend uit het eigen bosareaal.

In België is er een FSC-werkgroep die de Belgische standaard uitwerkt. Deze standaard is op dit moment nog niet volledig goedgekeurd, maar het zit wel in de eindfase. De Belgische FSC-standaard sluit aan bij de Criteria Duurzaam Bosbeheer van de Vlaamse overheid. Dit is zeer bewust zo gekozen, omdat men wou vermijden dat de boseigenaar zou overstelpt worden met verschillende normen en standaarden van verantwoord bosbeheer). Sinds 1997 zijn in België 3 Vlaamse openbare bossen gecertificeerd. Zowel voor de Vlaamse overheid als voor de FSC-werkgroep werd dit aanzien als een soort van pilootproject en zijn daar lessen uit getrokken. De Vlaamse overheid besliste in 2002 dat zij het proces van certificering wilden verder zetten. In eerste instantie willen zij hun eigen bossen laten certificeren en zij zijn volop bezig met de voorbereiding daarvan. Verder wil de overheid ook een kader bieden voor de lokale overheden en de privé-eigenaren.

Gezien het versnipperd karakter van particuliere en deels ook openbare bossen, heeft FSC in 1997 een specifiek beleid uitgestippeld om zich in groep te laten certificeren. Concreet komt het erop neer dat binnen de groep van eigenaren die hun bossen willen laten certificeren een groepsmanager wordt aangesteld die verantwoordelijk is voor een goede opvolging van het certificeringsproces en controle zal uitvoeren op alle leden van de groep. Uiteraard blijft de externe controle die normaal voorzien is binnen certificering behouden, maar dit zal met een lagere frequentie worden uitgevoerd. Concreet biedt dit dus voor de eigenaar een lagere kost en een grotere begeleiding.

De Vlaamse overheid wil dit kader van groeps-certificering in de nabije toekomst aanbieden aan lokale overheden en privé-eigenaren. Een gemeente kan op dit ogenblik perfect beslissen om toch alleen voor het certificeringsproces te gaan, maar in groep wordt u meer voordelen geboden.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de hierna opgesomde FSC-principes en de brochure van het WWF: "Lokale overheden kunnen het verschil maken!". Voor meer informatie over de criteria en indicatoren wordt verwezen naar het WWF.

PRINCIPE 1: RESPECTEREN VAN DE WETGEVING EN FSC-PRINCIPES

Het gevoerde bosbeheer zal alle bestaande wetten van het land respecteren evenals alle internationale verdragen, die door dit land werden ondertekend, en de FSC-Principes en Criteria.

PRINCIPE 2: EIGENDOMS- EN GEBRUIKSRECHTEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN

Eigendomsrechten en gebruiksrechten van het land en het bos dienen duidelijk gekend en wettelijk gedocumenteerd te zijn.

PRINCIPE 3: RECHTEN VAN DE INHEEMSE VOLKEREN

Zowel wettelijke rechten als gebruiksrechten van inheemse volkeren op hun land en hun grondstoffen dienen gerespecteerd te worden.

PRINCIPE 4: RELATIE MET DE LOKALE GEMEENSCHAP EN ARBEIDERSRECHTEN

Bosbeheerwerkzaamheden dienen het sociale en economische welzijn op lange termijn te verzekeren van bosarbeiders en lokale gemeenschappen, die in of aan de rand van het bos wonen.

PRINCIPE 5: DE ECONOMISCHE FUNCTIE VAN HET BOS VALORISEREN

Bosbeheerwerkzaamheden dienen een efficiënt gebruik te stimuleren van de veelvuldige producten en diensten die het bos leveren kan, teneinde de ecologische en economische productiviteit te vrijwaren.

PRINCIPE 6: ECOLOGISCHE IMPACT

Elk bosbeheer dient de ecologische functies en de integriteit van het bos te vrijwaren door het behoud te verzekeren van de biologische diversiteit en door unieke en kwetsbare ecosystemen en landschappen, evenals de natuurlijke hulpbronnen water en bodem, te vrijwaren.

PRINCIPE 7: OPMAAK VAN EEN BEHEERPLAN

Een bosbeheerplan, waarin de langetermijndoelstellingen en middelen van het beheer worden vermeld, dient opgesteld en bijgehouden te worden.

PRINCIPE 8: MONITORING EN EVALUATIE

Monitoring en evaluatie van het bosbeheer dient op gepaste tijdstippen plaats te vinden teneinde informatie te verschaffen over bostoestand, houtopbrengsten, beheeractiviteiten en hun sociale en ecologische impact.

PRINCIPE 9: BEHOUD VAN BOSSEN MET EEN HOGE BESCHERMINGSWAARDE

Het beheer van bossen met een hoge beschermings- waarde dient gericht te zijn op het behoud en de versterking van de eigenschappen waardoor deze bossen gekenmerkt worden. Beslissingen over (het beheer van) deze bossen dienen altijd te worden genomen in het kader van het voorzorgsprincipe.

PRINCIPE 10: PLANTAGES

Plantages moeten gepland en beheerd worden in overeenstemming met de Principes 1-9, en met het Principe 10 en de bijhorende Criteria. Plantages kunnen verscheidene socio-economische voordelen bieden en kunnen bijdragen om aan de wereldwijde vraag naar bosproducten te voldoen, maar zij moeten het beheer van natuurlijke bossen complementeren, de druk op natuurlijke bossen verminderen en hun herstel en bescherming bevorderen.

3.1.1 Economische functie

De productie- en economische functies van de bossen dienen blijvend gegarandeerd te worden (duurzaamheids criterium). Bossen dienen te worden beschouwd en behandeld als een hernieuwbare natuurlijke hulpbron, die belangrijke grondstoffen levert (Bosdecreet, art. 8).

Naast de instandhouding van de productiviteit van het bosesysteem dient ook aandacht te gaan naar de optimalisatie en diversificatie van de inkomsten en naar een verhoging van de bosrentabiliteit. Zo dient de bosbeheerder er voor te zorgen dat de economische functie ook in de toekomst wordt verzekerd. Maatregelen ter verbetering van de kwaliteit zijn wenselijk.

De criteria zijn o.a. gericht op het behoud van het bos en van de standplaatskwaliteit, de capaciteit van natuurlijke regeneratie, de bosbeheer- en exploitatievormen en de beperking van de verstoring door kap.

De economische functie van het bos bestaat in de eerste plaats uit de **opbrengst van hout**. Dat hout een belangrijke grondstof is, bewijzen volgende cijfers. In Vlaanderen wordt jaarlijks ongeveer 486.000 m³ inlands hout op de markt gebracht, voornamelijk populier, beuk, eik en den. Deze eigen productie is echter ruim onvoldoende om ons houtverbruik te dekken. In België wordt elk jaar nog 3.602.000 m³ ruw hout ingevoerd uit het buitenland, voornamelijk onder de vorm van houtpulp, dat wordt gebruikt in de papier- en platenindustrie. De zelfvoorzieningsgraad in Vlaanderen wordt geraamd op 11 à 12 %.

De gemiddelde jaarlijkse houtproductie (den, dunning en kaalkap) door de stad Peer kan geraamd worden op ca. 7,0 m³/ha/jaar hout. Bij deze raming werd uitgegaan van een aflevering van 17.738 m³ over 12 jaar. Zie hiervoor ook bijlage 2.3.2 Opbrengsten en diensten.

De jaarlijkse inkomsten uit houtverkoop bedroegen voor de laatste 12 jaar gemiddeld 96 €/ha/jaar [3.878 BEF/ha/jaar].

Ter vergelijking: de gemiddelde houtverkoop in de Vlaamse domeinbossen bedraagt 4 m³/ha domeinbos. De gemiddelde jaarlijkse aanwas voor alle bossen in Vlaanderen wordt geraamd op 5 m³/jaar/ha. Voor de beter beheerde domeinbossen ligt dit wel hoger.

Op de tweede plaats is ook de verpachting van de **jachtrechten** van ca. 158 ha gemeentelijk en OCMW-bos een (kleine) bron van inkomsten voor de stad Peer, zie 2.3.2 Opbrengsten en diensten.

Dag- en verblijfsrecreatie in de stad Peer hebben vanzelfsprekend ook een weerslag op de lokale economie en dus onrechtstreeks ook op de inkomsten van de stad. De weerslag hiervan is moeilijk te becijferen.

3.1.2 Sociale en educatieve functie

Aandacht voor socio-culturele functies en voor recreatieve en cultuurhistorische elementen.

Bij de uitbouw van criteria voor duurzaam bosbeheer komen volgende elementen aan bod: de naleving van wettelijke instrumenten en regelingen, het erkennen van én rekening houden met de maatschappelijke betrokkenheid, de scholings-, gezondheids- en veiligheidsregelingen en de recreatieve en cultuurhistorische functies.

Het beheer van bossen moet aandacht hebben voor het recreatief medegebruik en moet de selectieve bostoegankelijkheid voor het publiek stimuleren. Het bos kan toegankelijk gesteld worden voor het publiek op dusdanige wijze dat de ecologische functievervulling niet in het gedrang komt en verstoring - zowel in de tijd als in de ruimte - beperkt en zo nodig uitgesloten wordt.

Aandacht voor recreatieve en cultuurhistorische elementen. Het beheer van bossen moet aandacht hebben voor het recreatief medegebruik en moet de selectieve bostoegankelijkheid voor het publiek stimuleren. Speciale aandacht dient te gaan naar culturele of religieuze plaatsen of archeologische sites (o.m. monumenten) in het bos. Een aangepast beheer dient dergelijk erfgoed in stand te houden.

De recreatiemogelijkheden in het bos, met name wandelen, fietsen, paardrijden, joggen vormen de voornaamste sociale functie van het bos. In principe staan alle boswegen in de bossen open voor het publiek (wandelaars). Ook voor fietsers en paarden dienen, voorzover als nodig, de nodige paden voorzien te worden. Om de waarde voor de recreant te optimaliseren dient er geopteerd te worden om voor de verschillende soorten bosgebruikers zo veel mogelijk eigen boswegen toe te kennen. Dit wordt geconcretiseerd in het toegankelijkheidsreglement en -plan.

Het toegankelijkheidsreglement voor de bossen van Peer is te vinden onder hoofdstuk 5.5 en bijlage 5.5. Het toegankelijkheidsreglement en -plan werd op 24 november 1999 door de gemeenteraad goedgekeurd.

Het toegankelijkheidsplan wordt aangevuld met de percelen Goudenberg, Molenbemden, Aan de Wasput, Bollesche en de wandelpaden Mulhemmerbemden. Ook wordt rekening gehouden met het hindernissen- parcours welk aangelegd wordt voor ruiters bij de Breugelhoeve.

Een aantal bosbestanden dienen bestemd te worden als speelzone, waarin buiten de boswegen kan gespeeld worden door min-18-jarigen en hun begeleiders. Deze zones werden eerder bepaald in het goedgekeurde toegankelijkheidsplan.

In totaal werden 38,3 ha gemeentelijk bosgebied (Laarderheide, Broekheide, Aan de Vreenen) aan-gewezen als speelzone, naast 6,1 ha bosgebied eigendom van het kerkfabriek van Peer (Kloosterhoef) en 0,2 ha bos van het kerkfabriek van Kleine Brogel.

Gezien de soms grote afstand tussen de gemeentelijke speelbossen en de woonkernen zal getracht wordt overeenkomsten af te sluiten met enkele privé-boseigenaars om bossen dicht bij de centra te laten gebruiken als speelbos.

De educatieve functie behelst het gebruik van het bos voor onderwijs en zijn opvoedende waarde in het algemeen.

Het arboretum van Wijchmaal en de bossen ter hoogte van de Mullemerbenden krijgen een bijzondere educatieve functie. Voor de educatieve doelstellingen voor het arboretum wordt ook verwezen naar hoofdstuk 4 Doelstellingen van het Beheersplan Arboretum Wijchmaal.

Voor het ontwerpen van een interactief bosleerpad in het gebied Resterheide werd reeds een voorstel ingediend door het EBG (Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal vzw).

Volgende uitgangspunten werden vooropgesteld. Het project dient grensoverschrijdend (Peer en Hechtel-Eksel) opgevat te worden en in samenwerking met andere partners te gebeuren (Regionaal Landschap Kempen en Maasland, Bosgroep Noord-Oost Limburg, Natuurpunt, toeristische dienst en jeugdraad. Het handelt hier over een geïntegreerd project: er moet rekening gehouden worden met de bestaande wandelroutes in het gebied (startplaatsen van de routes opnieuw bekeken worden). Het project moet kaderen in een duidelijke visie voor het gehele gebied. Het concept is tweedelig: educatief (milieu én natuur) en recreatief - toeristisch. Er kan gedacht worden aan een korte (maximum 3 km) avontuurlijke route en een grotere lus met bijzondere aandacht voor educatie. De doelgroep is jeugd (eerste graad middelbaar), maar het pad moet ook de interesse van volwassenen opwekken. De toestellen moeten vooral op de beleving spelen en voldoende avontuurlijk zijn; de constructies dienen onderhoud- en vandalisievrij te zijn en er moet streng toegezien worden op de veiligheidsnormen (KB speeltoestellen). De aandacht mag niet alleen naar het luik natuur en bos gaan, ook het aspect milieu moet duidelijk aan bod komen: dit in de vorm van de gebruikte materialen én door het plaatsen van infoborden.

Volgens de 'Lange termijnplanning Bosbouw' is 8,3 % van de oppervlakte van Vlaanderen bebost. Elke Vlaming heeft amper 183 m² bos, waarvan slechts 35 m² is opengesteld en dus beschikbaar.

Uit onderstaande tabel blijkt dat Peer een bosrijke gemeente is: 1.096 ha bos, waarvan 280 ha openbaar bos of 13 %, resp. 3 % van het grondgebied van de stad Peer, excl militaire domeinen (8.691 ha - 397 ha). De oppervlakte openbaar bos per inwoner 2,5 x meer is dan het gemiddelde voor Vlaanderen en 2/3 van het gemiddelde van Limburg.

Tabel 3.1.2.a: Beschikbaarheid voor recreatie van bossen in de stad Peer.

	Totale opp. bos in ha	Aantal m² bos per inwoner	Aantal m² openbaar bos per inwoner
Vlaanderen	105.621	183	68
Limburg	35.468	543	258
Peer	1.096*	685	175

* excl. militaire domeinen

Tabel 3.12.b: Lengte van paden en wegen in gemeentelijke en OCMW-bossen

Lengte van paden in of langs gemeentelijke en OCMW-bossen van Peer, waarvoor het beheerplan opgemaakt wordt (langs)	(in)	
Bewegwijzerde wandelpaden**	2.100 m	3.700 m
Bewegwijzerde fietsroutes	0	3.600 m
Jaarlijks mogelijk vergunde mountainbikecircuits	8.200 m	4.600 m
Ruiter- en menpaden		
Totaal boswegen		

** excl wandel Gr Br

3.1.3 Milieubeschermden functie

Behoud en bescherming van een gezond leefmilieu.

Het bosbeheer draagt mede zorg voor de handhaving van een gezond leefmilieu o.a. door het vrijwaren van de watervoorraden, de bodem, de atmosfeer en het landschap.

Naast een algemene zorgplicht voor milieu betekent dit dat het bosbeheer specifiek aandacht heeft voor het sluiten van mineralenkringen, het gebruik van milieuvriendelijke brand- en smeestoffen, biologische en milieuvriendelijke bestrijdingsmiddelen en het tegengaan van verdroging, van bodemverdichting, van verstoringen en van allerlei vormen van verontreiniging.

Bossen kunnen een belangrijke beschermende functie hebben.

In waterwingebieden zijn bossen belangrijke infiltratiezones. Op deze manier beschermen ze zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het grondwater.

In erosiegevoelige zones, zoals op hellingen of in duingebieden, kunnen bossen grondverschuivingen of zandverstuivingen verhinderen.

In de omgeving van milieubelastende industrieën vormen bossen een scherm tussen bedrijf en omliggende woningen.

Opdat ze deze functie ook op lange termijn kunnen blijven vervullen, kunnen bossen een bijzondere bescherming krijgen door ze van ambtswege aan te duiden als 'milieubeschermden bossen'. Geen enkel gemeentelijk bosperceel werd tot nog toe als milieubeschermd bos (schermbos) voorgesteld en erkend.

Bosdecreet, art. 16:

Bossen die omwille van hun ligging of in samenstelling een uitgesproken rol vervullen onder meer voor de bescherming van waterwingebieden, erosiebestrijding, regulering van het debiet van waterlopen, de klimaatregeling, of zones afschermen die het leefmilieu belasten kunnen als milieubeschermd bos erkend worden. De Vlaamse regering wijst bestaande of aan te leggen bossen aan die een milieubeschermden functie dienen te vervullen.

Bosdecreet, art. 17:

De Vlaamse executieve bepaalt de vergoeding, alsmede de wijze van toekenning, aan de bosbeheerder wanneer zijn bos of een deel van zijn bos als milieubeschermd bos wordt aangewezen.

Bij bosexploitatie dient alle mogelijke milieuschade vermeden te worden:

- bodemverontreiniging door brandstoffen en smeestoffen door morsen of lekken;
- biociden, worden niet gebruikt, tenzij onder strikte voorwaarden, bij bestrijding van Amerikaanse vogelkers;
- bodemverdichting.

3.1.4 Ecologische functie

Behoud en bevorderen van biodiversiteit.

Biodiversiteit is in bossen een gevolg van talrijke factoren zoals de variatie aan verschillende boomsoorten, het voorkomen van sporadische openingen door windval, de verjonging, de hoeveelheid dood hout, de oppervlakte, de gelaagdheid, de bodem, de relatieve vochtigheid, de hoge rijkdom aan variaties in lichtintensiteit, het gevoerde bosbeheer, de relatieve vrijwaring van externe verstoring, de voorgeschiedenis, de oppervlakte en connectiviteit.

Het bevorderen van de biodiversiteit is een belangrijk element van duurzaam bosbeheer. Biologische diversiteit behelst zowel de (intra- en interspecifieke) genetische diversiteit als de structurele diversiteit van het bosecosysteem.

De zorg voor inheemse en autochtone soorten worden door enkele internationale verdragen opgelegd (o.a. Verdrag inzake de biologische diversiteit van Rio de Janeiro, van 05.06.1992, voor België van kracht op 20.02.1997)

In het bosdecreet worden voor de bossen een aantal ecologische doelstellingen (art. 18) geformuleerd, die het behoud of het bevorderen van de natuurwaarde van bossen beogen en een aantal verbodsbepalingen (art. 20) die ervoor moeten zorgen dat de ecologische functie van het bos niet wordt aangetast.

In art. 19 van het Bosdecreet wordt gesteld dat bij het beheer van openbare bossen steeds dient rekening gehouden te worden met de ecologische functie zoals die in art. 18 werd vastgelegd.

Tabel 3.1.4: Doelstellingen en verbodsbepalingen ten aanzien van de ecologische functie vervat in het Bosdecreet.

DOELSTELLINGEN (art. 18)	VERBODSBEPALINGEN (art. 20)
---------------------------------	------------------------------------

Volgende doelstellingen liggen wettelijk vast:

- het bevorderen van de autochtone boom- en struiksoorten;
- het stimuleren van uit zichzelf functionerende processen;
- het bevorderen van een gevarieerde bosstructuur door onder meer ongelijkjarigheid en ongelijkvormigheid na te streven en te streven naar voldoende aanwezigheid van oude bomen en dood hout
- een gepast beheer van alle natuurelementen en van alle landschapsecologisch en cultuurhistorisch waardevolle elementen
- het beheer ten behoeve van het behoud, de ontwikkeling of herstel van de biologische diversiteit, van populaties van zeldzame soorten of ondersoorten en ten behoeve van de instandhouding, de ontwikkeling of het herstel van natuurlijke of deels natuurlijke habitats of ecosystemen
- het behoud of herstel van de natuurlijke waterhuishouding
- het beheer gericht op het tegengaan van alle nadelige externe beïnvloeding

Zo is het zonder machtiging van het Bosbeheer verboden in openbare bossen:

- planten of onderdelen van planten te verwijderen;
 - opgravingen te verrichten;
 - werkzaamheden uit te voeren die wijzigingen aanbrengen in mineralogische en paleontologische sites, archeologische grondvesten, het landschap, het reliëf, de natuurlijke waterhuishouding, de bodemvruchtbaarheid, de zuiverheid en het regime van het waterlopen, de vegetatie en de inheemse organismen;
 - dieren en planten te introduceren;
 - vuur te maken;
 - bronnen, veen- en turflagen te wijzigen;
 - dieren en planten te verdelgen, dieren te verplaatsen of te vangen, hun jongen, eieren, nesten of schuilplaatsen te storen;
 - bestrijdingsmiddelen te gebruiken;
 - meststoffen te gebruiken, behalve van het opbrengen van stalmest in het kader van de bemesting van de plantput bij bosaanplanting.
-

Volgende aandachtspunten worden gesteld voor de gemeentelijke en OCMW-bossen van Peer:

- gebruik van natuurlijke verjonging,
- ongelijkjarigheid en ongelijkvormigheid,
- beperking kaalslag tot maximaal 1 ha,
- meer dood hout,
- bomen oud laten worden.

Gebiedsgebonden dient volgende doelstellingen nagestreefd te worden:

- aangepast berm- en bospadenbeheer,
- plaatselijk nastreven van een meer open bosstructuur,
- herstel en creatie van open ruimten,
- ven/poelherstel waar mogelijk.

3.1.5 Wetenschappelijke functie en bosreservaten

Bepaalde ecologische bijzonder waardevolle bossen, of delen ervan, kunnen een bijzonder beschermingsstatuut krijgen als bosreservaat. In bosreservaten kan men de bosontwikkeling ongestoord laten evolueren of een gericht beheer gevoerd worden, waarbij het ontstaan van typische bosplantengezelschappen, bosbestandstypes of groeivormen wordt nagestreefd.

Voor elk bosreservaat wordt een beheerplan opgemaakt waarin deze doelstellingen duidelijk tot uiting komen. Het is onder meer de bedoeling dat in bosreservaten wetenschappelijk onderzoek wordt verricht, dat aan de bosbeheerders meer informatie moet geven over de complexe ecologische processen die zich in de natuur afspelen.

Vooralsnog werden geen bossen van Peer als bosreservaat voorgesteld.

Bosinventaris Vlaams Gewest

In de gemeentelijke en OCMW-bossen (enkel in naaldhoutbestanden) van Peer werden ... proefvlakken (plots) uitgezet in het kader van de Vlaamse Bosinventaris. In deze proefvlakken worden periodiek zaailingen (minder dan 2 m hoogte) en kleine bomen (minder dan 22 cm omtrek) geteld. Van de bomen (+22 cm omtrek) wordt de omtrek, hoogte, takvrije stamlengte, grondvlak, volume en stamkwaliteit bepaald. De straal van de proefvlakken varieert van 2,25 m voor zaailingen tot 18 m voor bomen met een stamomtrek van meer dan 122 cm.

3.2 Beheerdoelstellingen

Uitgaande van voornoemde functies, rekening houdend met de criteria voor duurzaam bosbeheer en **de principes en criteria van de FSC - Forest Stewardship Council (Raad voor Goed Bosbeheer)** de doelstellingen en verbodsbepalingen vervat in het bosdecreet, kunnen de volgende beheerdoelstellingen vooropgesteld worden.

Economische doelstellingen:

- Voortzetting economische exploitatie

Houtopbrengst in alle percelen is in principe gewenst, met uitzondering van de valleibossen gelegen langs de Dommel, het alluviaal elzenbos (Bollesche) en venig-berkenbosje gelegen langs de Bolisserbeek (Begijnevijverheide).

Voldoende aanbod bij kapping of dunning.

De jachtrechten worden blijvend verpacht op de percelen waar nu jacht is toegestaan.

- Het bosbehoud moet gegarandeerd worden

Het bosareaal dient minimaal in zijn totaliteit behouden te blijven.

Kappingen gebeuren kleinschalig (maximaal 1 ha aaneensluitend). Kleinschalige kappingen genieten de voorkeur aangezien ze beter aansluiten bij de natuurlijke dynamiek van bosccosystemen. De maximumoppervlakte van een kaalslag is afhankelijk van de hellingsgraad, het bodemtype, de ligging en het temperament van de boomsoort. Kaalslagen van meer dan 1 ha in loofhout zijn slechts aanvaardbaar in specifieke gevallen zoals de directe verjonging van een populierenaanplant (niet voorkomend in de gemeentelijke en OCMW-bossen).

Verantwoorde bosbeheer- en exploitatievormen.

In het bos moet een zeker voorraadpeil gehandhaafd worden. De verjonging en de exploitatie moeten, binnen grotere oppervlakten, gespreid worden in de tijd en ruimte, om te komen tot een meer ongelijkjarig bos.

Bij (gemengde) loofhoutaanplantingen genieten systemen met lange bedrijfstijden of zonder bedrijfstijden (plentering) de voorkeur omwille van de ontwikkelingsmogelijkheden die ze bieden voor biodiversiteit en natuurlijke verjonging, omwille van de vermindering in frequentie van grootschalige verstoringen en omwille van de potenties inzake kwaliteit en diversificatie van de producten.

- Behoud van de standplaatskwaliteit

Door een aangepast beheer dient de productiecapaciteit van de bosbodem voor de toekomst behouden.

Sociale en educatieve doelstellingen:

Naleving van de wettelijke instrumenten en regelingen

De bosbeheerder (stad Peer en het OCMW Peer) dient alle geldende regelgeving (gewestelijk, nationaal, Europees, internationaal) te respecteren. Tevens is naleving gewenst van andere, onderschreven eisen zoals overeenkomsten met overheidsinstanties en niet aan overheidsvoorschriften verbonden richtlijnen. Bij elke beheermaatregel, met uitzondering van de activiteiten die voorzien zijn in een goedgekeurd beheerplan, moeten alle noodzakelijke vergunningen in het bezit zijn van de beheerder alvorens de maatregel wordt uitgevoerd.

Het basisonderhoud (aanplanten, exotenbestrijding, ...) zal verder gebeuren via het OCMW-project T&O - Tewerkstelling en Opleiding en door arbeiders van de Watering.

- Het beheer van bossen moet aandacht hebben voor het recreatief medegebruik en moet de selectieve bostoegankelijkheid voor het publiek stimuleren.

Het bos wordt toegankelijk gesteld voor het publiek op dusdanige wijze dat de ecologische functievervulling niet in het gedrang komt en verstoring - zowel in de tijd als in de ruimte - beperkt en zo nodig uitgesloten wordt.

Een duidelijke regeling van de toegankelijkheid (toegankelijkheidsreglement en bebording op het terrein) dient uitgewerkt te worden. Om de waarde voor de recreant te optimaliseren zal er geopteerd worden om aan de verschillende gebruikers zo veel mogelijk eigen boswegen toe te kennen

Controle op de toegankelijkheid van de gemeentelijke en OCMW-bossen dient strikt te gebeuren. Het boswegennet dient in functie van de gebruiker onderhouden te worden.

Een deel van de gemeentelijke boseigendommen werd aangewezen als speelzone (38,3 ha gemeentelijk bosgebied: Laarderheide, Broekheide, Aan de Vreenen). Aandacht dient uit te gaan naar de uitbouw en beheer van speelbossen. Een evaluatie van de speelbossen dient te gebeuren na en om de 10 jaar.

Het arboretum van Wijchmaal en de gemeentelijke bossen in de omgeving van de Mullemerbenden krijgen een uitgesproken educatieve functie. Zie ook in bijlage.

Doelstellingen in verband met de milieubescherpende functie:

- Van alle boswerkzaamheden die het ecosysteem kunnen verstoren, moeten vooraf de milieu-effecten worden geëvalueerd (algemene zorgplichtbepaling voor milieu en natuur)

- Voorkeur voor een gesloten mineralenkringloop

De mineralenkringloop dient zoveel mogelijk gesloten te zijn door zowel verliezen als importen te beperken. Bemesting (aanrijking met nutriënten) is niet toegestaan wegens het risico van eutrofiëring grondwatervervuiling en wijzigingen in de kruidenlaag.

Een uitzondering geldt voor bekalking. Bekalking kan gebeuren, indien de bosbodems zodanig degraderen / gedegrademd zijn dat een duidelijk vitaliteitsverlies optreedt (pH lager dan 3,2 in de bovenste 10 cm bodem).

Bij het kappen van bomen is het verwijderen van de totale boom niet gewenst.

- Tegengaan van verontreiniging

Het beheer van het bos dient gericht te zijn op het voorkomen van bijvoorbeeld de verontreiniging van bodem, oppervlaktewater en lucht. Alle sluikstorten worden onmiddellijk opgeruimd.

Het Decreet van 21 december 2001 houdende vermindering van bestrijdingsmiddelen legt aan openbare besturen een verbod op om na 1 januari 2004 nog bestrijdingsmiddelen te gebruiken, tenzij hiervoor een afwijking wordt bekomen. De stad Peer opteert voor de afwijking en stelt een geleidelijke afbouw voor van het gebruik van bestrijdingsmiddelen

tegen 2014. Het gebruik van chemische middelen (glyfosaat) voor de bestrijding van Amerikaanse vogelkers zal dus in openbare bossen afgebouwd dienen te worden.

- Tegengaan van verdroging

Het bosbeheer moet - voor zover het binnen de mogelijkheden van de beheerder ligt - bijdragen tot het integraal waterbeheer zowel in infiltratie- als in kwelgebieden en riviervalleien. Stromende waters moeten een vrije loop krijgen. De ontwatering van waterrijke gebieden, zoals veengebieden, moerassen, overstromingsgebieden, brongebieden, vennen ed. moet tegengegaan worden. Buiten deze gebieden kunnen bestaande oppervlakkige drainagesystemen behouden blijven indien dit noodzakelijk is en leidt tot een betere boomgroei van standplaatsgeschikte boomsoorten. In uitzonderlijke gevallen kan bestaande drainage worden gewijzigd om de andere functies te kunnen optimaliseren. Nieuwe drainage kan nergens nog worden toegestaan.

Ecologische doelstellingen:

- Behoud en bescherming van waardevolle soorten en biotopen

Het bosbeheer houdt rekening met het zorgprincipe en het stand-stillprincipe toegepast op biodiversiteit. Dit houdt in dat alle bestaande natuurelementen bescherming genieten. Ter bescherming van deze natuurelementen wordt een aangepast natuurgericht beheer gevoerd. Indien zeldzame, bedreigde of wettelijk beschermde planten- en diersoorten voorkomen, worden de nodige maatregelen genomen om hun voortbestaan en dat van hun woongebied te garanderen, en het noodzakelijke natuurlijke milieu in stand te houden. Speciale aandacht moet worden geschonken aan de exploitatie in bossen met vroege of late zeldzame broedvogels.

Dit behoud en bescherming van waardevolle soorten en biotopen dienen te gebeuren door in het lastenboek exploitatievoorwaarden gedurende het broedseizoen vast te leggen. Hierbij kan geopteerd worden voor een lange vaste schoontijd (drie maanden) gecombineerd met een ad-hoc schoontijd in functie van belangrijke waargenomen elementen, mits voorafgaande machtiging door het Bosbeheer.

Exotenbestrijding

Om inheemse soorten te beschermen dient Amerikaanse vogelkers in de gemeentelijke en OCMW-bossen bestreden te worden.

De dominerende van de struiklaag door Amerikaanse vogelkers heeft belangrijke gevolgen:

- verdringing van de kruidvegetatie,
- water- en nutriëntenconcurrentie met de boomlaag,
- verhindering van de natuurlijke verjonging van hoofdboomsoorten,
- verhindering omvorming van dennenbestanden naar gemengde loofhoutbestanden,
- bemoeilijking van dunning en exploitatie (meerkost tot 40 %).

Ook in de (aangrenzende) particuliere en openbare bossen zal deze uitheemse soort bestreden moeten worden.

Aan de bestrijding van zich verjongende dominante exoten, in en in de omgeving van het arboretum wordt een bijzondere aandacht besteed. Dominante uitheemse loofhoutsoorten, als Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, en sterk verjongende naalddhoutsoorten, als Douglasspar (*Pseudotsuga menziesii*) en Westelijke hemlockspar (*Tsuga heterophylla*),

worden gekapt en bestreden. Uitzondering hierop is de verjonging van Douglasspar in het bestand Aan de Diesterbaan 101.

Voorafgaand aan de zoomkap in de bestanden Luizelheuvel worden de Amerikaanse eiken-dreven gekapt.

- Ontwikkeling van waardevolle biotopen

Een bepaald deel van het bosareaal dient te worden gericht op natuurontwikkeling (open plaatsen, vennen, ...).

Economisch waardevolle bosproducten kunnen worden te gelde gemaakt indien dit de soortensamenstelling en structuur niet noemenswaardig beïnvloedt.

- Voorkeur voor inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten

In de Beheervisie Bos en Groen voor de Domeinbossen, andere openbare bossen en bossen gelegen in het VEN wordt gesteld dat homogene bestanden van Grove den of ander naaldhout in onze klimatologische omstandigheden niet natuurlijk zijn.

In homogene bestanden (op bestandsniveau) dient als minimumstreefdoel op lange termijn een menging en een ongelijkjarigheid vooropgesteld te worden van minstens 30 % inheemse loofboomsoorten. De huidige oppervlakte homogeen (minder dan 20 % menging) naaldhout bedraagt 186,6 ha (78,6 %).

Op lange termijn (50 jaar) zal het aandeel zuiver naaldhout dienen te dalen tot 0 %, gemengde bestanden zullen toenemen tot 80 %, terwijl zuivere loofhoutbestanden toenemen zullen tot 20 %.

Het stamtal loofhout zal oplopen tot minimaal **50** % van het totaal stamtal

Momenteel bedraagt in de gemeentelijke en OCMW-bossen het oppervlakte-aandeel loofhout **13,6 %**, terwijl het aandeel gemengd naald- en loofhout **4,5 %** bedraagt (zie 2.2.3 Bestandsbeschrijving, Hoofdbestand).

Het stamtal loofhout (met omtrek groter dan 20 cm) in de gemeentelijke en OCMW-bossen, bedraagt momenteel **37 %** van het totale stamtal (zie 2.3.1 Bosinventaris). Dit stamtal werd gemeten in bestanden ouder dan 20 jaar (met bomen dikker dan 20 cm). De oppervlakte van deze gemeten bosbestanden bedroeg 210 ha.

Het houtvolume loofhout wordt geraamd op 11 % van het totaal houtvolume.

Om de beheerdoelstelling over 50 jaar (middellange termijn) te realiseren:

- in oppervlakte: 20 % loofhout, 80 % gemengd en 0 % naaldhout,

- in stamtal: 50 % loofhout te realiseren,

wordt, rekening houdend met de actuele toestand, voorgesteld om in alle homogene naaldhoutbestanden de omzetting naar gemengd naaldhout-loofhout te aan te vatten / te versnellen, om tegen 2023 minimum 1/4 van het homogeen naaldhout omgezet te hebben naar gemengd naaldhout-loofhout. Of met andere woorden in 1/4 van de huidige homogene naaldhoutbestanden zal minimaal 30 % van de opperetage bestaan uit inheems loofhout. Voorgesteld wordt om versnelde omvorming aan te vatten in de periode 2004-2013. Deze versnelde omvorming gebeurt bij voorrang in:

- bossen met een momenteel al een belangrijke bijmenging van loofhout in de onderetage en in de struiklaag,

- bossen gelegen in het VEN,

- bossen gelegen in natuurgebied.

Het stamtal loofhout zal tegen 2023 oplopen tot ten minste 43 % (x 1,2)

De oppervlakte loofhoutbestanden dient tenminste 16 % te bedragen.

Amerikaanse eik zal worden teruggedrongen (momenteel 18 % van het stamtal loofhout) door selectieve dunning in het voordeel van inheemse boomsoorten. Bij voorrang wordt deze soort teruggedrongen in bossen gelegen in VEN-gebied en natuurgebied

Voor (her)bebossing met loofhout dienen, voor zover deze beschikbaar zijn, inheemse soorten en lokale (autochtone) herkomsten (Zomereik, Wintereik, Berk **en in beperkte mate Boskers, Linde en Tamme kastanje**), die goed aangepast zijn aan de standplaatskarakteristieken, te worden gebruikt. Een reden hiervoor is dat een groot aantal gespecialiseerde organismen gebonden is aan inheemse boomsoorten, zodat vervanging van deze laatste door uitheemse soorten de voedselketen kan verstoren en uiteindelijk zal leiden tot biologische verarming.

- Stimuleren van structuur- en soortenrijkdom

De voorkeur gaat uit naar gevarieerde bosstructuren (naar soorten en leeftijd), ongelijkjarigheid en menging omdat deze factoren zeer bepalend zijn voor de biodiversiteit van bossen. Ook open plekken én bosranden kunnen hiertoe bijdragen. Het beheer van bossen moet gericht zijn op het behoud en zo mogelijk het geleidelijk vergroten van de structuur- en natuurlijke soortenrijkdom in de boom- en struiklaag. De natuurlijke

boomsoortensamenstelling, de bodem en de flora en fauna moeten zoveel mogelijk behouden blijven. Zo mogen bossen met een rijke boomsoortensamenstelling in geen geval vervangen worden door uniforme bestanden of een andere vorm van bodemgebruik. De openingen in het kronendak van grote bossen zou iets tussen 5 en 15 % dienen te bedragen (Beheervisie Bos en Groen voor de Domeinbossen, andere openbare bossen en bossen gelegen in het VEN, 2000).

- Aandacht voor dood hout

De aanwezigheid van dood hout is een belangrijk element voor de structuurvariatie en dus voor de biodiversiteit.

Dode staande en liggende bomen leveren een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit en stabiliteit van het boscysteem :

Ongeveer 20 % van het aantal soorten van de bosfauna is rechtstreeks afhankelijk van dood hout (zie ook bij het deel 2.2.2. Fauna, 1. Vogels).

Er vindt een successie plaats in de tijd van soorten die het dode hout koloniseren: blauwschimmels, zachtrotters, zwammen, bastkevers, boktorren, vliegen, muggen en keversoorten. Het vormt een standplaats voor allerlei epifyten, die op de bodem te veel licht-, voedsel- en wortelconcurrentie ondervinden en van een specifieke groep epifyten die (tijdelijk) op vochtig dood hout groeien. Het gaat om verschillende mossoorten, varens (toenemende stekelvarens), hogere planten en korstmossen.

Dood hout speelt een belangrijke rol in de mineralenkringloop. De voedingsstoffen die door de vegetatie worden opgenomen zijn afkomstig van de minerale bodem, depositie en door organisch materiaal. Dood hout vervult daarenboven een belangrijke reservoirfunctie van voedingsstoffen. Jaarlijks wordt een vijfde tot een kwart van de opgenomen voedingsstoffen opgeslagen in het geproduceerde hout.

De afbraak van dood hout leidt tot een hoger humusgehalte van de bodem, verbetert de bodemstructuur omdat het leidt tot een beter waterhoudend vermogen, meer gasuitwisseling, betere doorworteling, meer dierlijke activiteit, ...

De aanwezigheid van dood hout zorgt algemeen voor het ontstaan van nieuwe micromilieus die doorgaans iets zuurder zijn dan de omgeving waardoor er een variatie ontstaat in de vegetatie.

Ook een reeks reptielen en amfibieën gebruiken dood hout als schuilplaats of om te overwinteren: Alpenwatersalamander, Gewone pad en Gladde slang.

De verhouding tussen liggend en staand dood hout zal gedurende de bestandsontwikkeling mee evolueren.

Kort na de exploitatie komt voornamelijk liggend dood hout voor; tijdens de verdere bestandsontwikkeling zal gaandeweg verhoudingsgewijs meer staand dood hout voorkomen. Gemiddeld genomen is het aandeel dood staand en dood liggend hout evengroot (raming).

Het snoeihout wordt niet verwijderd en draagt bij tot de aanwezigheid van dood hout in het bos. Ook het kroonhout is een mogelijkheid om bij te dragen tot dit criterium, maar het mag niet de enige zijn. Holle en dode bomen blijven ter plaatse (staand of liggend), behalve indien ze een gevaar betekenen voor de voorbijgangers, voor het verspreiden van ziekten en voor brand.

Het aandeel staand dood hout (en oude bomen samen) zal minimaal 10 bomen per ha bedragen.

Het aandeel staand dood hout bedraagt momenteel voor de gemeentelijke en OCMW-bossen 0,6 % van het aantal bomen of gemiddeld 3 bomen / ha. Dit vertegenwoordigt een houtvolume van 100 m³, 0,4 m³ / ha of 0,2 % van het totaal houtvolume.

In de Vlaamse bossen staat gemiddeld 3,1 m³ dood hout / ha (37 dode bomen / ha) of bijna 8 x meer. De gemiddelde doormeter van staand dood hout is nagenoeg dezelfde in Peer als in Vlaanderen (13 cm). Bron: Eindrapport bosinventaris Vlaams Gewest 1999.

De hoeveelheid liggend dood hout wordt geschat voor de Vlaamse bossen op een zelfde hoeveelheid als het staand hout. De totale hoeveelheid staand en liggend hout kan voor Vlaanderen geraamd worden op ongeveer 6 m³ / ha of 2,5 à 3 % van het volume.

- Aandacht voor oude bomen

De aanwezigheid van oude bomen is eveneens een belangrijk element voor de biodiversiteit. In elk bestand worden een zeker aantal bomen per ha - preferentieel inheemse loofbomen - aan-geduid, die gedurende meerdere bedrijfstijden, behouden blijven tot ze hun natuurlijke leeftijdsgrens bereiken en dit voor zover zij geen pathologische risico's inhouden.

Als richtcijfer (cfr. Beheervisie Bos en Groen) wordt het volgende gehanteerd: minimaal 1 groep van 5 are bij een bestandsgrootte kleiner dan 2 ha, 1 groep van 10 are bij bestanden tussen 2 en 4 ha en een veelvoud hiervan bij grotere bestanden.

Het aandeel oude bomen en staand dood hout samen zal, zoals hierboven aangegeven, minimaal 10 bomen per ha bedragen. Dit is ook het richtcijfer voor de FSC-criteria. Het aandeel oude bomen (= ouder dan de vooropgestelde kapleeftijden) is gezien de relatief recente bebossing, het lange tijd toepassen van korte bedrijfstijden en een volledig kaalkapsysteem, momenteel nihil (oudste bestanden dateren van 1921). De gemiddelde leeftijd van de bosbestanden bedraagt momenteel 48 jaar (1954).

Doelstellingen in verband met de wetenschappelijke functie en bosreservaten:

Deze doelstellingen gaan grotendeels samen met de eerder geformuleerde doelstellingen. Het voorkomen van zeldzame en/of bedreigde natuurelementen (plant- of diersoorten) dient opgevolgd te worden.

Geen enkel bosbestand werd tot nog toe voorgesteld als bosreservaat.

Het bosarboretum van Wijchmaal heeft een uitgesproken wetenschappelijke en educatieve functie.

Zie ook in bijlage het hoofdstuk 4 Doelstellingen van het Beheersplan Arboretum Wijchmaal.

Er wordt geopteerd gezien de slechte toestand waarin het arboretum verkeerd, voor een geheel eigen omvorming in functie van natuurrecreatief medegebruik. Op termijn wordt de inschakeling voorzien van het tussenliggende perceel (Corsicaanse den).

Zie ook in bijlage het hoofdstuk 4 Doelstellingen van het Beheersplan Arboretum Wijchmaal.

BUURTWEGEN IN BOSSEN

Uitgaand van deze mogelijkheden worden de volgende beheerdoelstellingen geformuleerd:

1. Houtopbrengst in alle percelen is in principe in alle gemeentelijke en OCMW-bossen gewenst, met uitzondering van de valleibossen. Er wordt gestreefd naar een duurzame en kwalitatief goede houtoogst.
2. Het aandeel loofhout zal worden verhoogd. Op middellange termijn (50 jaar) moet dit minimum in de gemeentelijke - en OCMW-bossen 50 % van het stamtal en 20 % oppervlakte bedragen.
3. Bij verjonging wordt bij voorkeur gewerkt met natuurlijke verjonging van gewenste naald- en loofboomsoorten (Grove den, inlandse eik, berk, **in beperkte mate Boskers, Linde en Tamme kastanje**). Indien standplaatsomstandigheden dit niet toelaat, zal er worden aangeplant of gezaaid.
4. Ongelijkjarigheid en ongelijkvormigheid worden verhoogd door het inbrengen van verjongingsgroepen gecombineerd met doorgedreven dunningen.
5. Kaalslagen groter dan 1 ha zullen niet uitgevoerd worden.
6. Oude bomen en dood hout maken integraal deel uit van het bos. Bij bosverjonging zullen minimum 10 bomen per ha op stam blijven zonder geoogst te worden.
7. Beheer en bosexploitatie zullen rekening houden met fauna en flora:
 - exotenbeheer: Amerikaanse vogelkers **en Amerikaanse eik worden bestreden,**
 - vrijwaren van nestbomen en holle bomen bij dunningen,
 - beheer open plekken en bosranden: bestaande permanente open plekken (poel, ven) en tijdelijke open plekken en randen (heide).**Dit beheer dient samen te gaan met eenzelfde beheer van de aangrenzende privébossen, welk zal gestimuleerd worden via de bosgroep.**
8. Recreatief gebruik blijft op het niveau zoals vastgelegd in het toegankelijkheidsreglement. Aandacht dient uit te gaan naar de uitbouw van speelbossen. Een evaluatie van de speelbossen dient te gebeuren na 10 jaar.
9. Uitbouw van de educatieve functie van het arboretum (bosleerpad, **te kaderen in de een geïntegreerde educatieve en recreatieve uitbouw van het gebied Resterheide, en Mullemerbeemden**
10. Bescherming van bossen tegen externe negatieve beïnvloeding (nutriëntenaanrijking, sluikstorten, exoten, rustverstoring).

Kaart 3.2 geeft een beeld van de uitwerking weer van bovenstaande doelstellingen: gewenst bostype (met opsplitsing in loofhout, gemengd loofhout-naaldhout, naaldhout en niet beboste oppervlakte) op middellange termijn (2023).

4 BEHEERRICHTLIJNEN

4.1 Boomsoortenkeuze

BOOMSOORTEN

Om de beheerdoelstelling over 50 jaar (middellange termijn) te realiseren:

- in oppervlakte: 20 % loofhout, 80 % gemengd en 0 % naaldhout,

- in stamtal: 50 % loofhout te realiseren,

wordt, rekening houdend met de actuele toestand, voorgesteld om in alle homogene naaldhoutbestanden de omzetting naar gemengd naaldhout-loofhout te aan te vatten / te versnellen, om tegen 2023 minimum 1/4 van het homogeen naaldhout omgezet te hebben naar gemengd naaldhout-loofhout.

Of met andere woorden in 1/4 van de huidige homogene naaldhoutbestanden zal minimaal 30 % van de oppereteage bestaan uit inheems loofhout.

Voorgesteld wordt om versnelde omvorming aan te vatten in de periode 2004-2013. Deze versnelde omvorming gebeurt bij voorrang in:

- bossen met een momenteel al een belangrijke bijmenging van loofhout in de ondereteage en in de struiklaag,

- bossen gelegen in het VEN,

- bossen gelegen in natuurgebied.

Het stamtal loofhout zal tegen 2023 oplopen tot ten minste 43 % (x 1,2)

De toename van het loofhout in de gemeentelijke op middellange termijn zal ten dele (homogene naaldhoutbossen in VEN-gebied t.h.v. Luizelheuvel en Begijnenvijverheide) gebeuren door gebruik te maken van zoomsgewijze kaalkappingen langs de dreven in homogene naaldhoutbestanden met bevoordeling en aanplant van **Zomereik**, **Berk** en **Wintereik**. BOSKERS TAMME KASTANJE BEUK Voor het overige deel wordt voor de gemeentelijke en OCMW-bosses gerekend op een natuurlijke omvorming via deels sterke dunningen in de dennenbestanden.

Voor (de verdere uitbouw) van het arboretum wordt gekozen voor streekeigen hoog opgroeiende bomen met voorrang voor soorten gebonden aan arme zandgronden

Oppervlakteverdeling 2023 t.o.v. 2003 bij gelijkblijvende bosoppervlakte:

	2003		2023		Vershil
Loofhout	13%	31 ha	16 %	38 ha	+ 7 ha
Naald-loofhout gemengd	4%	10 ha	25 %	59 ha	+49 ha
Naaldhout	82%	196 ha	59 %	237 ha	- 56 ha

Stamtalverdeling 2023 t.o.v. 2003:

	2003	2023	Vershil
Loofhout	35%	43 %	+7 %
Naaldhout	64%	57 %	-7 %

Het aandeel **Populier** (0,86 ha) zal op korte termijn (20 jaar) verdwijnen door omzetting naar een elzenbestand.

Het aandeel **Amerikaanse eik** (momenteel 18 % van het stamtal loofhout) zal geleidelijk aan verminderen door selectieve dunning in het voordeel van inheemse boomsoorten. Bij voorrang wordt deze soort gedund (gekapt) in bossen gelegen in VEN-gebied en natuurgebied.

Ook als voorbereiding op de zoomkap worden de dreven Amerikaans eik gekapt in de bossen Luizelheuvel en het westelijk deel van Begijnvijverheide.

Voor de boomsoortenkeuze in het **arboretum** wordt verwezen naar hoofdstuk 4 Doelstellingen van het Beheersplan Arboretum Wijchmaal en meer bepaald naar 4.4.1 Collectie overgenomen in bijlage.

4.2 Technische aspecten van het beheerplan: bedrijfsvorm, kapbaarheid, verjongingswijze, omlooptijd, beheerindeling

BEDRIJFSVORM

Alle hooghoutbestanden blijven bestaan uit hooghout.

KAPBAARHEID

Er wordt geen vaste kapleeftijd gehanteerd.

Volgende gemiddelde eindleeftijden zij haalbaar en wenselijk, tenzij anders bepaald:

- Grove den: 120 jaar,
- Corsicaanse den: 150 jaar,
- Winter- en Zomereik: 200 jaar,
- Amerikaanse eik: 100 jaar,
- Berk: 80 jaar,
- Populier: bij omtrek van 150 cm of bij slechte groei of ziekte.

VERJONGINGSWIJZE

De bestandsverjonging zal kleinschalig en via natuurlijke verjonging gebeuren met als orde van grootte van de groepsgewijze kap van 25 are. In bestanden van Grove den, Corsicaanse den en Lork zonder enige (gewenst) loofhout kunnen vanaf de leeftijd van 50 jaar verjongingsgroepen worden gemaakt (aangeplant).

OMLOOPTIJD EN BEHEERINDELING

De omlooptijd wordt voor naaldhoutbestanden vanaf 2004 vastgelegd op:

- 4 jaar voor de jonge bestanden (20 - 40 jaar),
- 8 jaar met facultatieve kapping om de 4 jaar voor de middeloude bestanden (40 - 60 jaar),
- 8 jaar voor de (nog niet omgevormde) oude bestanden (ouder dan 60 jaar).

De omlooptijd wordt voor loofhoutbestanden vastgelegd op:

- 8 jaar voor de jonge bestanden (20 jaar - 80 jaar).

Tot en met 2003 is een 3-6-9 omloopsysteem in voege.

De gemeentelijke en OCMW-bossen worden ingedeeld in 3 reeksen:

- de gemeentelijke bosbestanden van de 1e afdeling (deelgemeente Wijchmaal) worden gedund in de dienstjaren: 2006-2010-2014-2018-2022;
- de gemeentelijke bosbestanden van de 2e afdeling (deelgemeente Grote Brogel) worden gedund in de dienstjaren: 2005-2009-2013-2017-2021;
- de gemeentelijke bosbestanden van de 3e afdeling (deelgemeente Peer en Kleine Brogel) worden

gedund in de dienstjaren: (2003)-2008-2012-2016-2020
- de OCMW-bosbestanden worden gedund in 2005-2009-2013-2017-2021.

De bospercelen van de 1e afdeling beginnen met 1 (101, 102, enz.).

De bospercelen van de 2e afdeling beginnen met 2 (201, 202, enz.).

De bospercelen van de 3e afdeling beginnen met 3 (301, 302, enz.).

De bospercelen van het OCMW werden aangeduid met de beginletter O (O-02, O-03, enz.).

De bospercelen werden verder opgedeeld in bosbestanden, indien deze bestaan uit bosoppervlakten met verschillende houtsoorten en/of leeftijden (bv. 105a, 105b) en éénzelfde beheer kennen.

4.3 Kapregeling

De kapregeling is in de hiernavolgende tabellen 4.3 en op kaart 4.3 in bijlage te vinden.

De bestaande kapregeling wordt in principe voortgezet.

Volgende codering wordt in de kapregeling wordt gebruikt:

E:	eindkap
1/..E:	eindkapping over 1/... ^e deel
E(...)	eindkapping van ... ha of van ... (soort)
X:	normale dunning
(X):	facultatieve dunning
XX:	sterke dunning
Z:	zuivering

Volgende principes werden bij de uitwerking van de kapregeling gehanteerd:

Normale dunningen volgens de in 4.2 vermelde omlooptijden.

Sterke dunningen worden éénmaal in de beheerperiode uitgevoerd in zuiver naaldhout (<2 % loofhout of >100 st. loofhout) teneinde de natuurlijke verjonging te stimuleren.

GRAFHEUVELS

GEDEELTELIJKE EINDKAPPINGEN

Groepenkap (totale oppervlakte groepenkap 1/10 van het bestand per kap) en sterke dunningen ten behoeve van loofhoutverjonging (doelstelling 30 % loofhout in homogene naaldhoutbestanden) worden uitgevoerd in het VEN-gebied ter hoogte van Molhemmer Vrijstraat.

Zoomkap: kap van dreven Amerikaanse eik, 4 jaar later gevolgd door kap van 20 m Grove/Corsicaanse den (10 m links en rechts van de dreef), 4 jaar later gevolgd door 20 m kaalkap van Grove/Corsicaanse den langs 1 zijde van de vorige kaalkap. Uit voeren in de bosbestanden Luizelheuvel en deel Begijnenvijverheide westelijk van de vroegere spoorweg (gebieden deels gelegen in het VEN en met bestemming natuurgebied).

Een eventuele zoom- of groepenkap wordt in voorkomend geval samen uitgevoerd met een normale (facultatieve) dunning in het overige deel van het bestand

Kappingen (dunningen) ten behoeve van openingen in het kronendak werden niet apart opgenomen in de kapregeling.

De openingen in het kronendak van grote bossen zou iets tussen 5 en 15 % dienen te bedragen (Beheervisie Bos en Groen voor de Domeinbossen, andere openbare bossen en bossen gelegen in het VEN, 2000).

Voor gesteld wordt dat via de sterke dunningen, maar ook via de normale er bij alle naald- en loofbestanden gestreefd wordt naar minimaal 10 % openingen van het kronendak t.o.v. de bestandsoppervlakte. De openingen dienen 1 tot 1,5 maal de boomhoogte bedragen. Hiertoe dienen bestaande openingen (windval, mislukte verjongingen, wegranden met heidevegetaties) actief uitgebreid te worden.

5 BIJZONDERE BEHEERRICHTLIJNEN

5.1 Bosbouwkundige werken

Alle geplande bosbouwkundige werken worden in tabel 5.1 weergegeven.

Maatregelen te nemen in het Arboretum om de aanwezige soorten onder optimale omstandigheden te houden of nieuwe groeimogelijkheden aan soorten te geven zijn te vinden tabel 5.1 Specifieke Bosbouwkundige werken Arboretum. Deze maatregelen vinden plaats bij de normale dunningswerken.

Om de beheerdoelstelling over 50 jaar (middellange termijn) te bereiken wordt voorgesteld om in alle homogene naaldhoutbestanden de omzetting naar gemengd naaldhout-loofhout te aan te vatten / te versnellen, om tegen 2023 minimum 1/4 van het homogeen naaldhout omgezet te hebben naar gemengd naaldhout-loofhout. Of met andere woorden in 1/4 van de huidige homogene naaldhoutbestanden zal minimaal 30 % van de opperetage bestaan uit inheems loofhout.

Voorgesteld wordt om versnelde omvorming aan te vatten in de periode 2004-2013. Deze versnelde omvorming gebeurt bij voorrang in:

- bossen met een momenteel al een belangrijke bijmenging van loofhout in de onderetage en in de struiklaag,
- bossen gelegen in het VEN,
- bossen gelegen in natuurgebied.

Het stamtal loofhout zal tegen 2023 oplopen tot ten minste 43 % (x 1,2)

Grove den

Dunningen

Door de uitgevoerde dunningen in de grove dennenbestanden is er een behoorlijke natuurlijke verjonging van loofhout tot stand gekomen: 36 % van het stamtal van de bomen met omtrek groter dan 20 cm is loofhout bij een gemiddelde leeftijd van 62 jaar.

Ook de gemiddelde struiklaagbedekking is goed te noemen: gemiddeld 84 % bodembedekking, waarvan 24 % door Sporkehout, 20 % door Berk, 17 % door Lijsterbes en 16 % door Zomereik en 5 % door Amerikaanse eik. De bedekking door Amerikaanse vogelkers is zeer gering: 0,2 % van de oppervlakte.

De Grove dennenbestanden worden normaal gedund om de 4 jaar, zoals vermeld onder 4.2 Technische aspecten van het beheerplan.

In een 6-tal zuivere dennenbestanden (<2 % loofhout of >100 st. loofhout) wordt éénmaal sterk gedund teneinde de natuurlijke verjonging te stimuleren.

Door verdere dunningen zal tegen een wenselijke kapleeftijd van 120 jaar een eindkap van de Grove dennen kunnen plaatsvinden met tenminste het behoud van 10 oude Grove dennen per ha.

Groepenkap

In Grove dennenbestanden van Molhemmervrijstraat 304a, 304b en 305a met oppervlakte 5,3 ha, gelegen in het VEN, worden kleinschalige (orde van grootte 25 are) kappingen uitgevoerd.

Gezien de aanwezigheid van voldoende loofhout in de nevenetage en in de struiklaag wordt deze kappingen niet terug opgeplant en wordt gerekend op de natuurlijke verjonging.

Als norm voor het aantal groepenkappen uit te voeren in de loop van de beheerperiode (20 jaar) wordt volgende aangenomen: per ha bestandsoppervlakte: 1 kap van 25 are, in totaal dus 5 kappingen per ha.

Zoomkap

Kap van dreven Amerikaanse eik, 4 jaar later gevolgd door kap van 20 m Grove den (10 m links en rechts van de dreef), 4 jaar later gevolgd door 20 m kaalkap van Grove den langs 1 zijde van de vorige kaalkap. Uit voeren in de bosbestanden Begijnenvijverheide 111, Luizelheuvel 112b, 113a, 114a en 116.

Corsicaanse den

Eindkap

Het deel van het bos met Corsicaanse den, dat momenteel de beide arboretadelen van elkaar scheidt, gekapt in functie van een uitbreiding van het arboretum. Ook op andere percelen zal uitkap van deze soort plaatsvinden, vermits niet minder dan elf percelen met deze soort zijn bezet.

Dunningen

In de Corsicaanse dennenbestanden is er momenteel geen of nagenoeg geen loofbomen aanwezig (stamtal gemeten loofhout bedraagt gemiddeld 1,4 % van het totaal stamtal met omtrek groter dan 20 cm bij een gemiddelde leeftijd van 41 jaar).

Ook de gemiddelde struiklaagbedekking is behoorlijk te noemen: gemiddeld 54 % bodembedekking, waarvan 14 % door Lijsterbes, 12 % door Sporkehout, 10 % door Berk, 7 % door Amerikaanse vogelkers, 3 % door Zomereik en 1 % door Amerikaanse eik.

Hierin zal verder normaal gedund mogen worden in de volgende periode van 20 jaar, waardoor zeer geleidelijk verjonging met loofhout zal optreden. Deze bestanden zullen tegen 2019 evenwel nog homogeen (minder dan 20 % loofhout in de opperetage) zijn, mogelijk uitgenomen bestand 40 (Pc 1915) dat gemengd zal worden.

De Corsicaanse dennenbestanden worden normaal gedund om de 4 jaar, zoals vermeld onder 4.2 Technische aspecten van het beheerplan.

In een 3-tal zuivere Corsicaanse dennenbestanden (<2 % loofhout of >100 st. loofhout) wordt éénmaal sterk gedund teneinde de natuurlijke verjonging te stimuleren.

Zoomkap

Kap van dreven Amerikaanse eik, 4 jaar later gevolgd door kap van 20 m Corsicaanse den (10 m links en rechts van de dreef), 4 jaar later gevolgd door 20 m kaalkap van Corsicaanse den langs 1 zijde van de vorige kaalkap. Uit voeren in de bosbestanden Begijnenvijverheide 110, Luizelheuvel 112a, 113b, 114b en 115.

Japanse Lork

Dunningen

In de Lorkenbestanden is er momenteel geen of nagenoeg geen loofbomen aanwezig (stamtal gemeten loofhout bedraagt gemiddeld 1,4 % van het totaal stamtal met omtrek groter dan 20 cm bij een gemiddelde leeftijd van 41 jaar).

Ook de gemiddelde struiklaagbedekking is laag te noemen: gemiddeld 14 % bodembedekking, waarvan 7 % door Sporkehout, 2,5 % door Lijsterbes, 2,2 % door Berk, 1,4 % door Zomereik en 0,7 % door Amerikaanse vogelkers.

Hierin zal verder normaal gedund mogen worden in de volgende periode van 20 jaar, waardoor zeer geleidelijk verjonging met loofhout zal optreden.

De lorkenbestanden worden normaal gedund om de 4 jaar, zoals vermeld onder 4.2 Technische aspecten van het beheerplan.

Populier

Het enige populierenbestand (0,86 ha) zal op korte termijn verdwijnen door eindkap van de populieren en een spontane evolutie naar een elzenbestand.

De gewenste evolutie van de diverse bestanden en de gewenste evolutie van de verhouding tussen loofhout en naaldhout, dat via een programma van bosverjonging, herbebossing, bebossing en (geleidelijke) bosomvorming dient bereikt te worden is te vinden in de tabellen 4.1 en de kaarten 4.1 in bijlage.

Arboretum

De bijzondere beheerlijnen voor het arboretum zijn overgenomen van “hoofdstuk 5. Bijzondere beheers- en inrichtingsmaatregelen” opgenomen in het beheerplan Arboretum Wijchmaal opgemaakt door Econnection. Zie hiervoor bijlage.

Voor bestandsgerelateerde beheermaatregelen, zie tabel in bijlage (overname gegevens uit van “hoofdstuk 6. Bestandsgerelateerde beheersmaatregelen” opgenomen in het beheerplan Arboretum).

5.1.1 Bosverjongingsprogramma

Bosverjonging is noodzakelijk om aan de gestelde beheerrichtlijnen te voldoen.

In totaal dient minimaal 56 ha naaldhout (geleidelijk) omgezet te worden naar gemengd loofhout- naaldhout en naar loofhout.

Dit zal grotendeels gebeuren na (sterke) dunningen in de dennen- en lorkenbestanden.

Voor een deel zal dit ook gerealiseerd worden door (plaatselijke) eind- of kaalkap. Hiervoor wordt volgend verjongingsprogramma voorgesteld:

- kunstmatige verjonging door aanplant op momenteel kaalliggende percelen: 0,4 ha (Aen de Voort 316b); BOSCOMPENSATIE
- natuurlijke verjonging door zoomkap en natuurlijke verjonging: 6,0 ha (Luizelheuvel, Begijnenvijverheide);
- natuurlijke verjonging door groepenkap en natuurlijke verjonging: 1,25 ha (Molhemmervrijstraat);
- natuurlijke verjonging door eindkap populier: 0,86 ha (De Goudenberg);
- aanplant loofhout in het kader van boscompensatie: oppervlakte nog niet bepaald.

5.1.2 Bebossings- en herbebossingswerken

Bij kunstmatige verjonging door bebossing wordt (plaatselijke) grondbewerking uitgevoerd.

5.1.3 Omvormingen

Er zijn geen omvormingen in de zin van verandering van bedrijfsvorm voorzien. Wel zijn alle verjongingrepen in naaldboombestanden te beschouwen als omvormingen van quasi homogene naaldhoutbestanden naar gemengde bestanden van voornamelijk loofhout met bijmenging van naaldhout.

5.1.4 Bosbehandelings- en verplegingswerken

In de jonge aanplantingen (<20 jaar) worden behandelings- en verplegingsmaatregelen uitgevoerd, zoals inboeten, vrijstellen, zuiveren en opsnoeien.

De jonge aanplantingen zullen, indien nodig (meer dan 25% uitval) ingeboet worden. Deze behandeling zal uitgevoerd worden in de eerste vijf jaar na de aanplanting. Tevens kan in bestanden, waar natuurlijke verjonging wordt nagestreefd, een bijplanting gebeuren ten einde de beoogde mengingsgraad te bekomen.

Jonge beplantingen of bezaaiingen worden de eerste 20 jaar van nabij gevolgd. Er wordt enkel vrijgesteld als dit werkelijk nodig is, d.w.z. voor het overleven van de planten of voor het regelen van de menging.

Opsnoeien is geen doel op zichzelf, maar is enkel verantwoord bij een beperkt aantal toekomstbomen (houtkwaliteit) en om de dunningen beter te kunnen uitvoeren (vooral in gemengde bestanden).

Als er wordt opgesnoeid gebeurt dit als volgt: per hectare worden minimum 100 en maximum 200 bomen uitgekozen. De uitgekozen bomen worden in éénmaal opgesnoeid van zodra de bomen 6 m (minimum) of 8 m kunnen worden opgesnoeid; voor naaldhout betekent dit ongeveer 35 jaar.

Het opsnoeien zal zich beperken tot een 100 tot 200 bomen per hectare. Het snoeien heeft als doel de houtkwaliteit te verbeteren.

De geselecteerde bomen zullen in eenmaal opgesnoeid worden tot op 6 of 8 meter, afhankelijk van de mogelijkheden. Het naaldhout zal dan vanaf de leeftijd van 35 jaar kunnen opgesnoeid worden

Bestrijding Amerikaanse vogelkers

Voor het ganse bouseigendom van de stad en het OCMW Peer zal de Amerikaanse vogelkers voort worden bestreden volgens de richtlijnen zoals in de brochure 'Amerikaanse vogelkers vogelvrij'.

Bestrijdingsmiddelen (glyfosaat) mogen enkel nog gebruikt worden, indien een afwijking op het gebruik van bestrijdingsmiddelen werd bekomen via de indiening van een reductieplan "bestrijdingsmiddelen met afwijking op het nulgebruik".

Gezien het verbod op gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare besturen is het van belang Amerikaanse vogelkers onder controle te houden (krijgen) vooraleer het verbod ingaat (afwijking afloopt).

De dominerende van de struiklaag door Amerikaanse vogelkers heeft belangrijke gevolgen:

- verdringing van de kruidvegetatie,
- water- en nutriëntenconcurrentie met de boomlaag,
- verhindering van de natuurlijke verjonging van hoofdboomsoorten,
- verhindering omvorming van dennenbestanden naar gemengde loofhoutbestanden,
- bemoeilijking van dunning en exploitatie (meerkost tot 40 %).

De gemiddelde bodembedekking door Amerikaanse vogelkers is zeer gering voor de grove dennen bossen en bedraagt niet meer dan 0,2 %. In de Corsicaanse dennenbestanden loopt de bedekking op tot 7,4 %.

Het verschil in bedekking met Amerikaanse vogelkers tussen de bossen van de stad Peer en die van het OCMW is zeer significant: 4 % bodembedekking met Amerikaanse vogelkers voor de gemeentelijke bossen t.o.v. 12 % voor de OCMW-bossen.

Ook voor de aanliggende particuliere en openbare bossen en houtkanten is een uitgewerkte planning noodzakelijk (via de bosgroep Noordoost-Limburg), inclusief de nodige nazorg.

Planning

Voor de bestrijding van Amerikaanse vogelkers wordt een 4-jaren planning voorgesteld voor de stad Peer en een 3-jaren planning voor het OCMW, met ongeveer een even groot werkvolume (kosten) per jaar.

Uitgegaan werd van de bestanden waarin Amerikaanse vogelkers werd genoteerd in de boom- en/of struiklaag.

Tabel 5.1.4: Planning bestrijding en nazorg Amerikaanse vogelkers

Jaar	Bestanden	Oppervlakte eig. stad Peer	Oppervlakte eig. OCMW Peer
1-2	Wijchmaal	39,7 ha	
2-3	Grote-Brogel Broekheide + Bosschellerheide 10, 11 en 12	30,0 ha	4,4 ha
3-4	Grote-Brogel overige bossen	26,9 ha	7,5 ha
4-5	Peer + Kleine Brogel	39,2 ha	9,6 ha

BESTRIJDING VAN AMERIKAANSE VOGELKERS

met vooralsnog gebruik van bestrijdingsmiddelen, met name glyfosaat

Fase 1 uit te voeren voor 1 juli:

Uittrekken en/of afmaaien van alle Amerikaanse vogelkers lager dan 1 m.

Afzagen van alle overblijvende Amerikaanse vogelkers.

Het afmaaien en afzagen gebeurt steeds op gro ndniveau.

De stopen dienen onmiddellijk na het afzagen of afmaaien ingesmeerd en/of gespreeid met een selectieve onkruidverdelger op basis van 270 g/l glyfosaat met een 8 % oplossing (8 l / 100 l water).

Fase 2 uit te voeren tussen 1 augustus en 1 oktober:

Eerste nabehandeling door bladbesproeiing van alle terug opgeschoten Amerikaanse vogelkers met een rugsproeier met een selectieve onkruidverdelger op basis van 270 g/l glyfosaat met een 4 % oplossing (4 l / 100 l water).

Fase 3 uit te voeren voor 1 juli van het navolgend jaar:

Tweede nabehandeling door bladbesproeiing van alle terug opgeschoten

Amerikaanse vogelkers met een rugsproeier met een selectieve onkruidverdelger op basis van 270 g/l glyfosaat met een 4 % oplossing.

Verdere nazorg: Manueel rooien van zaailingen om de 3 of 6 jaar (in functie van het dunningsregime).

Vanuit milieu- en natuuraspecten als vanuit arbeidsveiligheid dient de aanwending van herbiciden zoveel mogelijk beperkt of vermeden te worden.

5.1.5 Werken ter preventie van bosbranden (art. 100 van het Bosdecreet)

Elke bosbeheerder dient maatregelen te treffen om bosbranden te voorkomen en om uitbreiding ervan te beperken. Deze maatregelen dienen in het beheerplan vermeld te worden.

Bij aanhoudende droogte kan de toegang voor het publiek tot de bossen verboden worden. In voorkomend geval wordt de ontoegankelijkheid gesignaleerd (zie toegankelijkheidsreglement).

Specifieke branddrevan komen voor in de naaldhoutbestanden van Peer. Deze drevan bestaan uit 2 brede loofhoutranden.

Gezien de aard van de bosbestanden (overwegend naaldhout) worden volgende maatregelen voorgesteld:

- geregeld maaien van de in bijlage 5.1.5 aangeduide brandwegen,
- niet kappen van loofhoutsingels of heraanplant van loofhoutsingels bij herbebossingen.
- open houden van toegangswegen voor de brandweer.

Bijna geheel de gemeentelijke bosoppervlakte is momenteel bereikbaar voor de brandweer: op minimaal 100 m van een berijdbare weg (zand- of grindweg). Een vrije breedte van 3 m en een vrije hoogte van 4 m is noodzakelijk voor de doorgang van brandweer-wagens. Bij plaatsing van eventuele wegneembare afsluitpalen en slagbomen dient de brandweer over de sleutels te beschikken. Een geregelde controle van de toegankelijkheid is noodzakelijk. Indien noodzakelijk dienen kappingen en snoei uitgevoerd te worden.

Gezien geen nieuwe naaldhoutbestanden aangeplant worden en gezien de gedeeltelijke geleidelijke omvorming naar loofhout wordt het risico op bosbranden geringer.

5.1.6 Andere

Gevaarlijke bomen langsheen de wegen en in de randzones kunnen geveld worden, buiten de jaren waarin gekapt wordt.

Onderhoud wegen:

de boswegen worden onderhouden (vullen van gaten met kiezel of voorzien van een nieuwe laag hakselhout of kiezellaag) wanneer noodzakelijk.

Onderhoud grazige wegbermen:

de grazige wegbermen langs verharde wegen en grenzend aan de gemeentelijke en OCMW-bossen worden alleszins gemaaid met afvoer van het maaisel, cfr. het bermbesluit van 1984: een eerste maal vanaf 15 juni, een eventuele tweede maal vanaf 15 september. Gezien de geproduceerde geringe biomassa en de wegbermtypes die vermoedelijk behoren tot schrale wegbermtypes (heide-achtige wegbermtypes 30 tot 36 volgens de

typologie van Swaenepoel) voldoet één maaibeurt of één beurt om de twee jaren. Bij een langere tussenperiode dreigen de bermen mogelijk begroeid te raken met stuikopslag.

Sluikstorten worden onmiddellijk verwijderd.

5.2 Werken die de fysieke toestand van het bos wijzigen (art. 20 en art. 90 van het Bosdecreet)

5.2.1 Reliëf

Geen werken worden voorzien die het reliëf zouden wijzigen..

5.2.2 Wegenaanleg

Geen bijkomende wegemaanleg of verharding van bestaande wegen wordt voorzien.

5.2.3 Drainage

Geen nieuwe drainage (begreppeling) wordt voorzien. Enkel bestaande bevoeiings- en afwateringssystemen worden onderhouden.

5.2.4 Regime van de waterlopen

Het regime van de waterlopen wordt niet gewijzigd.

5.2.5 Ingrijpende bodembewerkingen

Geen ingrijpende bodembewerkingen worden uitgevoerd.

Bij aanplant kunnen de normale bodembewerkingen uitgevoerd worden.

5.2.6 Andere

Jaarlijks wordt een controle gedaan van de eventueel gevaarlijke bomen langs wegen.

Voor het publiek gevaarlijke bomen worden gekapt.

Eventuele vervreemdingen (art. 90) van gemeentelijke en OCMW-bossen) gebeuren niet zonder machtiging van de Vlaamse Regering.

Een eventuele ontbossing kan enkele gebeuren in "functie van werken van algemeen belang of in zones met bestemming woongebied of industriegebied of gelijkgestelde zones en in niet-vervallen verkavelingen, mits compensatie in natura of door storting van een bosbehoudsbijdrage"

Geen andere werkzaamheden worden voorzien.

5.3 Werken die het biologisch milieu van het bos wijzigen (art. 20 en art. 96 van het Bosdecreet)

5.3.1 Strooiseluitbating

Strooiseluitbating wordt niet toegestaan.

5.3.2 Bemesting

Bemesting wordt niet toegepast.

Bekalking kan gebeuren, indien de bosbodems zodanig degraderen / gedegradeerd zijn dat een duidelijk vitaliteitsverlies optreedt (pH lager dan 3,2 in de bovenste 10 cm bodem).

5.3.3 Flora

Geen specifieke werkzaamheden, die niet eerder (zoals maaien met afvoer van maaisel van wegbermen) vermeld werden, worden voorzien.

5.3.4 Fauna

Geen specifieke werkzaamheden, die niet eerder vermeld werden, worden voorzien.

5.4 Richtlijnen met betrekking tot de ecologische functie (art. 19 van het Bosdecreet)

Art. 19 stelt dat bij het beheer van openbare bossen steeds rekening dient gehouden te worden gehouden met de ecologische functie zoals vastgelegd in art. 18.

De uitvoering van de beheerrichtlijnen (zie hoofdstuk 4) leidt tot een ecologisch meer verantwoorde boomsamenstelling en bosstructuur in de gemeentelijke en OCMW-bossen van Peer.

Boomsamenstelling

- Daling van het aandeel naaldhout in stamtal en in oppervlakte
- Het enige populierenbestand zal vervangen worden door inheems loofhout.
- De toename van loofhout zal gebeuren door gebruik bij inheemse soorten van lokale (autochtone) herkomsten (Wintereik, Zomereik en Berk)
- Bij aanplanting loofhout: wordt, indien beschikbaar, autochtoon materiaal gebruikt.
- Planmatige bestrijding van exoten, met name van Amerikaanse vogelkers over grote oppervlaktes en terugdringen van de Amerikaanse eik (wordt geleidelijk gekapt bij dunningen en bij de voorziene zoomkap)

Bosverjonging

Zie eerder.

Behoud oude bomen

In de te verjongen bestanden worden minimaal 10 bomen (inbegrepen eventuele dode bomen) per hectare behouden om structuur-, landschappelijke en ecologische redenen. Voorgesteld wordt om deze oude bomen te groeperen en te markeren, zodat tijdens de exploitatie mee rekening kan gehouden worden. Individuele verspreid voorkomende bomen zijn moeilijker controleerbaar en lopen de kans als gevolg van vel- en sleepschade omgeduwd te worden. Indien voorkomend worden deze groepen behouden rond nestbomen.

Oude bomengroepen dienen regelmatig verspreid voor te komen over het bosgebied voor op een afstand die bereikbaar is voor dieren die afhankelijk zijn van dood hout en oude bomen. Als richtlijn (overgenomen uit Beheervisie voor de domeinbossen, andere openbare bossen en bossen gelegen in het VEN) wordt volgende gehanteerd:

- minstens 1 groep van 5 are in bestanden kleiner dan 2 ha,
- minstens 1 groep van 10 are in bestanden tussen 2 en 4 ha,
- naar verhouding een veelvoud van groepen van 10 are in bestanden groter dan 10 ha.

Om veiligheidsredenen wordt de nabijheid van openbare wegen of drukke boswegen vermeden. Het beheer beperkt zich tot blijvend niets doen.

Door een verhoging van de beoogde kapbaarheid wordt de gemiddelde leeftijd van de bomen verhoogd wat zeker de structuurrijkdom en biodiversiteit ten goede komt.

Behoud dood hout

De aanwezigheid van dood hout is een belangrijk element voor de biodiversiteit. Tenminste 10 dode staande bomen en oude (aftakelende) bomen per ha worden bewaard.

Naast het oud laten worden van bomengroepen (zie hierboven) dienen volgende maatregelen genomen te worden:

- laten staan van beschadigde en doodgebliksemde bomen;
- bij catastrofes (windval, brand) en aantastingen (eikensterfte) niet alle getroffen bomen verwijderen;
- toepassen van een variabele selectieve hoogdunning: wegwijnende bomen die geen concurrent zijn van mogelijke toekomstbomen worden niet verwijderd;
- snoeihout en kroonhout bij gevelde bomen wordt niet verwijderd.

Randbeheer

In totaal heeft de behandelde bosoppervlakte een externe (bos)rand van 43.020 m. Over 7.640 m grenzen de gemeentelijke en OCMW-bossen aan andere particuliere of bossen van de diverse kerkfabrieken. Het aangrenzend bodemgebruik is dus over het algemeen agrarisch.

In de gemeentelijke en OCMW-complexen komen daarbij nog 48.000 m interne bos(bestands)randen voor.

Specifieke maatregelen naar een randbeheer van boszomen en -mantels worden niet voorzien in de de gemeentelijke en OCMW-bossen, vallend onder dit beheerplan, met uitzondering van bestandsranden met heidevegetaties in Broekheide.

Bestandsranden met heide vegetaties kunnen volgens korte cycli (6 tot 12 jaar) gekapt worden. Hierop ontwikkeld zich, afhankelijk van de voedselrijkdom en de ouderdom van de bebossing, een heidevegetatie of tijdelijk een ruigtevegetatie, die min of meer snel als hakhout dichtgroeit. Door het gefaseerd uitvoeren van dit randbeheer (samen met de dunningswerkzaamheden) kan het ontbreken van een permanente zoomvegetatie opvangen. Het naast elkaar voorkomen van diverse heide- en hakhoutstadia geeft aanleiding tot het voortdurend voorkomen van voldoende heide en ruigtekruiden, die vooral voor de insectenfauna van belang zijn. Bosranden zijn eveneens van groot belang voor vogels, zoals de nachtzwaluw.

De aanleg en/of spontane ontwikkeling van zoom- mantelvegetaties op aangrenzende landbouwpercelen kan onderzocht worden, maar valt buiten de huidige bosoppervlakten waarvoor dit beheerplan opgemaakt wordt.

Bij (her)bebossing van de percelen dient rekening gehouden te worden met randbeheer: aanleg van een bosmantel (struikrand) en het open houden van een boszoom (kruidvegetatie).

Behoud open plaatsen, inbegrepen vennen en vijvers en het behoud van open plaatsen (met heidebegroeiingen)

Open plaatsen dienen voorhanden te blijven. Deze doen zich voor ten gevolge van windval of het gedeeltelijke mislukken van aanplantingen. Deze plaatsen vervullen een belangrijke rol voor meerdere diersoorten. Het behoud of de creatie van lichtrijke plaatsen kan de diversiteit in bossen gevoelig doen stijgen. Best worden zachte overgangen tussen grazige vegetaties en hooghoutbestanden gecreëerd.

Regelmatig voorkomende open plekken spelen een belangrijke rol als wildweide.

Dit open-plaatsenbeheer dient op gepaste tijdstippen te worden extern geëvalueerd. Open plaatsen die zullen ontstaan ten gevolge van windval zullen niet herbebest worden indien een spontane verjonging voordoet met inheemse soorten, Grove den inbegrepen.

Streefcijfer: tussen 5 à 15 % van de bestandsoppervlakte.

Venherstel

In een zone van 20 m rond de 2 vennen, gelegen op de Breeuwerheide en Laarderheide, wordt het bos zeer ijl gezet.

Grafheuvels

In een zone van 10 m rond de 5 grafheuvels, gelegen op Molhemmervrijstraat 5, wordt het bos zeer ijl gezet. Deze zone rondom de grafheuvels wordt om de 3 jaren gemaaid, teneinde een heide(zoom)-vegetatie te bekomen. Dit om de visuele en landschappelijke aspecten te verhogen.

Vrijwaren van nestbomen, holle bomen en andere nestplaatsen bij dunningen

Bij het uitvoeren van de dunningen moet er gelet worden dat de nestbomen en ook holle bomen behouden blijven. In het geval het gaat om verstoringsgevoelige vogelsoorten dient ook omgeving van de nestbomen onaangeroerd te blijven.

Dit geldt tevens in geval van het voorkomen van vossenburchten of nestplaatsen van andere weinig voorkomende dieren.

Specifiek soortbeheer

Er worden geen bosbouwkundige maatregelen voorzien in het kader van een specifiek soortbeheer.

5.5 Richtlijnen met betrekking tot de sociale functie en recreatieve functie (art. 10 van het Bosdecreet)

5.5.1 Toegankelijkheid

De sociale en educatieve functie van het bos bestaat onder meer in de toegankelijkheid van het bos voor het publiek met het oog op recreatie.

Alle bossen zijn voor het publiek (voetgangers) toegankelijk op de boswegen (= alle wegen of gedeelten van wegen gelegen in het bos, met uitzondering van de openbare wegen die ingericht zijn voor het gewone, gemotoriseerde verkeer en die in hoofdzaak bestemd zijn als doorgangsweg, art. 2, 9.), tenzij deze blijvend of tijdelijk, geheel of gedeeltelijk in verweer gesteld worden of een bijzondere functie hebben verkregen. Onder publiek wordt verstaan: voetgangers of met voetgangers gelijkgesteld: rolstoelgebruikers en fietsers jonger dan 9 jaar (art. 4, 22).

In de bossen en op de boswegen is geen gemotoriseerd verkeer (motorvoertuig: elk voertuig uitgerust met een motor) toegelaten, behalve voor technische redenen, zoals onderhoud, exploitatie, beheer, bewaking en veiligheid (Bosdecreet art. 14).

De aan de bospercelen aangrenzende wegen zijn te beschouwen als doorgangswegen (ingericht voor het gewone, gemotoriseerde verkeer en dus geen boswegen). De wegverkeerscode is hier van toepassing.

Bosgebruikers die het wegennet mogen verlaten zonder bijzondere machtiging:

- Houtexploitanten: voorzover de exploitatie-activiteiten dit noodzakelijk maken;
- Jagers, jachtwachters of drijvers: te voet;
- Wandelaars onder begeleiding van natuurgidsen;
- Min 18-jarigen en hun begeleiders: in de speelzones indien in het toegankelijkheidsreglement en -plan opgenomen;
- Andere mits toestemming van de eigenaars:
 - wetenschappelijke onderzoekers,
 - min 18-jarigen en hun begeleiders in andere zones.

Sportieve manifestaties: bij voorkeur onder de koepel van de sportfederaties die een globale machtiging van het bosbeheer kunnen bekomen, rekening houdend met een sperperiode van 1 april tot 31 juli.

De beheerder van het bos is verantwoordelijk voor een goed onderhouden wegennet. Deze verantwoordelijkheid kan beperkt worden door het publiek zo goed mogelijk te informeren over de normale risico's van een bosbezoek.

Het toegankelijkheidsreglement openbare bossen eigendom van de stad Peer is te vinden in bijlage 5.5.1.

1 Plan wegennet - opengestelde boswegen

De bestaande wegen langsheen de bospercelen kunnen beschouwd worden als openbare wegen, die ingericht zijn voor het gewone, gemotoriseerde verkeer en die in hoofdzaak bestemd zijn als doorgangsweg.

De eerder vernoemde opengestelde boswegen (wandelwegen en looppiste) zijn te vinden in het bijgevoegd toegankelijkheidsplan.

2 Gebruik - aanduiding speelzones

Speelzones werden voorzien in de gemeentelijke bossen vallend onder dit bosbeheerplan:

- deel van de Broekheide en Laarderheide in Grote Brogel
- Aan de Vreenen in Peer
- Kolisheide in Kleine Brogel

In de OCMW-bossen werden geen speelzones voorzien, met uitzondering van Straatveld in Kleine Brogel.

Verder werd het bos Kloosterhoef (bos van het kerkfabriek) in Peer aangeduid als speelzone.

5.5.2 Recreatieve infrastructuur

In de bossen (kadastrale percelen of gedeelten hiervan) vallend onder dit bosbeheerplan komt geen recreatieve infrastructuur voor, met uitzondering van 4 fit-o-meters en een aantal schuilplaatsen voor de bosgebruikers.

5.5.3 Specifieke maatregelen ter bescherming van flora, fauna, bosverjonging m.b.t. de bosrecreatie

Geen specifieke maatregelen ter bescherming van flora, fauna, bosverjonging m.b.t. de bosrecreatie dient te worden uitgevoerd.

5.5.4 Richtlijnen m.b.t. de jacht

Deze richtlijnen zijn vervat in de jachtverpachting.

5.5.5 Andere (o.a. het gebruik van prikkeldraad art. 97 van het Bosdecreet)

In openbare bossen is het volgens art. 97 §1 zonder machtiging van het bosbeheer en zonder toestemming van de eigenaar verboden:

- strooisel te verwijderen;
- dood hout te verwijderen, tenzij het behoort tot een partij verkochte bomen;
- knoppen, scheuten, twijgen, bloeiwijzen, kegels, vruchten, zaden te verzamelen en te verwijderen;
- bomen op te snoeien tenzij opgenomen in een goedgekeurd beheerplan;
- keten, loodsen en andere constructies en verblijfgelegenheden op te richten en tenten en woonwagens te plaatsen, tenzij voor het beheer, de bewaking en de veiligheid en het welzijn die op rechtmatige wijze in het bos aanwezig zijn;
- reclame te maken;
- rust van het bos en van de bezoekers te verstoren;
- afval achter te laten, buiten de verzamelplaatsen, met uitzondering van houtafval en boomschors;
- dieren te houden binnen omheiningen;
- bomen te beschadigen, planten weg te nemen, uit te rukken of af te snijden;
- onverschillig welk voorwerp dat tot de uitrusting van het bos behoort te vernielen, beschadigen, verplaatsen;
- prikkeldraad aan te brengen en/of in stand te houden, tenzij anders voorzien in het beheerplan.

In uitvoering van dit artikel wordt in dit bosbeheerplan geen machtingen voorzien.
Geen andere, nog niet vernoemde, maatregel wordt voorgesteld door de stad en het OCMW voor uitvoering.

Er wordt op toegezien dat ook de andere bosgebruikers zich houden aan de vernoemde verbodsbepalingen.

5.6 Richtlijnen met betrekking tot de milieubeschermdende functie

Bossen kunnen een belangrijke beschermende functie hebben:

- in waterwingebieden zijn bossen belangrijke infiltratiezones. Op deze manier beschermen ze zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het grondwater;
- in erosiegevoelige zones, zoals op hellingen of in duingebieden, kunnen bossen grondverschuivingen of zandverstuivingen verhinderen;
- in de omgeving van milieubelastende industrieën vormen bossen een scherm tussen bedrijf en omliggende woningen.

Opdat ze deze functie ook op lange termijn kunnen blijven vervullen, kunnen bossen een bijzondere bescherming krijgen door ze van ambtswege aan te duiden als 'milieubeschermdende bossen'.

Bossen die omwille van hun ligging of in samenstelling een uitgesproken rol vervullen onder meer voor de bescherming van waterwingebieden, erosiebestrijding, regulering van het debiet van waterlopen, de klimaatregeling, of zones afschermen die het leefmilieu belasten kunnen als milieubeschermd bos erkend worden (art. 16 van het Bosdecreet).

In de stad Peer worden (voorlopig) geen bossen voorgesteld voor aanwijzing als milieubeschermd bos.

5.7 Richtlijnen met betrekking tot de wetenschappelijke functie

" \ 2

De wetenschappelijke functie kan het best vervuld worden door het blijvend opvolgen van het voorkomen van (zeldzame) planten- en diersoorten.

In de stad Peer werden tot nog toe geen bossen voorgesteld voor aanwijzing als bosreservaat.

6 OPENBAARHEID VAN HET BEHEERPLAN

Het beheerplan van een openbaar bos is volgens art. 43 § 5 van het Bosdecreet een openbaar document en kan op verzoek kosteloos worden ingezien.

7 KOSTEN EN OPBRENGSTEN BIJ UITVOERING BEHEERPLANNEN

7.1 KOSTEN

7.1.1 Exotenbeheer

- Amerikaanse vogelkers

Bij de bestrijding van Amerikaanse vogelkers werd uitgegaan van een maximale kost van 40.000 BEF / ha (1.000 € / ha) bij een 100 % bedekking van de struiklaag die voor 100 % bestaat uit Amerikaanse vogelkers. Afhangend van de bedekking door Amerikaanse vogelkers wordt een evenredig bedrag voorzien, met een minimale kost van 2.000 BEF / ha (50 € / ha).

Ook voor bestanden met een (bijna) volledige bedekking door een boomlaag bestaande uit Amerikaanse vogelkers werd een kostprijs gehanteerd van 40.000 BEF / ha (1.000 € / ha). Indien Amerikaanse vogelkers enkel in de kruidlaag voorkomt, werd een minimale kostprijs gehanteerd van 2.000 BEF / ha (50 € / ha).

Gerekend wordt op een totale oppervlakte van 883 ha waar Amerikaanse vogelkers dient bestreden te worden met een gemiddelde struikbedekking van 8 % door Amerikaanse vogelkers.

Bij de planning werd een verdeling van de kosten over 5 jaar beoogd.

Het geheel bij uitbesteding door derden kan geraamd worden op 4,4 miljoen BEF of 109.000 €

De gemiddelde kostprijs per ha bedraagt 5.000 BEF of 124 €.

Het aantal mandagen voor de bestrijding van Amerikaanse vogelkers kan geraamd worden op 1.000 mandagen of 5 manjaren.

Details zie ook bijlage 7.

Tabel 7.1 Raming kostprijs bestrijding en nazorg Amerikaanse vogelkers

Periode	Bestanden	Kostprijs in BEF	Kostprijs in €
2002-2003			
2003-2004			
2005-2006			
2006-2007			
2007-2008			
Totaal			

- Amerikaanse eik

De bestrijding van Amerikaanse eik gebeurt door een selectieve kap (dunning) ten voordele van de inheemse boomsoorten. Gezien deze plaats vindt tijdens de normale dunningen zijn hier geen extra middelen te voorzien.

7.1.2 Open plaatsen beheer

Het creëren van open plaatsen door (eind)kap van de begroeiing gebeurt kosteloos. De opbrengsten zijn te vinden in de tabel Opbrengsten door eindkap.

Het behoud (onderhoud) dient periodiek te gebeuren met een terugkeerfrequentie van 5 jaar.

7.1.3 Onderhoud wegenet, inbegrepen wegbermen en randzones

Frezen

....

Maaien

....

7.1.4 Aanbreng en onderhoud bebording

De bebording cfr. Bosdecreet en uitvoeringsbesluiten op de toegankelijkheid wordt uitgevoerd door het gemeentelijk personeel.

De signalisatie wordt geleverd door Bos en Groen.

...

7.1.5 Aanbreng van infoborden, zitbanken e.d.

...

7.1.6 Toezicht

...

7.2 OPBRENGSTEN

Verkoop van hout vrijkomend van dunningen

....

LITERATUUR

AEOLUS, 2001, Onderzoek naar de opbouw van een duurzame populatie Nachtzwaluw in de provincie Limburg, Eindrapport 77 pp. met kaarten, Afdeling Natuur Limburg.

AMINAL, 1993: Lange termijn Bosbouwplanning, deel 1. Onderzoek in opdracht van AMINAL, Bestuur Natuurbehoud en -ontwikkeling.

AMINAL, 1997, MINA-PLAN 2, Het Vlaamse milieubeleidsplan 1997-2000, 256 pp.

AMINAL, Afdeling Bos en Groen, 1990: Bosdecreet. Een nieuw bosbeleid voor Vlaanderen.

AMINAL, Afdeling Bos en Groen, 1999: Bosdecreet. Gecoördineerde versie, 26 augustus 1999.

ANTROP ., VAN DAMME S., 1995, Landschapszorg in Vlaanderen. Onderzoek naar criteria en wenselijkheden voor een ruimtelijk beleid met betrekking tot cultuurhistorische en esthetische waarden van de landschappen in Vlaanderen, R.U.G. Gent.

APTROOT A., VAN HERK K., 2001, Veranderingen in de korstmosflora van de Nederlandse heiden en stuifzanden De Levende Natuur, 102, juli 2001, p. 150-155.

BAEYENS L., 1974-1977, Bodemkaart van België, Kaartbladen 47E Peer, 62E Houthalen en 63 W Gestel en Verklarende tekst bij de kaartbladen, Centrum voor Bodemkartering.

BAUWENS D., CLAUS K., 1996, Verspreiding van amfibieën en reptielen in Vlaanderen, De Wielewaal Natuurvereniging vzw. Turnhout, 192 pp.

BERTEN R., 1980, Natuur & Flora in Limburg, 235 pp.

BERTEN R., 1993, Limburgse plantenatas (Pteridofyten en Spermatofyten), Lisec, Likona, 4 delen.

BERTEN R., DE RIDDER F., 1998, De flora in loofbossen in Limburg, Likona, 20 pp.

BOS EN GROEN, 2000, Beheersvisie voor de domeinbossen, andere openbare bossen en bossen gelegen in het VEN, 81 pp.

BRINK F. A., 1992, Ecologische atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa, IBN.

BURNY J., 1999, Bijdrage tot de historische ecologie van de Limburgse Kempen (1910-1950).

COSYNS E., LETEN M., HERMY M., TRIEST L., 1994, Naar een flora-statistiek voor Vlaanderen: een nuttig instrument voor het natuurbehoud, Een statistiek van de wilde flora van Vlaanderen, VUB in opdracht van het Instituut voor Natuurbehoud.

CRIEL D. (red.), 1994, Rode lijst van zoogdieren in Vlaanderen, Aminoal, 79 pp.

DE BLUST G., 2000, Limburgse heidegebieden in Vlaamse en Europese context, studiedag "Toekomst voor de heide in Limburg ?", 3 pp.

DE KEERSMAEKER L., MUYS B., 1995, De kruidvegetatie van populierenbossen, Vlaamse Bosbouwvereniging, Groene band nr. 95, 28 pp.

DE KNIJF G., ANSELING A., 1996, Een gedocumenteerde Rode lijst van de libellen van Vlaanderen, Instituut voor Natuurbehoud i.s.m. de Libellenwerkgroep Gomphus

DE LANGHE J.E. e.a., 1988, Flora van België, het Groothertogdom Luxemburg, Noord-Frankrijk en de aangrenzende gebieden (Pteridofyten en Spermatofyten), Meise, Patrimonium van de Nationale Plantentuin van België.

DEVILLERS P. e.a., 1988, Atlas van de Belgische broedvogels, Brussel, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen.

DRAYE A.M., 1998, Buurtwegen juridisch, een brochure voor gemeentebesturen en gebruikers, Koning Boudewijnstichting.

DUFRANE F., 1985, Bos en heide in Limburg, AROL - Dienst Bos- en Groenbeheer, 88 pp. + bijlagen.

DURWAEL L, ROELANDT B, DE KEERSMAEKER L, LUST N, 2000, Beschrijving van de natuurtypen in Vlaanderen: Bossen, 121 pp.

ECONNECTION, 1999, Beheersplan Arboretum Wijchmaal

EUROSENSE BELFOTOP N.V., 1987, Boskartering van het Vlaams Gewest, stad Peer, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, AROL, Bestuur Landinrichting Waters en Bossen.

GABRIËLS J., 1985, Atlas van de Broedvogels in Limburg, BNVR vzw i.s.m. Lisec.

GABRIËLS J., MEULEMAN B., 1992, Natuurbehoud en avifauna in beekvalleien, Vlaamse Bosbouwvereniging, Groene Band, nr 86, 20 pp.

GABRIËLS J., STEVENS J., VAN SANDEN P., 1994, Broedvogelatlas van Limburg, Likona, provincie Limburg.

HERMY M., 198, Bomen alleen maken het bos niet. Bosgemeenschappen in Vlaanderen, Natuurreservaten, 7de jaargang, nr. 3, p. 68-77.

HERMY M. (red.), 1989, Natuurbeheer, Stichting Leefmilieu, Natuurreservaten en Instituut voor Natuurbehoud, 224 pp.

HOFKENS E., ROOSENS I., 2001, Nieuwe impulsen voor de landschapszorg, De Landschapsatlas baken voor een verruimd beleid), Afdeling Monumenten en Landschappen, 2001

IMAG, Tijdnormen voor aanleg en onderhoud van groenvoorzieningen c.a., Instituut voor Mechanisatie, arbeid en Gebouwen.

INSTITUUT VOOR NATUURBEHOUD, 1999, Natuurrapport, toestand van de natuur in Vlaanderen: cijfers voor het beleid, 250 p. + kaarten.

JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE EN MILIEUBESCHERMING, 1986, Zoogdieren-Inventarisatie van Vlaanderen (1976-85), 116 pp.

KONGS T., LUST N., 1998, Bosbouwkundige en ecologische waarde van spontane ingroei in populierenaanplantingen en de mogelijkheid tot indirecte omvorming van deze aanplanten, Vereniging voor Bos in Vlaanderen, Groene band nr 106, 20 pp.

MAES D., Dagvlinders in het bos.

MAES D., DANIËLS D., 1993, Voorlopige Atlas van de Vlaamse Dagvlinders, vzw JNM, Euglena.

MAES D., DANIËLS D., 1993, Dagvlinders in Limburg: vroeger en nu, Jaarboek 1993, LIKONA, p. 32-39.

MAES D., VAN DYCK H., 1996, Een gedocumenteerde Rode lijst van de dagvlinders van Vlaanderen, Instituut voor Natuurbehoud i.s.m. De Vlaamse Vlinderwerkgroep vzw, 154 pp.

MAES D., VAN DYCK H., 1999, Dagvlinders in Vlaanderen: ecologie, verspreiding en behoud, Stichting Leefmilieu vzw/KBC, i.s.m. het Instituut voor Natuurbehoud en de Vlaamse Vlinderwerkgroep vzw, 480 pp.

MARTENS N., 1991, Honderd jaar Houtvesterij Bree 1891 - 1991

MICHIELS N., ANSELIN A., GOFFART P., VAN MIERLO M., 1986, Voorlopige Verspreidingsatlas Libellen, 30 pp.

MINA-RAAD, 1998, Ontwerpadvies Criteria voor duurzaam bosbeheer, Publieke consultatie.

MUYS B., MADDELEIN D., 1993, De Amerikaanse vogelkers: van troefkaart tot bospest, Groene Band 91, 23 p., 1993.

NAUTS R., ?, De grafheuvels van Peer, een leerrijk bezoek..., VVV Peer, brochure.

PAELINCKX, D., HERMANS P., Biologische waarderingskaart van België, Verklarende tekst bij de Kaartbladen 17, 18, 25 en 26, Instituut voor Natuurbehoud, i.s.m. Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie

PROVINCIE LIMBURG, 1999, Het Milieubeleidsplan Limburg 1999-2003, 143 pp.

REGIONAAL LANDSCHAP KEMPEN EN MAASLAND, 1995, GNOP Stad Peer

RIJKSINSTITUUT VOOR NATUURBEHEER, 1979, Natuurbeheer in Nederland, Levensgemeenschappen, Pudoc, Wageningen, 392 pp.

SCHREIBER R., et al, 1989, Toekomst voor Vogels, Standaard uitgeverij.

SCHOPS I., 1999, Amfibieën en reptielen in Limburg, verspreiding, bescherming en herkenning, Likona, Bestendige Deputatie Limburg, 202 pp.

SIEBEL, H., PIEK H., 2001, Veranderende inzichten over begrazing bij natuurbeheersers, Vakblad Natuurbeheer, 40, april 2001, p. 45-48.

STIEPERAERE H., FRANSEN K., 1982, Standaardlijst van de Belgische vaatplanten, met aanduiding van hun zeldzaamheid en socio-oecologische groep, Dumortiera 22, 40 pp.

TACK, G, VAN DEN BREMPT P., HERMY M., 1993, Bossen van Vlaanderen, Een historische ecologie, KB, Stichting Leefmilieu, 320 pp.

VAN DEN BERGE K., 1994, Natuurgerichte bosbouw en faunabeheer, Groene Band 94, Vlaamse Bosbouwvereniging.

VAN ELEGEM B., 1997, De avifauna van het bos in Vlaanderen, factoren die de bosvogelpopulatie beïnvloeden en beheersmaatregelen ter bevordering van de vogelrijkdom, Groene Band 102, 41 pp., Vlaamse Bosbouwvereniging.

VAN DEN MEERSSCHAUT D., Integrale bestrijding van Amerikaanse vogelkers, 5 p., Laboratorium voor Bosbouw, RUG

VAN OVERSTRAETEN J., GERITS J., 1985, Gids voor Vlaanderen, Toeristische en cultuurhistorische encyclopedie van de Vlaamse gemeenten, Peer, VTB

VAN ROMPAEY E., DELVOSALLE L., 1978, Atlas van de Belgische en Luxemburgse flora, Pteridofyten en Spermatofyten, Nationale Plantentuin België, 2de uitgave.

VAN SLYCKEN J., Kursus bosbouwpraktijk, deel 4b: Populierenteelt, Vlaamse Bosbouwvereniging, Gontrode.

VAN SLYCKEN J., 1992, Bosbouw in vallei-ecosystemen, Vlaamse Bosbouwvereniging, Groene Band, nr. 87, 28 pp.

VAN VESSEM J., KUIJKEN E., 1986, Overzicht van de voorgestelde speciale beschermingszones in Vlaanderen voor het behoud van de vogelstand, Instituut voor Natuurbehoud, 94 pp.

VERA F.W.M., 2001, Een parklandschap in plaats van een gesloten bos, Vakblad Natuurbeheer, 40, april 2001, p. 52-52

VERBEKE W., 1998, Bosbouwbekwaamheid 1998-99, Vegetatiekunde 1 : Bos-, struweel- en zoomgemeenschappen, Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal, 35 pp.

VERBEKE W., 1999, Bosbouwbekwaamheid 1998-99, Vegetatiekunde 2 : Vlaamse vegetaties behalve bossen, struwelen en zomen, Educatief Bosbouwcentrum Groenendaal, 21 pp.

VERBRUGGEN A. (red), 1994, Leren om te keren, Milieu- en natuurrapport Vlaanderen, Vlaamse Milieumaatschappij, 823 pp.

VERLINDE R., 1996, Over muizen en bossen, Vlaamse Bosbouwvereniging, Groene Band, nr. 99, 33 pp.

VERSTEYNEN A., 1977, Bosbouwkundige valorisatie van geïrrigeerde zandgronden bezet met populieren, 48 pp. + kaarten.

VERSTRAETEN F., 1994, De dagvlinders van Limburg, De Koerier Stichting Limburgs Landschap, nr. 4/94, p. 14-20.

VERSTRAETEN F., 1996, Libellen in Limburg, De Koerier Stichting Limburgs Landschap, nr. 4/96, p. 27-33.

WEEDA E.J. e.a., 1985-1994, Nederlandse oecologische flora, wilde planten en hun relaties, 5 delen.

WESTHOFF V., DEN HELD A.J., 1975, Plantengemeenschappen in Nederland, B.V.W.J. Thieme & Cie, Zutphen.

WWF - World Life Found for Nature, 2001, Lokale besturen kunnen het verschil maken!, De rol van lokale besturen bij het promoten van een verantwoord bosbeheer, brochure

BEHEERPLAN

Gemeentelijke en OCMW-bossen

STAD PEER

BIJLAGEN

Bijlage 1.5: Aanduiding Habitatrictlijengebieden met te beschermen habitats

(5,9 ha gemeentelijke bossen gelegen in habitatgebied)

<p>AANDUIDING HABITATGEBIED "Vallei- en brongebieden van de Zwarte Beek, Bolisserbeek en Dommel met heide en vengebieden" OMWILLE VAN HET VOORKOMEN VAN VOLGENDE HABITATS:</p>
2310 Psammofiele heide met <i>Calluna</i> - en <i>Genista</i> -soorten
2330 Open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen
3110 Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten met amfibische vegetatie: <i>Lobelia</i> , <i>Littorellia</i> en <i>Isoëtes</i>
3130 Oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met <i>Littorella</i> - of <i>Isoëtes</i> -vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevallen oevers (<i>Nanocyperetalia</i>)
4010 Noord-Atlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>
4030 Droge heide (alle subtypen)
6230 Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems
6430 Voedselrijke ruigten
7140 Overgangs- en trilveen
7150 Slenken in veengronden (<i>Rhynchosporion</i>)
9190 Oude zuurminnende bossen met <i>Quercus robur</i> op zandvlakten
91E0* Alluviale bossen met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>);
<p>OMWILLE VAN VOLGENDE SOORTEN</p>
1042 <i>Leucorrhinia pectoralis</i> (Gevlekte witsnuitlibel)
1096 <i>Lampetra planeri</i> (Beekprik)
1160 <i>Triturus cristatus</i> (Kamsalamander)

Bijlage 3.1: Overzicht van de criteria voor duurzaam bosbeheer

Duurzaamheidscriteria 'het waarborgen van de socio-culturele functies'

1. Naleving van de wettelijke instrumenten en regelingen
2. Uitbouw van scholings-, gezondheids- en veiligheidsvoorzieningen
3. Aandacht voor recreatieve en cultuurhistorische elementen

Duurzaamheidscriteria 'het waarborgen van de productie- en economische functies'

4. Behoud van het bos en van de standplaatskwaliteit
5. Aandacht voor rendabiliteit en inkomstendiversificatie
6. Voorkeur voor natuurlijke verjonging
7. Voorkeur voor kleinschalige kappingen
8. Verantwoorde bosbeheers- en exploitatievormen
9. Voorkeur voor lange bedrijfstijden
10. Beheer van niet-houtige bosproducten

Duurzaamheidscriteria 'het behoud en de bescherming van het milieu'

11. Zorgplicht voor het milieu
12. Voorkeur voor een gesloten mineralenkringloop
13. Tegengaan van verontreiniging
14. Voorkeur voor biologische en milieuvriendelijke bestrijdingsmethoden
15. Tegengaan van verdroging

Duurzaamheidscriteria 'het behoud en de bevordering van biodiversiteit'

16. Behoud en bescherming van waardevolle soorten en biotopen
 17. Ontwikkeling van waardevolle biotopen
 18. Voorkeur voor inheemse en standplaatsgeschikte boomsoorten
 19. Stimuleren van structuur- en soortenrijkdom
-
20. Aandacht voor dood hout en oude bomen
-

Bijlage 2.3.2. Opbrengsten en diensten

Afgeleverde producten gemeentelijke en OCMW-bossen
van 1984 tot 1989 in BEF en Euro

DIENSTJAAR	VERKOOPPRIJS		VERKOOPPRIJS	
	BEF	€	BEF	€
1982			59.000	1.463
1983			220.000	5.454
1984	1.210.500	30.007	204.000	5.057
1985	1.448.300	35.902	265.000	6.569
1986	0	0	124.000	3.074
1987	1.510.680	37.449	77.000	1.909
1988	1.241.700	30.781		
1989	1.760.000	43.629		

Bron: gegevens 1984-1989: Werkboek Boswachterij en bedrijfsregelingen
(bedragen zoals goedgekeurd door de Bestendige Deputatie)

Afgeleverde producten gemeentelijke bossen
van 1990 tot 2002 in m³, BEF en Euro

DIENSTJAAR	STUKS	m ³	VERKOOPPRIJS	
			BEF	€
1990	8.340	2.136	1.355.950	33.613
1991	8.573	492	137.200	3.401
1992	16.296	3.140	2.130.000	52.801
1993	6.784	1.570	1.048.900	26.002
1994	806	104	34.155	847
1996	10.201	2.365	1.420.000	35.201
1997	3.813	1.221	672.295	16.666
1998	12.473	2.501	1.050.500	26.041
1999	2.341	721	351.848	8.722
2000	2.222	801	490.000	12.147
2001	3.758	549	260.776	6.464
2002	4.188	1.529	915.001	22.682
Eindtotaal	81.066	17.738	9.866.625	244.587
Gemiddel- de/jaar	6.756	1.478	822.219	20.382

Bron: gegevens 1990-2002: Stad Peer

Bijlage ARBORETUM

(teksten overgenomen van

ECONNECTION, 1999, Algemene tekst Arboreta en Beheersplan Arboretum Wijchmaal

Algemeen

Arboreta hebben de grote verdienste de kennis over uitheemse boomsoorten en hun cultuurmogelijkheden te hebben verruimd en verspreid. Desalniettemin blijven de resultaten die van de proefnemingen werden gehaald gering, onder meer doordat een periode van een halve eeuw onvoldoende is om sluitende uitspraken te doen over de toepassingsmogelijkheden van een soort in een economisch georiënteerd bosbeheer. Er zijn immers zo vele factoren en omstandigheden die de groei beïnvloeden, waardoor ruimere toepassingsmogelijkheden alsnog noodgedwongen uitbleven. Hierdoor taande geleidelijk de interesse voor het bosbouwkundig onderzoek en brokkelde ook de aandacht voor de arboreta af. Na de regionalisering bleven investeringen in de collecties uit en de arboreta raakten op korte termijn verwaarloosd.

Thans wordt geprobeerd de restanten van de bomenverzamelingen die binnen een bosbouwkundige context zijn ontstaan een nieuwe functie mee te geven. In 1998 werd daarom gestart met een inventarisatie van de resterende soorten en bestanden in eigendom of beheer van de Vlaamse gemeenschap meer bepaald van de arboreta te Groenendaal (Vlaams-Brabant), Heverlee (Vlaams-Brabant), Koekelare (West-Vlaanderen) en Wijchmaal (Limburg). Het belangrijkste doel is na te gaan welke waarde dergelijke bosbestanden hebben en hoe een functieheroriëntatie kan plaatsvinden die een maatschappelijk draagvlak heeft.

In alle arboreta stelt de beperkte oppervlakte van de bestanden een ernstig probleem voor het behoud van een ruime collectie. De percelen zijn soms zodanig klein (vaak maar een tiental aren) dat slechts een beperkt aantal bomen - vaak niet meer dan 2 of 3 of zoals in Wijchmaal, soms ook maar 1 per perceel kan behouden worden. Bij de planning van heraanplantingen moet rekening worden gehouden met de lichtsituatie en dient de keuze van de boomsoort afgestemd te worden op de lichtomstandigheden ofwel moeten de omstandigheden worden aangepast door in te grijpen in de aangrenzende bestanden.

De analyse van de soortsaamenstelling per arboretum en voor het geheel van de vier arboreta levert een aantal van 309 soorten, ondersoorten, (cultuur)variëteiten en hybriden op.

Met 283 verschillende boomsoorten en -variëteiten en een oppervlakte van 13,5 ha heeft het arboretum van Groenendaal een grote voorsprong op het vlak van de soortenrijkdom. Op enkele soorten/geslachten na, geven ze een haast compleet overzicht van alle voor de bosbouw belangrijke boomsoorten, althans van diegene die thuishoren in het noordelijk halfmond. Bovendien is de collectie nog vrij intact, wat betekent dat nog een groot deel van de oorspronkelijk aangeplante soorten in het arboretum aanwezig is. Deze kwalitatief hoogstaande collectie staat in schril contrast met het bosarboretum van Wijchmaal dat zwak

is uitgebouwd en waar ondertussen tal van boomsoorten verloren zijn gegaan (momenteel 43 soorten en ondersoorten, 2 cultuurvariëteiten).

De collectie van Wijchmaal is sterk gedegradieerd en bezit maar weinig bijzondere waarden in vergelijking met de andere collecties. Het heeft daarom weinig zin om de toekomstige ontwikkeling op te hangen aan de oorspronkelijke collectie. Van de functie van bosarboretum wordt geheel afgestapt en er vindt een omvorming plaats naar een natuurrecreatief en -educatief bos met een hoge belevingswaarde. De soortenverscheidenheid blijft weliswaar behouden en wordt in zekere mate hersteld maar dan wel ten behoeve van de nieuwe bosfunctie. Voor de andere bosarboreta dringt zich eveneens een herbestemming op maar ze kunnen hun oorspronkelijk karakter grotendeels behouden.

Voor alle arboreta geldt dat een educatieve uitbouw prioritair wordt gesteld zonder daarbij afbreuk te doen aan de didactische en wetenschappelijke waarde van de collecties. Worden voorgesteld als belangrijkste opties voor het arboretum van Wijchmaal:

- bos als landschapsonderdeel en -eenheid;
- open bos- of parkkarakter beklemtonen in aanvulling op andere open landschapswaarden (o.a. heide);
- diverse aspecten van bosbeleving met klemtoon op belevingswaarde ("verbazing" en "ontdekking" zijn de centrale elementen);
- aansluiting op de recreatieve infrastructuur van het Regionaal Landschap.

Bijlage ARBORETUM (vervolg)

4. Doelstellingen

Niettegenstaande het arboretum van Wijchmaal in oppervlakte iets groter is dan het arboretum van Heverlee, is de collectie duidelijk minder uitgebreid. Een belangrijke oppervlakte wordt ingenomen door vrij algemene boomsoorten als Amerikaanse eik (*Quercus rubra*), Corsicaanse den (*Pinus nigra ssp. laricio*) en Douglasspar (*Pseudotsuga menziesii*). Er is ook een duidelijk overwicht van naaldboomsoorten. Het arboretum is in zijn geheel niet alsdusdanig herkenbaar doordat het in twee delen is opgesplitst en eerder verdoken in het bos ligt.

Enkel in het noordelijk deel is de collectie enigszins uitgebreid. De collectie steunt echter op zeer kleine percelen van hooguit een tiental aren die slechts een klein stamtal kunnen herbergen. Het tweede gedeelte bezit hooguit zes collectiesoorten.

De collectie is jarenlang verwaarloosd, waardoor een aantal soorten inmiddels is verdwenen, terwijl andere wegwijnen of slecht groeien. De soortvariatie is hierdoor verder teruggelopen. In het gehele arboretum treedt in wisselende mate de Amerikaanse eik naar voor, hetgeen in de toekomst beslist voor problemen zal zorgen. Lokaal is er ook heel wat verjonging van Douglasspar (*Pseudotsuga menziesii*) en Westelijke hemlockspar (*Tsuga heterophylla*).

4.1. Opties

4.1.1. Collectie

De huidige splitsing zou moeten worden opgeheven door toevoeging van het tussenliggende Corsicaanse dennenbestand bij het arboretum, waardoor de oppervlakte met ongeveer een derde zou toenemen. Dit biedt de mogelijkheid om een ruimere collectie uit te bouwen, waarbij vooral het aandeel aan loofboomsoorten kan worden opgedreven.

Gezien de beperkte oppervlakte moet vooral worden gestreefd naar een kwalitatief hoogstaande collectie rond enkele soortgroepen. De huidige verzameling is danig beperkt en in soortvariatie gereduceerd dat een grootschalige(re) heraanplanting van nieuwe soorten verantwoord is. De aandacht kan vooral gaan naar geslachten die goed groeien op arme bodems.

Het creëren van een meer open boskarakter dient een belangrijke aanvulling tot stand te brengen op de omliggende bosbestanden en een overgang te creëren naar de omliggende natuurterreinen en landbouwgronden. Dit betekent dat naast de boometage ook aandacht kan gegeven worden aan de ontwikkeling van een struiketage, een kruidlaag, bosdifferentiërende elementen (zoals laren), bosovergangen (boszoom en -mantel) en bijzondere beheersvormen (bv. hakhout).

4.1.2. Educatieve uitbouw

Het arboretum ligt erg afgelegen en temidden van een bos- en landbouwgebied. Anderzijds lopen er enkele druk bezochte wandelpaden en fietsroutes langsheen. Dit biedt de mogelijkheid om het arboretum in de recreatieve infrastructuur van het regionaal landschap Kempen en Maasland in te schakelen. Dit vraagt wel om een betere bewegwijzering en aanduiding en enkele kleine aanpassingen aan de wegen die ernaar toe leiden (bv. aftakking vanaf oude spoorwegberm). Binnen de grenzen van het arboretum moet de aantrekkelijkheid van de collectie worden opgetrokken, door een meer educatief gerichte uitbouw. Het arboretum wordt momenteel vooral door scholen gebruikt en het lijkt zinvol om hier verder op in te spelen. Het betekent wel dat het belerende aspect op een meer speelse manier en themagericht moet worden uitgewerkt. Thans wordt een bezoek geheel aan de improvisatie van de leerkracht overgelaten en het is de bedoeling hem/haar in de toekomst hierin te helpen.

Tegelijk zijn er ook goede mogelijkheden om rond het arboretum een rustpunt/halte voor fietsers en wandelaars uit te bouwen. Met dezelfde middelen kan ook op de interesse van niet school gebonden bezoekers worden ingespeeld. Dit maakt dat het educatief instrumentarium doordacht moet worden uitgebouwd.

Het voorstel wordt gedaan om ook aandacht te schenken aan het "feeërieke" aspect van een bos door het inbrengen van belevingselementen onder de vorm van subtiele en duurzame houtsculpturen, kunstwerken, bijzondere borden en spelelementen? Dit laatste zou bijvoorbeeld kunnen aansluiten op de bestaande sportvoorzieningen van het BLOSO (trimroute) langsheen de oude spoorwegberm, hoewel die dan moet worden herzien (zie hoofdstuk 5.2).

Bijlage ARBORETUM (vervolg)

5. Bijzondere beheers- en inrichtingsmaatregelen

Naast de beheers- en inrichtingsmaatregelen die aan de verschillende bestanden zijn gerelateerd en op het geheel van bosarboreta betrekking hebben, bestaan er daarnaast ook enkele voorstellen die heel specifiek en uitsluitend op het desbetreffende bosarboretum betrekking hebben. Zij werken niet alleen aanvullend op de bestandgerelateerde richtlijnen maar dragen veeleer bij tot een overkoepelende aanpak van het arboretumbeheer.

5.1. Omvorming en uitbreiding van het arboretum

Vanwege de slechte toestand waarin het arboretum verkeerd, wordt geopteerd voor een geheel eigen omvorming in functie van een natuurrecreatief gebruik. De huidige oppervlakte is onvoldoende om een ruime(re) bomencollectie te herbergen. Vandaar dat naast de omvorming van de bestaande percelen wordt voorzien in de inschakeling van het tussenliggende perceel, dat thans bezet is met Corsicaanse den. Dit gaat gepaard met ingrijpende kappingen ten nadele van de Corsicaanse den. In de plaats daarvan worden andere naaldbomen en vooral loofbomen van zandgronden aangeplant. De aanplantingen zijn niet zozeer gericht op een systematische ordening van de bomen dan wel op het tot stand brengen van een enigszins open -min of meer parkachtig -bos met bijzondere boomsoorten en groeivormen waarin mensen op ontdekkingstocht kunnen gaan. Dit vraagt een geheel eigen invulling.

Het vergt evenwel enige tijd vooraleer het nieuw aan te leggen arboretumgedeelte functioneel is. Vandaar dat bij de kapping van bomen de basisdoelstelling -het creëren van een "feeëriek" bos -in ogenschouw wordt genomen. D. w. z. dat een deel van de bomen niet zomaar wordt gekapt maar dient voor het uitwerken van sculpturen en educatief materiaal (zie verder).

Figuur 5.1.: Trapvormige afstap met afschuif voor fietsen aan voormalige spoorwegberm (niet overgenomen).

5.2. Padenstructuur

De huidige padenstructuur is onvoldoende en slecht uitgebouwd. Er komt een geheel nieuwe padenstructuur al blijft die in omvang beperkt. De nieuwe paden worden voornamelijk in de lengte uitgebouwd, zodat het gehele gebied kan doorlopen worden. Het centrale pad dient goed aan te sluiten op de bestaande wegeninfrastructuur, meer bepaald op de langsliggende zandweg en het verharde fietspad op de spoorwegberm. Het laatste pad maakt deel uit van het fietsroute-netwerk van het regionaal landschap Kempen en Maasland. De toegangen worden d.m.v. een lage palissade geaccentueerd. Aan de spoorwegberm komt een trapvormige afstap met een afschuif langs beide zijden voor fietsers (figuur 5.1.). Aan de voet komt een eenvoudig fietsenrek waarin de bosbezoekers hun fietsen kunnen stallen. Het huidige centrale pad blijft behouden maar wordt hersteld in functie van het fietsverkeer. Fietsers die van de fietsroute willen afwijken, kunnen langs dit pad aan sluiten op de zandweg die hen

naar Diestersedijk leidt. Afgezien van dit verbindingspad blijft in het bos alle fietsverkeer verboden.

De aansluiting van het bos op de spoorwegberm zal plaatsvinden door beplanting van de tussenliggende zandweg. Thans lopen hier twee wegen -respectievelijk op en naast de spoorwegberm -waardoor belangrijke ruimte verloren gaat en een bosovergang naar het naastliggende open gebied ontbreekt. Om dit te realiseren moet de bestaande fitness-route van het BLOSO worden afgebroken of langsheen de andere zijde van het arboretum worden gelegd.

Bijlage ARBORETUM (vervolg)

5.3. Natuureducatieve en -recreatieve inrichting

Aan de toegangswegen evenals aan de parkingen aan de Diestersedijk en de Begijnenvijver wordt de nodige bewegwijzering aangebracht die de bezoeker naar het arboretum geleidt. De huidige plattegrond van het arboretum wordt door een nieuwe vervangen. Deze duidt naast de padenstructuur de belangrijkste bezienswaardigheden aan en licht de bezoeker in over de mogelijkheden van het arboretum.

Voor de inrichting wordt geopteerd voor een deels artistieke deels natuureducatieve benadering. Dit betekent dat de te verwijderen bomen functioneel worden aangewend en niet meteen worden gekapt. Tal van ideeën kunnen uitvoering krijgen door de -al dan niet levende -staande of liggende bomen te bewerken. Het geheel dient te resulteren in een zogenaamde "feeëriek" bos waarin kunst en educatie elkaar ontmoeten en een bijzondere bosfeer creëren. Concreet betekent dit dat het aanwezige (kap)hout wordt aangewend om sculpturen en educatieve materialen te ontwikkelen.

Wat het creatieve gedeelte betreft wordt aan een aantal kunstenaars gevraagd om zich middels het in het bos aanwezige levend en dood hout artistiek te uiten en een bos te creëren met een mystieke uitstraling. Rond het resultaat kunnen creatieve en educatieve projecten worden uitgewerkt, die regelmatig voor vernieuwing zorgen. Tegelijk worden dezelfde materialen aangewend om educatieve materialen te ontwikkelen die op een al even bizarre manier de bezoeker laten kennismaken met bijzondere boswaarden. De bosbomen die deel uitmaken van het arboretum worden aan de hand van soortspecifieke kenmerken in de mate van het mogelijke in het verhaal ingeschakeld en dienen zowel het mystieke als het informatieve karakter van het bos te ondersteunen. Vandaar dat de keuze van de te behouden evenals de nieuw te introduceren soorten en individuen erg zorgvuldig dient te gebeuren. Trouwens het geheel van de inrichting moet hierop worden afgestemd, hetgeen betekent dat eveneens de bosstructuur en de bosopbouw mee worden betrokken.

5.4. Bestrijding van ongewenste exoten

Meer dan elders wordt bijzondere aandacht besteed aan de uitkap, respectievelijk bestrijding, van dominante uitheemse soorten als *Prunus serotina* (Amerikaanse vogelkers) en *Quercus rubra* (Amerikaanse eik) alsook van sterk verjongende naaldboomsoorten als *Pseudotsuga menziesii* (Douglasspar) en *Tsuga heterophylla* (Westelijke hernlockspar).

Kwijnende soorten worden uit de bestanden verwijderd en desgewenst door nieuwe exemplaren vervangen.

5.5. Inbrengen van inheemse soorten

De aanplanting van inheemse soorten wordt afhankelijk gesteld van de toekomstige bosontwikkelingen. Daarbij zal vooral gekozen worden voor streekeigen hoog opgroeiende boomsoorten zoals *Quercus robur* (Zomereik) en in mindere mate voor kleine boom- en struiksoorten, vermits die minder passen in het thans vooropgestelde concept. Dit betekent niet dat ze geheel worden uitgesloten, maar wel dat ze functioneel moeten worden ingezet.

De randpercelen langs beide zijden van het arboretum bieden ruime mogelijkheden voor aanplanting van inheemse soorten. Thans zijn reeds verscheidene inheemse soorten in de bosrand terug te vinden, waaronder vooral *Quercus robur* (Zomereik), *Betula pendula* (Ruwe berk), *Rhamnus frangula* (Vuilboom) en *Sorbus aucuparia* (Wilde lijsterbes).

Lichtboomsoorten worden voornamelijk in de rand van de westelijke boszijde ingebracht. Hiervoor staat een brede strook ter beschikking tussen het arboretum en de voormalige spoorwegberm. De strook wordt thans gebruikt als pad, maar wordt in de toekomst afgeschaft. Voor aanplanting komt een brede waaier van inheemse soorten in aanmerking. Voorrang moet evenwel gegeven worden aan soorten van arme zandgronden.

Bijlage 5.5: Toegankelijkheidsreglement bossen Stad Peer

(Te vervangen door het door de gemeenteraad goedgekeurde reglement (24 november 1999 of een eventuele latere aanpassing)

PROVINCIE	ARRONDISSEMENT	STAD
LIMBURG	MAASEIK	PEER

UITTREKSEL UIT DE NOTULEN VAN DE GEMEENTERAAD

Openbare zitting van 1999

Aanwezig :

Betreft : TOEGANKELIJKHEIDSREGLEMENT OPENBARE BOSSEN

gelegen in de stad Peer en eigendom van
 de stad Peer,
 de Kerkfabriek Peer,
 de Kerkfabriek Linde Peer,
 de Kerkfabriek Kleine-Brogel,
 de Kerkfabriek Reppel,
 de Intercommunale Rustoord Peer,
 het OCMW Peer,
 het OCMW Bocholt

Gelet op het Bosdecreet van 13 juni 1990, inzonderheid de artikelen 10, 12, 14 en 97;
 gewijzigd door het decreet van 18 mei 1999;

Gelet op het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 1993 betreffende de
 toegankelijkheid en het occasionele gebruik van de bossen, gewijzigd bij het Besluit van de
 Vlaamse Regering van 24 januari 1996 en bij Besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart
 1999;

Gelet op de Omzendbrief LNW 97/1 betreffende richtlijnen voor de toepassing van de
 voormelde besluiten;

Gelet op het advies van de woudmeester inzake dit toegankelijkheidsreglement van
1999;

Gelet op de vaststelling van het reglement door
 de Kerkfabriek Peer van ...199.,
 de Kerkfabriek Linde Peer van ...199.,
 de Kerkfabriek Kleine-Brogel,

de Kerkfabriek Reppel van ...199.,
de Intercommunale Rustoord Peer van ...199.,
het OCMW Peer van ...199.,
het OCMW Bocholt van ...199.;

Gelet op de Nieuwe Gemeentewet;

Gelet op de adviezen van de ...(diverse raden) van ...199.;

Gelet op het advies van de Commissie Grondgebiedszaken

Overwegende dat het bosdecreet de verplichting oplegt voor het opstellen van een bosbeheerplan, waarbinnen het toegankelijkheidsreglement past, en overwegende dat voor deze openbare bossen geen beheersplan opgemaakt werd en dat derhalve dit reglement niet strijdig kan zijn met een bestaand bosbeheerplan;

Overwegende dat bepaalde vormen van bosbezoek en bosgebruik in goede banen dient geleid te worden;

Overwegende dat het noodzakelijk is een procedure vast te leggen voor het aanvragen van machtigingen voor het recreatief gebruik van de openbare bossen;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Art. 1. Dit reglement is van toepassing in de openbare bossen eigendom van de
de stad Peer
de Kerkfabriek Peer
de Kerkfabriek Linde Peer
de Kerkfabriek Kleine-Brogel
de Intercommunale Rustoord Peer
de Kerkfabriek Reppel
het OCMW Peer
het OCMW Bocholt

gelegen op het grondgebied van de stad Peer, zoals afgebakend op de plannen in bijlage. Deze plannen maken integraal deel uit van het toegankelijkheidsreglement.

Art. 2. Deze openbare bossen zijn vrij toegankelijk van de officiële zonsopgang tot de officiële zonsondergang op alle wegen en paden, tenzij deze in verweer werden gesteld. Bosvrije oppervlakten maken integraal deel uit van het bos. Indien de bosvrije oppervlakten voorzien zijn van recreatieve infrastructuur, zoals fit-o-meter-oefeningen, rustbanken en pic-nic-tafels, zijn deze bosvrije oppervlakten toegankelijk voor het publiek.

Art. 3. De toegankelijkheid wordt geregeld volgens de legende op de bijgaande plannen. Alleen de boswegen die op deze kaart zijn aangeduid, zijn toegankelijk voor de bezoeker.

Volgende wegen worden onderscheiden:

- Wandelpaden alleen toegankelijk voor wandelaar;
- Fietspaden alleen toegankelijk voor fietsers;
- Ruiterspaden alleen toegankelijk voor ruiters;
- Gemengde paden toegankelijk voor meerdere doelgroepen (indien ook toegankelijk voor ruiters: meerdere borden);
 - Boswegen verboden voor voetgangers;
 - Boswegen verboden voor fietsers;
 - Boswegen verboden voor ruiters;
 - Boswegen verboden voor alle verkeer;
- Boswegen verboden voor motorvoertuigen;

Volgende zone wordt onderscheiden:

- Speelzone waar in de bestanden kan gespeeld worden door min 18-jarigen en hun begeleiders.

Deze boswegen en speelzones worden voorzien met de borden voorzien in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegankelijkheid en het occasionele gebruik van de bossen.

Art. 4. De toegang tot de bossen is verboden bij storm en kan verboden worden bij brandgevaar of grootschalige biotische aantasting.

Ook kunnen de boswegen in de openbare bossen uit veiligheidsoverwegingen kortstondig in verweer gesteld worden, indien dit opgenomen is in:

- de jachtverpachting verleend door het Openbaar Bestuur,
- een geldige ARAB- of milieuvergunning voor een schietinrichting of
- vergunde manifestatie, waarbij de afsluiting van boswegen toegestaan werd.

Art. 5. Het Openbaar Bestuur kan, na advies van de Woudmeester, machtiging verlenen voor bepaalde activiteiten, die plaats vinden op de boswegen:

- activiteiten met een eigen bewegwijzering of
- sportmanifestaties, waarbij gebruik wordt gemaakt van controleposten in het bos.

Voor bewegwijzering voor de organisatie van wandelingen is geen machtiging noodzakelijk.

Het verzoek tot machtiging moet tenminste één maand van tevoren bij het Openbaar Bestuur ingediend worden. Het Openbaar Bestuur kan in zijn toestemming voorwaarden opleggen.

Art. 6. Het Openbaar Bestuur kan, na voorafgaandelijke en voorwaardelijke machtiging van de Woudmeester, toestemming verlenen voor activiteiten waarbij de boswegen verlaten worden en die niet voorzien in dit toegankelijkheidsreglement:

- wetenschappelijk onderzoek,
- sportactiviteiten of
- militaire oefeningen.

Voor speelactiviteiten buiten de aangeduide speelzones is toestemming van de eigenaar van het openbaar bos noodzakelijk.

Het verzoek voor toestemming voor dit occasioneel gebruik moet bij het Openbaar Bestuur tenminste één maand van tevoren ingediend worden. Het Openbaar Bestuur kan in zijn toestemming voorwaarden opleggen.

Voor commerciële activiteiten, die enkel op de boswegen mogen plaatsvinden, is machtiging van de woudmeester vereist.

Art. 7. Samenstelling van de aanvraag voor toestemming of machtiging van activiteiten.

Elke aanvraag gebeurt volgens bijgaand model en dient de volgende gegevens te bevatten:

- juiste omschrijving van de activiteit;
- plaats, datum, begin- en einduur;
- voorwaarden;
- plan met te volgen route met aanduiding van vertrek- en aankomstpunt;
- eventuele waarborgen;
- naam, adres en telefoon van de verantwoordelijke inrichter;
- het nodige advies of machtiging van het bosbeheer.

Art. 8 Dit besluit ter kennis van het publiek te brengen.

De voorziene signalisatie, borden, opschriften en wegafsluitingen zullen ter plaatse aangebracht worden.

Afschrift van dit reglement zal overgemaakt worden aan de griffie van de correctionele rechtbank en van de politierechtbank en aan het Bosbeheer.

Dit reglement zal aan het toezicht van de hogere overheid onderworpen worden en treedt in werking op

Goedgekeurd in de gemeenteraad van

Bijlage 5.5: Toegankelijkheidsreglement Bossen OCMW Peer

(te vervangen door het goedgekeurde reglement)

Gelet op het Bosdecreet van 13 juni 1990, inzonderheid de artikelen 10, 12, 14 en 97; gewijzigd door het decreet van 18 mei 1999;

Gelet op het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 juli 1993 betreffende de toegankelijkheid en het occasionele gebruik van de bossen, gewijzigd bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 24 januari 1996 en bij Besluit van de Vlaamse Regering van 9 maart 1999;

Gelet op de Omzendbrief LNW 97/1 betreffende richtlijnen voor de toepassing van de voormelde besluiten;

Gelet op het advies van de woudmeester inzake dit toegankelijkheidsreglement van1999;

Overwegende dat het bosdecreet de verplichting oplegt voor het opstellen van een bosbeheerplan, waarbinnen het toegankelijkheidsreglement past, en overwegende dat voor deze openbare bossen geen beheerplan opgemaakt werd en dat derhalve dit reglement niet strijdig kan zijn met een bestaand bosbeheerplan;

Overwegende dat bepaalde vormen van bosbezoek en bosgebruik in goede banen dient geleid te worden;

Overwegende dat het noodzakelijk is een procedure vast te leggen voor het aanvragen van machtigingen voor het recreatief gebruik van de openbare bossen;

Art. 1 Dit reglement is van toepassing in de openbare bossen eigendom van het OCMW Peer gelegen op het grondgebied van de stad Peer, zoals afgebakend op de plannen in bijlage. Deze plannen maken integraal deel uit van het toegankelijkheidsreglement.

Art. 2 Deze openbare bossen zijn vrij toegankelijk van de officiële zonsopgang tot de officiële zonsondergang op alle wegen en paden, tenzij deze in verweer werden gesteld.

Bosvrije oppervlakten maken integraal deel uit van het bos. Indien de bosvrije oppervlakten voorzien zijn van recreatieve infrastructuur, zoals fit-o-meter-oefeningen, rustbanken en pic-nic-tafels, zijn deze bosvrije oppervlakten toegankelijk voor het publiek.

Art. 3 De toegankelijkheid wordt geregeld volgens de legende op de bijgaande plannen.

Alleen de boswegen die op deze kaart zijn aangeduid, zijn toegankelijk voor de bezoeker.

Volgende wegen worden onderscheiden:

- Wandelpaden alleen toegankelijk voor wandelaar;
- Fietspaden alleen toegankelijk voor fietsers;
- Ruiterspaden alleen toegankelijk voor ruiters;
- Gemengde paden toegankelijk voor meerdere doelgroepen (indien ook toegankelijk voor ruiters: meerdere borden);
 - Boswegen verboden voor voetgangers;
 - Boswegen verboden voor fietsers;
 - Boswegen verboden voor ruiters;
 - Boswegen verboden voor alle verkeer;
- Boswegen verboden voor motorvoertuigen;

Volgende zone wordt onderscheiden:

- Speelzone waar in de bestanden kan gespeeld worden door jeugdverenigingen.

Deze wegen en speelzones worden voorzien met de borden voorzien in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de toegankelijkheid en het occasionele gebruik van de bossen.

Art. 4 De toegang tot de bossen is verboden bij storm en kan verboden worden bij brandgevaar of grootschalige biotische aantasting.

Ook kunnen de boswegen in de openbare bossen uit veiligheidsoverwegingen kortstondig in verweer gesteld worden, indien dit opgenomen is in:

- de jachtverpachting verleend door het Openbaar Bestuur,
- een geldige ARAB- of milieuvergunning voor een schietinrichting of
- vergunde manifestatie, waarbij de afsluiting van boswegen toegestaan werd.

Art. 5 Het Openbaar Bestuur kan, na advies van de Woudmeester, machtiging verlenen voor bepaalde activiteiten, die plaats vinden op de boswegen:

- activiteiten met een eigen bewegwijzering of
- sportmanifestaties, waarbij gebruik wordt gemaakt van controleposten in het bos.

Voor bewegwijzering voor de organisatie van wandelingen is geen machtiging vereist.

Het verzoek tot machtiging moet tenminste één maand van tevoren bij het Openbaar Bestuur ingediend worden. Het Openbaar Bestuur kan in zijn toestemming voorwaarden opleggen.

Art. 6 Het Openbaar Bestuur kan, na voorafgaandelijke en voorwaardelijke machtiging van de Woudmeester, toestemming verlenen voor activiteiten waarbij de boswegen verlaten worden en die niet voorzien in dit toegankelijkheidsreglement:

- wetenschappelijk onderzoek,
- sportactiviteiten of
- militaire oefeningen.

Voor speelactiviteiten buiten de aangeduide speelzones is toestemming van de eigenaar van het openbaar bos noodzakelijk.

Het verzoek voor toestemming voor dit occasioneel gebruik moet bij het Openbaar Bestuur tenminste één maand van tevoren ingediend worden. Het Openbaar Bestuur kan in zijn toestemming voorwaarden opleggen.

Art. 7 Samenstelling van de aanvraag voor toestemming of machtiging van activiteiten.

Elke aanvraag gebeurt volgens bijgaand model en dient de volgende gegevens te bevatten:

- juiste omschrijving van de activiteit;
- plaats, datum, begin- en einduur;
- voorwaarden;
- plan met te volgen route met aanduiding van vertrek- en aankomstpunt;
- eventuele waarborgen;
- naam, adres en telefoon van de verantwoordelijke inrichter;
- het nodige advies of machtiging van het bosbeheer.

Art. 8 Dit besluit ter kennis van het publiek te brengen.

De voorziene signalisatie, borden, opschriften en wegafsluitingen zullen ter plaatse aangebracht worden.

Afschrift van dit reglement zal overgemaakt worden aan de griffie van de correctionele rechtbank en van de politierechtbank en aan het Bosbeheer.

Dit reglement zal aan het toezicht van de hogere overheid onderworpen worden en treedt in werking op

Vastgesteld in de vergadering van ..